NB

Nuotykių Biblioteka

Dž.F.KUPERIS

KLAJOJANTI UGNIS

Nuotykių romanas

Dž. F.KUPERIS

KLAJOJANTI UGNIS

Nuotykių romanas

VARPAS
Kaunas

UDK 820(73)=31
Ku226

DžF.Kuperis
KLAJOJANTI UGNIS
Nuotykių romanas

Vertė B.Kavaliūnas

Antrasis leidimas
Pirmasis leidimas 1932m.

4703040100-
K--------------------------------Neskelbta
SL 129-59

Tirėnų jūra savo žavumu garsėjo jau Homero laikais. Keliautojai Viduržemio jūros sritis su vingiuotais krantais, Alpėmis ir Apeninais laikė puikiausiu kraštu dėl klimato, turtingumo, žemės derlingumo ir geografinės padėties.

Visiškai kitą pasaulį atskleidžia mums šis stebėtinas žemės kampelis savo plačiomis vandeningomis aikštelėmis, vaizdžiai išmėtytomis, lyg būtų išrikiuota laivo įgula, aukštais kuorais ant uolėtų krantų ir šlaitais, ant kurių stūkso vieniši vienuolynai. Šis užburtas vaizdas ne tik prikausto keliautojo žvilgsnį, bet visam laikui pasilieka jo atminty.

Kviečiu skaitytojus į šį poetišką žemės rutulio kampelį, dažnai teršiamą žmogaus poelgių. Niekas neneigs, kad ši žemės rutulio dalis, gausiai prigimties apdovanota, dar visai neseniai buvo šiurpiausių žiaurumo ir neteisingumo scenų liudininkė.Jos kilo dėl čia gyvenusių žmonių padėties, papročių ir religijų skirtumo. Prigimtis ir žmogiškieji geiduliai susivienijo čia todėl, kad padarytų šį kampelį panašų į žmogaus išvaizdą. Dažnai už šypsenos ir beveik dieviško veido slepiasi audringiausi geismai, naikiną mūsų laimę. Ištisus amžius turkai ir maurai kėlė europiečiams, plaukiantiems tarp žydinčių Viduržemio jūros pakrančių, didžiausią pavojų. Sugriovus šių barbarų valstybę, jūra pasidarė nugalėtojų mūšio arena.

Visi prisimena 1790-1825 metų įvykius, šiandien virtusius istorija. Nemačius pačiam tų baisių įvykių, sunku patikėti, kad jie vyko netolimoj praeity, nes visi kraštai, dalyvavusieji šiame mūšyje, nusiramino. Tada kiekvieną mėnesį ateidavo žinios apie pergalę ar pralaimėjimą, apie vyriausybės nuvertimą arba nukariautą kurią nors sritį. Viskas buvo sumaišty. Bailūs žmonės į šią gadynę žiūri su nusistebėjimu, jaunimas - su nepasitikėjimu, o neramūs protai - su pavydu.

Geriausieji šio laikotarpio - 1798 ir 1799 metai, ir į šiuos metus prašau skaitytojus nuklysti.

Puikios rugsėjo dienos pavakary, lengvas, lyg raganiaus rankomis pastatytas, laivas, stumiamas palankaus vėjelio, plaukė į Piobino perkasą. Tai buvo tristiebis liugeris su milžiniška išpūsta bure ir tokiu aukštu bortu, kad iš už jo kyšojo tik aukštesnių jūreivių kepurės. Neseniai įplaukęs laivas atrodė įtartinas, ir nė vienas paprastas žvejys nedrįso prie jo prieiti per šūvio nuotolį tol, kol nepaiškės jo sumanymai. Dažnai jūros plėšikai pasirodydavo palei

krantus ir tai buvo pavojinga net gerai organizuotai apsaugai. Liugeris buvo prikrautas apie pusantro šimto tonų, bet juoda spalva, kuria jis buvo nudažytas, gerokai mažino jo talpą. Jo burės buvo dvigubos, t.y. sudarytos lyg iš dviejų sparnų, kuriais jis plasnojo kaip paukštis ir labai jaudino besispiečiančius ant krato jūrininkus, sekančius visus laivo judesius ir brukančius vienas kitam laužyta italų kalba savo nuomonę. Visa tai vyko prie akmenuoto kyšulio, stūksančio ties Porto Feraždo miestu, Elbės saloje.

Nedidelis šio miesto uostas, visai nematomas iš jūros, lyg tyčia norėtų pasislėpti nuo įtartinų laivų nelauktų apsilankymų. Nors ir nedidelis, jis buvo pakankamai pasiruošęs priešintis.

Pasklidus žiniai apie pasirodžiusį svetimo krašto laivą, visi gyventojai skubėjo į kyšulį ir gatvės ištuštėjo. Liugerio pasirodymas šiame, palyginti mažai lankomame uoste, padarė prastiems jūreiviams tokį įspūdį, kokį sukelia vanago pasirodymas virš paukščių dvaro. Bematant pasklido įvairiausių spėliojimų apie svetimą laivą.

Tomas Tontas buvo senas Elbos salos jūreivis, todėl jo, kaip labiausiai patyrusio ir išmintingo žmogaus, nuomone žmonės remdavosi visada, kai kalba pakrypdavo apie jūrą. Kas tik beatvyktų į miestą - pirklys, smuklininkas ar rūdakasys, pirmas jo rūpestis buvo surasti Masą ar Tontą, nes jis buvo žinomas šiais vardais, ir kreiptis į jį visais savo reikalais. Ir dabar apie 200 žmonių buvo apsupę orakulą; suaugę vyrai, moterys bei vaikai klausė jo taip, kaip klausoma pranašo, pakilus religiniams žmogaus jausmams. Niekas netrukdė jam kalbėti, niekas nestovėjo prieš jį, kad neužstotų jūros. Kai kurie jo amžiaus seniai nesigėdijo pareikšti savo nuomonę, bet pats Tontas kalbėjo labai mažai ir atsargiai. Ar atsitiktinai, ar iš atsargumo, ar dėl to, kad nelengva buvo padaryti kokią nors aiškią išvadą, jis vis tylėjo, ir jo niūrus veidas nieko gero nepranašavo.

Apie moteris galima pasakyti tiek, kad žinia apie pasirodžiusį svetimo krašto laivą pritraukė nemaža jų ant uolos. Daugelis spaudėsi kiek galima arčiau prie seno locmano, kad pirmos sužinotų ir išplatintų naujieną. Jauniausių merginų būry išsiskyrė mergaitė, vardu Džita. Galbūt atsitiktinai, o gal dėl savo dorybių: kuklumo, ir jautrios širdies, ji buvo šių merginų vadovė.

Pagaliau dėl visuomeninės padėties reikia pasakyti, kad visi šio miesto gyventojai dalijosi į dvi klases: pirklius ir darbininkus. Išimtį sudarė tik keletas asmenų: advokatas, daktaras ir keli dvasininkai. Salos gubernatoriumi buvo paskirtas Toskanicas, bet jis lankydavosi labai retai, o vietininkas - čiabuvis, per daug "savas žmogus".

Taigi Džitos draugės buvo pirklių dukterys, tarpe kurių nedaug buvo mokančių skaityti.

Džita turėjo tokių būdo privalumų, kuriais pralenkė savo drauges. Niekas nežinojo nei jos socialinės kilmės, nei tautybės ir net pavardės. Prieš šešias savaites ją atvežė į salą ir apgyvendino Kristafero Dovio viešbuty kažkoks žmogus, laikęs save jos dėde. Puikiai kalbėdama, mergaitė patraukdavo klausytojų dėmesį: už tai ji gali būti dėkinga savo sveikam protui, nesvyruojančiam būdui, kukliam ir gražiam elgesiui, savo figūrai ir mielam veideliui. Niekas nesiteiravo jos pavardės, ir ji pati, matyt, nematė reikalo ją minėti. Visai pakako Džitos vardo, kuriuo visi ją žinojo, nors saloje buvo ir daugiau Džitų.

Visi žinojo, kad Džita mėgo keliauti; visiems matant ji atvyko, kaip sakė, iš Neapolio. Jei tai buvo tiesa, tai ji buvo vienintelė mergina saloje, mačiusi Vezuvijaus ugniakalnį ir Italijos stebuklus, su kuriais galbūt tik Roma gali lenktyniauti. Todėl nesivaržant galima sakyti, kad tik Džita galėjo atspėti, kurio krašto yra atplaukęs laivas. Džitą apsupęs jaunimas visai nesiskyrė smalsumu nuo Tonto gerbėjų. Visiems buvo malonu klausytis savo jaunų balsų, todėl jie garsiai, vienas kitą pertraukdami, reiškė savo spėliojimus. Viena mergina net suabejojo laivo realybe, siūlydama jį laikyti paprastu vaizduotės žaidimu. Tai sukėlė visų juoką. Po to buvo nutarta, kad šis laivas yra tikras, nors ir nepanašus į jiems žinomus.

Tuo tarpu Džita susimąstė nemažiau už patį Tontą. Jos akys beveik nesitraukė nuo liugerio, kaip užkerėtos. Jeigu kas nors būtų turėjęs laiko atidžiai pažiūrėti į susijadinusį janos mergaitės veidą, būtų nustebintas greito išvaizdos pasikeitimo. Toks pasikeitimas reiškė susijaudinimą, o gal ir sielvartą. Čia jos veidas nušvisdavo laimės ir džiaugsmo spindulėliu, čia karštai ir skausmingai žibėdavo jos gilios, didelės tamsiai mėlynos akys. Į visus tuos reiškinius triukšminga ir plepi jaunuomenė visai nekreipė dėmesio.

Tuo tarpu ant uolos užlipo miesto viršininkas Vatas Vitijus, atsiduso kaip banginis, išplaukęs į jūros paviršių pakvėpuoti oru.

- Ką tu, Masai, pasakysi apie šį laivą? - paklausė valdininkas, manąs turįs teisę kreiptis į bet ką.

- Aš manau, kad tai liugeris, senjore, - lakoniškai atsakė senas jūreivis.

Senjorą Vitijų sukompromitavo atsakymo lakoniškumas.

- O ar sutinki savo žodžius patvirtinti priesaika? - jis vėl kreipėsi į Tontą.

Tontas, atidžiai pasižiūrėjęs į besiartinantį svetimo krašto laivą, vėl pakartojo savo pirmąjį spėjimą.

- Ar negalėtumei man pasakyti, gerbiamas Tontai, kurios valstybės yra šis laivas? Aišku, tu supranti, koks svarbus šis klausimas mūsų neramiais laikais.

- Tamsta visai teisus, senjore, ir jei šis laivas yra Alžyro, maurų ar prancūzų, tai jo pasirodymas Elboje nesukels didelio malonumo. Bet aš prašau jus palaukti, nes turiu iš arčiau pažiūrėti į tą laivą.

Tokiam protingam atsakymui valdininkas negalėjo prieštarauti ir nutilo. Atsigręžęs jis pamatė Džitą, su kuria buvo susipažinęs ir susidaręs apie ją gerą nuomonę. Norėdamas pasinaudoti proga maloniai pasikalbėti, jis kreipėsi į ją šypsodamasis:

-Štai uždavinys mūsų vargšui locmanui: jis tikina, kad tai liugeris, bet nepaiškina kieno jis.

- Taip, senjore. Tai liugeris, - pasakė Džita, lyg jai būtų pasidarę lengviau prabilus.

- Kaip! Tamsta tokia laivų žinovė, kad galite atskirti laivą mylios atstumu?!

- Aš manau, kad nuotolis ne didesnis negu pusė mylios. O kurios valstybės tas laivas sužinosime tada, kai jis iškels vėliavą.

- Šventas Antanai! Tu visai teisingai sakai, mieloji Džita, ir jis privalo ją iškelti. Nė vienas laivas neturi teisės artintis į uostą neiškėlęs savo vėliavos.

- Mano draugai, - kreipėsi jis į jaunuolius, - ar neužtaisyti, kaip paprastai, mūsų armotos?

Visiems sutikus, valdininkas nuskubėjo į gubernatoriaus namus ir, praslinkus penkioms minutėms, pasirodė kareiviai, taisą armotą į liugerio pusę. Merginos užsikišo ausis, bet Džita, atrodžiusi iš išvaizdos silpnesnė už jas, labai išbalusi ir suspaudusi kumščius, atidžiai žiūrėjo į visą tai. Pagaliau, netekusi kantrybės, ji prabilo:

- Tamsta, žinoma, nešausi į liugerį, ponas viršininke. Aš niekur nemačiau tokio būdo priversti pakelti vėliavą.

- O, tamsta nežinai mūsų kareivių, senjorita, - atsakė valdininkas patenkintas, - mes galime priversti drebėti Prancūziją.

Pasigirdo šūvis. Klykdamos merginos šoko į šalį arba griuvo ant žemės, tik išbalusi Džita akimis sekė armotos kamuolį, kuris, neprilėkęs liugerio, nukrito į vandenį.

- Tebūnie pagarbinta šv. Marija, - sušnibždėjo Džita, ir ant jos lūpų pasirodė ironiška šypsena.

- Puikus smūgis, gražioji Džita! - sušuko viršininkas, atitraukdamas rankas nuo ausų.

- Dar du ar trys tokie ir šis svetimšalis išmoks mus gerbti. Na, o tu ką pasakysi, sąžiningasis Masai? Ar pareikš šis liugeris dabar savo tautybę, ar dar norės išmėginti mūsų jėgas?

- Aš manau, kad jie bus protingi ir pakels vėliavą, bet kas tai... nematau jokių pasiruošimų! Tikrai, liugeris rodos nesiskubino patenkinti gyventojų smalsumo. Du ar trys jūreiviai užlipo ant

stiebų, bet, matyt, visai ne dėl to, kad patenkintų pakraščio minią. Po to liugeris šiek tiek pakeitė kryptį, lyg norėdamas aplenkti kyšulį. Nutilo ir pakraščio artilerija. Bet štai... jis vikriai pasisuko tiesiai į Kanadą. Jį sutiko nauja salvė. Šį kartą kamuolys nukrito laivo užpakaly.

- Kaip matyt, dabar jau aiškus jiems jūsų noras, - gyvai kreipėsi į viršininką Džita, - ir jie, rodos, jau nori jį išpildyt. Daugiau juk nebešaudys į jį? Tiesa?

- Deja, kareiviai vienos minties su tamsta, senjorita.Jie jau dedasi savo ginklus. Labai gaila!.. Dabar jie jau pataikytų į patį liugerį. Lig šiol tamsta matei tik pasiruošimus.

- Šie pasiruošimai buvo per daug geri, - nusišypsojo Džita.

Puikios Džitos akys nemelavo, ir už dviejų minučių buvo aišku, kad svetimšalis pakels vėliavą. Visi pradėjo nekantrauti, visi įtemptai sekė, kas buvo daroma svetimame laive. Pagaliau pakilo laivo vėliava, balta su raudonu kryžiumi.

- Anglų laivas! - sušuko Masas. Aš taip ir maniau, bet nebuvau visai tikras.

- Tikra laimė turėt prie savęs neramiu laiku tokį jūrininką kaip tamsta, gerbiamas Masai. Bet įdomu! Kas gi privertė šį mažą laivą leistis į tokią kelionę!.. Jis, rodos, nori aplenkti mūsų uostą.

- Rodos, - lengvai atsidususi atsiliepė Džita. - Šis liugeris, be abejonės, anglų - aš žinau anglų vėliavą, apie ją pasakojo mano dėdė.

- Juk tamstos dėdė žemyne? - lipšniai paklausė viršininkas, įtartinai žiūrėdamas į jos veido išraišką.

- Aš taip manau, senjore, - atsakinėjo Džita, - bet mažai apie jį žinau. Žinau tik, kad kaip tik pavojingu metu galiu jo laukti apsilankant. Ach, pažiūrėkite, liugeris suka pas mus!..

Dabar visi puolė nuo kyšulio ant kranto sutikti nelaukto svečio. Masas ir viršininkas praskyrė kelią nuo kalno, o merginos su Džita ėjo iš paskos. Greit vieni subėgo ant kranto, kiti sulipo į laivelius. O svetimšalis laivas, palankaus vėjelio varomas, plaukė į gilų ir platų užutėkį.

Jau temo, kai atvykęs laivas įmetė inkarą į Porto Feraždo uostą, ir minia, patenkinusi savo smalsumą, pradėjo pamažu skirstytis. Senjoras Vitijus, pasitraukė paskutinis. Nežiūrint Vato Vitijaus budrumo, jam visai neatėjo į galvą mintis, kad liugeris stovėjo nepasiekiamas šūvių iš miesto sustiprinimų. Taigi jis galėjo apsiginti nuo nepalankių puolimų, bet viršininkas nedaug teišmanė apie tai. Jis tik žiūrėjo, kad niekas neliestų jo paties.

Iš visos nepatiklios, bailios ir smalsios minios, po to, kai liugeris įmetė inkarą, ant kranto pasiliko tik Tomas ir Džita. Jie nenuleido

nuo jo akių. Į valdininkų paklausimą "kas ir iš kur", iš laivo buvo duotas visai aiškus ir malonus atsakymas - iš Anglijos, per Lisaboną ir Gibraltarą; tų vietų išvardijimas paveikė visus gana raminančiai, nes tie kraštai buvo visai sveiki ir todėl buvo galima nebijoti jokių limpamųjų ligų. Bet kai paklausė laivo vardo, tada susirinkusieji sumišo.

- Wing - and - wing! - atsakinėjo iš liugerio.

Valdininkai, išgirdę šiuos nesuprantamus garsus, buvo priversti kreiptis į vertėją, kuris pasirodė nevertas vertėjo vardo ir nė kiek nepadėjo išaiškinti neaiškių žodžių. Po kelių šūkavimų ant liugerio buvo iškelta nauja vėliava, kurioje buvo pavaizduoti išskėsti sparnai, o tarp jų mažas liugeris. Šis vaizdas šiek tiek priminė skraidantį Cheravimą* ir pagaliau davė paaiškinimą, t.y. "Wing - and - wing" reiškia "Sparnas ir Sparnas". Visi nusiramino.

* * *

Kaip jau sakėme, Tomas ir Džita, visiems išsiskirsčius, pasiliko ant kranto. Locmanas, taip vadino Tontą dėl puikaus pakraščio žinojimo ir dėl dažno vadovavimo praplaukiantiems laivams, užsirangė ant felugos**, iš kur gerai galėjo sekti svetimąjį liugerį. Džita pasiliko ant kranto, kur išvengė susitikimo su šiurkščiais jūreiviais ir tuo pat metu galėjo matyti liugerį.

Praėjo geras pusvalandis, kol iš liugerio nuleido laivelį, ir jau visai sutemo, kol jis priplaukė prie uosto laiptų. Tik dabar į jį įlipo pora muitinės valdininkų. Atvykęs jūrininkas parodė jiems savo dokumentus, kurie pasirodė tinkami, ir jam buvo leista išlipti į krantą. Džita priėjo prie susirinkusių būrelio. Ji buvo taip gerai apsisupusi ilgu apsiaustu, kad jos beveik nebuvo galima pažinti. Ji atidžiai žiūrėjo į nepažįstamojo veidą bei išvaizdą, ir, rodos, buvo patenkinta. Po to greit išnyko. Tuo tarpu nusileido nuo felugos Tontas ir tarė nepažįstamajam:

- Senjore, Jo Šviesybė miesto viršininkas įsakė man perduoti tamstai jo prašymą apsilankyti. Jis gyvena netoli nuo čia ir labai nusimins, jei tamsta nesuteiksi jam tos laimės.

- Jo Šviesybės ne toks veidas, kurį galima būtų skausti, - atsakė nepažįstamasis garsiai gera italų kalba, - ir aš negaišdamas pas jį nueisiu.

Jis kreipėsi į atvežusius jį jūreivius, įsakė grįžti į liugerį ir laukti sutarto ženklo, kad atvažiuotų jį paimti.

Tontas, vesdamas nepažįstamąjį pas Vatą Vitijų, nepraleido progos duoti keletą klausimų, kad išsklaidytų savo nerimą.

- Pasakykite, senjore kapitone, ar seniai anglai pradėjo statyti liugerius? Rodos, jūsų giminė iki šio laiko teikė pirmenybę kitos formos laivams.

Nepažįstamasis garsiai nusijuokė.

- Matyt, jums netoli teko plaukyti, o Lamanše turbūt ir visai nebuvot, jeigu nežinote, kad Gerusos saloje liugerių daug daugiau negu kitų laivų.

Masas prisipažino nieko nežinąs apie šią salą ir paprašė papasakoti apie ją smulkiau.

- Gerusa - sala. Didesnė jos dalis apgyvendinta prancūzų, nors jau nuo senovės buvo anglų valdžioj. Vardai ir papročiai yra prancūziški.

Tomas tylėjo. Jeigu nepažįstamojo atsakymas nebuvo išgalvotas, tai išlakstė visi jo įtarimai dėl per daug prancūziškų laivo pabūklų. Bet, žinoma, jis neturėjo jokio pagrindo tikėti kapitono atvirumu.

Viršininkas buvo namie ir jau laukė svečio. O Tontas, prieš pasitraukdamas, perdavė jam visa, ką spėjo sužinoti, taip pat ir visus savo įtarimus.

Išklausęs Maso, viršininkas pasiskubino prieiti prie nepažįstamojo, bet kambary buvo taip tamsu, kad jie vos galėjo matyti viens kito veidą.

- Senjore kapitone, - kreipėsi viršininkas į atvažiavusįjį, - tikiuosi, kad tamsta sutiksite nueiti pas vice gurbernatorių, kuris laukia tamstos ir nori pasveikinti.

Jis kalbėjo taip mandagiai, ir jo laukimas buvo toks aiškus, kad kapitonas negalėjo atsisakyti. Jie išėjo, ir kapitonas, būdamas jaunas žmogus, lengvai kopė į kalną, kur buvo vice gubernatoriaus namai.

Andrejus Barofaldas, vice gubernatorius, buvo daug skaitęs, iš dalies buvo net literatas. Jau dešimt metų užėmė šią tarnybą ir stropiai darbavosi. Gyvenime jis buvo visai paprastas, lygiai toks, kaip ir jo draugas miesto viršininkas.

Atėjus į Barofaldo butą, viršininkas, norėdamas pasikalbėti su vice gubernatoriumi be liudininkų, paliko trumpam kapitoną vieną pirmame kambaryje. Po kelių minučių jis grįžo pas jį, ir kapitonas buvo atvestas į apšviestą kambarį, tiesiai prieš Barofaldą.

Prieš jį stovėjo apie dvidešimt šešerių metų, aukšto ūgio, lieknas, tvirto sudėjimo žmogus. Tas buvo jūros karininkas, ir labiau įgudusi akis iš karto pastebėtų jo paprastumą, kas būdinga anglų jūreiviams! Jaunuolio veido bruožai neturėjo nieko bendra su salos gyventojų. Veidas buvo išbalęs, oda tamsi. Akys juodos kaip anglys, o ant veido - juodos žandenos. Apskritai jo veidas buvo labai gražus, tarytum atvaizdas iš senovės agnosėlių, o kai šysodavos ir tapdavo linksmesnis, jo veidas darydavosi panašus į gražios moters veidą. Nežiūrint to, jis neturėjo nieko moteriško: švelnus, bet vyriškas balsas, aštrus žvilgsnis, lankstus kūnas, tvirtas ir proporcingas kūno sudėjimas.Visa tai rodė vyriškumą ir tvirtumą.

Vice gubernatorius ir viršininkas stebėjosi tokiu vyru ir po įprastų pasisveikinimo kalbų negalėjo atitraukti nuo jo akių. Kai, Barofaldo prašomi, svečiai atsisėdo, vice gubernatorius prakalbo:

- Man pranešė, apie anglų laivo atvykimą į mūsų uostą, senjore kapitone.

- Visai teisingai, aš tarnauju šiai vėliavai.

- Tamsta anglas? Kaip įsakysite įrašyti tamsą į mūsų knygą? - ir vice gubernatorius pažiūrėjo į jį pro akinius šiek tiek įtartinu žvilgsniu.

- Džekas Smitas, - tarė jūreivis, padarydamas dvi tarmės klaidas, kurių Barofaldas nepastebėjo.

- O tamstos liugerio vardas? - tęsė vice gubernatorius, neatitraukdamas nuo popieriaus plunksnos.

- "Sparnas ir Sparnas", - atsakinėjo jūreivis, vėl darydamas tarmės klaidų.

Užrašęs pavadinimą, vice gubernatorius paprašė kapitono papasakoti apie save.

- Ar matėt ant mūsų laivo dvigubą burę: po vieną iš abiejų pusių? Jos vėjui pučiant išsipučia ir pasidaro panašios į paukščių sparnus - iš čia ir pavadinimas.

- O ar seniai anglai pradėjo statyti liugerius? Iki šiol buvo vartojami prancūzų tipo laivai.

- O, dabar aš suprantu, tamsa mane įtari kaip prancūzą, ar ispaną, ar... nežinau ką, bet galiu tamstą nuraminti. Aš anglas ir tarnauju anglų karaliui.

- O tamsos liugeris ar karaliui priklauso, ar plauko po jūrą kaip piratas?

- Argi aš panašus į jūrų plėšiką? - opiai paklausė kapitonas. - Tamsta įžeidi mane savo įtarimu!

- Dovanok, senjore! Mums visai nenorint tenka būti atsargiems šioje saloje tokiu neramiu laiku. Dėl kai kurių menkniekių tamstos laivo apginklavime mes pradėjom šiek tiek abejoti, ir man pirmiausiai reikėjo išsiaiškinti tamstos tautybę.

- Puiku, dabar aš suprantu ir vertinu tamstos atsargumą. Esu pasiruošęs tamstai net padėti. Gal tamstai būtų patogu nuvykti į mano liugerį ir viską apžiūrėti? Visus dokumentus aš turiu, ir duodu juos tamstos apžiūrai.

- Nesirūpink, kapitone, mes visa tai baigsim daug paprasčiau. Aš gana daug esu skaitęs, ir nors pats nebuvau Anglijoje, tačiau pažįstu ją gana gerai iš knygų. Vieno pasikalbėjimo su tamsta apie jos tvarką, papročius ir būdą pakaks man, kad pažinčiau ją visai gerai.

- Esu pasiruošęs tamstai pasitarnauti, senjore. Aš myliu savo gimtinę ir didžiuojuos ja!

- Tamsta teisus. Bet pasakyk man, kuri partija valdo Angliją? Ar monarchija, ar aristokratija, ar demokratija?

- Visos valdo! Angliją valdo karalius, yra taip pat ir galingų miestų, taip pat ir demokratija kartais pasirodo.

- Tai daugiau negu apibrėžimas, kaimyne Vitai Vitijau, - kreipėsi vice gubernatorius į miesto galvą, norėdamas pasigirti savo žinojimu bei gudria politika su svetimšaliais. - Jei taip, tai anglų konstitucija labai paini. Man patinka, kapitone, tamstos atsakymas, nes jis rodo tamstos norą įsigilinti į visus gyvenimo klausimus. Protingą žmogų aš labai vertinu. Na, o kokia tikyba tamstos gimtinėje?

- O, į šį klausimą dar sunkiau atsakyti. Anglijoje yra tiek tikybų, kiek krašto gyventojų. Ir prisipažįstu, kad šis klausimas mane visuomet smarkiai jaudindavo.

- Reikia pripažinti, kad šis klausimas labai retai tejaudina jūreivius. Na gerai, neverta ilgai prie to sustoti! Geriau pasakyk, jog tamsta ir tamstos jūreiviai yra protestantai.

- Tamsta gali laikytis kokios tik nori nuomonės, - tarė ironiškai šypsodamasis kapitonas. Mūsų seneliai buvo geriausi katalikai, o jūreiviai buvo geriausi draugai su pravoslavų bažnyčia todėl, kad viens nuo kito visai nepriklausė.

- Beveik tas pats ir pas mus, brangusis Vatai Vitijau, nors mūsų jūreivių dauguma dega žvakes ir gana ilgai kalba maldas.

- Dovanok, vice gubernatoriau, - pabrėždamas tarė kapitonas, - mano manymu jūsų jūreiviai daro didelę klaidą. Jų darbas eitų daug greičiau, jei jie mažiau melstųsi ir stropiau žiūrėtų į savo pareigas.

- Maištininkas! - sušuko miesto galva tokiu tonu, kokį jis retai tevartodavo.

- Senjoro kapitono tiesa, gerbiamas Vatai Vitijau, - sulaikė jį vice gubernatorius su tokia ypatinga išraiška, tarytum norėtų įkalti jam į galvą visas savo idėjas. Būtų daug naudingiau, jei mūsų jūreiviai pradžioje dirbtų, po to melstųsi, o ne atvirkščiai, kaip jie dabar daro. Na, o dabar pasakyk man, kapitone, apie tamstos kalbą, kurios aš nemoku ir kurią tamsta, žinoma, puikiausiai mokate.

- Be abejo, - atskė kapitonas, iš karto metęs italų kalbą, kuria iki šiol kalbėjo, ir pradėjo kalbėti angliškai tokiu įtikinančiu tonu, kad iš karto sugriovė visus įtarimus. Neįmanoma nemokėti gimtosios kalbos.

Jis kalbėjo gerai, nesivaržydamas, bet truputį svetimu akcentu, kurio nenugirdo Barofaldas. Vice gubernatorius buvo įsitikinęs, jog niekuomet nepasakys tokių gražių sakinių ir dėl to vėl pradėjo kalbėti itališkai.

- Jūsų gimtoji kalba yra kilni, senjore. O, argi ji gali būti kitokia, juk ja rašė Šekspyras ir Miltonas? Bet ji labai apsunkina svetimtautį savo rašyba.

- Jau ne kartą man teko girdėti panašių nusiskundimų, - atsakinėjo patenkintas kamantinėjimu kapitonas. Jis nieko neturėjo prieš pašnekesį ir apie nepatogumus kalbos, kuri jam, teisybę sakant, buvo visai svetima.

Bet čia viršininkas, kuriam atsibodo klausytis, pastebėjo, kad geriau būtų nenukrypti nuo tiesioginio tikslo ir baigti aiškintis kai kuriuos liugerio neaiškumus. Vice gubernatorius sutiko.

- Mano kaimynas Vatas Vitijus visai teisus, - pasakė jis. - Dabar kalbėsime tik apie tamstos liugerį. Pas mus yra toks Tomas Tontas, jūros dalykų žinovas. Jis tvirtina, kad liugeriai dažnai sutinkami Prancūzijoj, o anglų laivai kitokio tipo.

- Pasirodo, Tomas Tontas nėra didelis žinovas, nes liugeriai statomi ir Anglijoj. Be to, aš jau jam sakiau, kad aš iš Gerusos salos, kurioje gyvena dauguma prancūzų, jie laikosi prancūzų papročių, nors jau seniai yra Anglijos valdžioje.

- O, tai visai kas kita! Kaimyne Vitijau, visa, ką mums kapitonas paaiškino apie Gerusos salą, yra tikra teisybė! Dabar dar tenka pasitikrinti laivo pavadinimą, ir bus viskas tvarkoje. "Džekas Smitas" ir "Wing - and - Wing" ar tikri Gerusos vardai?

- Ne visai, senjore, - atsakinėjo vos begalėdamas susilaikyti juoką kapitonas. - "Džekas Smitas" - tikrai angliškas vardas. Ten jį galima kiekviename žingsnyje sutikti, nes tą vardą įnešėm į Gerusą iš Anglijos. O pavadinimas "Wing - and - Wing" irgi yra grynai angliškas.

- Visa tai pripažįstu, ir, kadangi dokumentus kapitonas turi, tai peržiūrėjęs juos, ramiai galėsiu užmigti.

- Štai tai, kas tamstai suteiks ramų miegą, vice gubernatoriau, - tarė kapitonas išsiimdamas savo dokumentus. - Štai admirolo įsakymas. Nieko jis tokio svarbaus nepasakė, ir todėl tamsta gali jį perskaityti. Štai mano įgaliojimas. Po to tamsta pamatysi Anglijos karo ministerio ir mano parašus. Matote? Džekas Smitas. O štai mano paskyrimas "Sparnas ir Sparnas" laivo leitenantu.

Visi dokumentai buvo parašyti aiškia ir puikia anglų kalba. Vienintelis abejotinas dalykas buvo vardų parašymas: visuose dokumentuose buvo rašoma "Jack Smitti", o pasirašyta "Jack Smit". Tai buvo to jūreivio, kurs padirbo jam šiuos popierius, užsispyrimo padariniai, bet šių smulkmenų vice gubernatorius visai nepastebėjo. Taigi visa Tomo Tonto baimė pasirodė bereikalinga, ir, peržiūrėjęs dokumentus, atidavė juos kapitonui, kuris visai ramiai juos paslėpė į savo kišenę.

- Žinoma, būtų negirdėta priešo ar pirato drąsa įeiti į mūsų uostą žinant mūsų budrumą ir atsargumą, - pažymėjo patenkintas vice gubernatorius.

- Juo labiau, senjore, kad panašus drąsuolis negalėjo tikėtis kitokio atlyginimo, išskyrus kovą ir suėmimą, - pridėjo kapitonas savo žavinga išvaizda, kuria taip susižavėjo vice gubernatorius, jog jį pakvietė kartu vakarieniauti.

Kapitonas sutiko, ir po kelių minučių trise sėdėjo už stalo gretimam kambary.

Nuo šio laiko visokie įtarimai, jeigu jų dar iki šiol turėjo vyresnieji Porto Feraždo valdininkai, išsisklaidė. Lengva itališka virtuvė, o dar lengvesnis vynas prisidėjo prie bendros, linksmos nuotaikos. Atvykėlis valgė ir gėrė labai mažai, matyt, norėjo kuo greičiausiai išsprukti, nežiūrint šeiminiko svetingumo.

Andrejus Barofaldas nepraleido progos pasigirti savo apsiskaitymu prieš miesto viršininką. Daug jis kalbėjo apie istoriją, religiją, teisingumą, papročius, klimatą ir Anglijos pramonę, kreipdamasis į kapitoną, kad šis patvirtintų ar paneigtų žvilgsniu. Kapitonas mokėjo jam net pritarti, išreikšdamas nusistebėjimą dėl tokio apsiskaitymo. Patenkintas Barofaldas pašnabždėjo viršininkui į ausį, kad neseniai atvykęs yra niekas kitas, kaip slaptas Britanijos vyriausybės agentas pasiųstas patikrinti kai kurias prekybos ir laivybos žinias Italijoj, kad, pasitaikius progai, galėtų praplėsti prekybą tarp šių dviejų valstybių.

- Ar nesi tamsta aristokratijos gerbėjas? - pastebėjo Barofaldas. O, atvirai kalbant, gal tamsta esi aukštos kilmės?

- Aš? Aš neapkenčiu aristokratų! - nepaprastai karštai tarė kapitonas, matyt, užmiršęs, kad kitą minutę jau gailėsis savo išsišokimo.

- Tai stebėtina! A, aš dabar suprantu, tamsta esi gudrus politikas, todėl taip ir kalbi. Keistas išsireiškimas, drauge Vitijau, bet tuo ne mažiau tikras, nes Anglijoj visuomet būna dvi besivaidijančios partijos. Kiekviena jų laiko save teisnga ir skundžiasi valdžia.

- Tamsta visai teisingai apibūdini mūsų partijas, bet dabar leisk man pasitraukti, senjore, nes jau naktis ir aš labai nerimauju dėl drausmės man patikėtame laive.

Iki šio laiko vice gubernatorius spėjo viską apie Angliją pasakyti, todėl jis nebelaikė svečio, ir tasai išėjo palikęs draugus kalbėtis.

Kapitonas buvo labai patenkintas, kai pagaliau paliko vice gubernatoriaus namus, salos gyventojų vadinamus pilimi. Jį nuvargino Barofaldo mokymas. Nors jis nemažai žinojo jūreiviškų anekdotų, nemažai buvo aplankęs Anglijos miestų ir palyginti greitai

galėjo išsipainioti iš panašių aplinkybių, bet čia jam teko gana ilgai kalbėti apie jo tariamą tėvynę. Ir jeigu Andrejus būtų išgirdęs visus prakeiksmus, krintančius ant jo galvos iš kapitono lūpų, tai nepraeitų jam pro ausis visi pirmieji jo spėjimai.

* * *

Naktis. Žvaigždėtas dangus. Visur tylu ir žavinga. Tokios naktys būna tik Viduržemio jūros pakrantėse. Vos dvelkia lengvas vėjelis, pralenkdamas gležną jūros dūsavimą. Tokia naktis priviliojo daug žmonių pasivaikščioti ant kalno. Kai jūreivis priėjo šią pasivaikščiojimo vietą, jis sustojo trumpam, lyg galvodamas, kur eiti. Moteriška figūra, padoriai apsisiautusi apsiaustu, praėjo pro jį ir, metusi žvilgsnį, toliau kopė į kalną. Nelauktas ir greitas pasirodymas sutrukdė kapitonui į ją įsižiūrėti, bet, matydamas ją einant į mažiau lankomą vietą, nusekė iš paskos.

- Džita! - džiaugsmingai sušuko kapitonas, matydamas pažįstamą veidą, kurio ji daugiau nebeslėpė. - Kokia laimė! Šis susitikimas išdildo mano rūpesčius. Karštai dėkoju tau už gerumą, brangioji Džita, ieškodamas tavęs aš galėjau pats įkliūti ir tave įklampyti.

- Dėl to aš ir ryžausi tave pasitikti, Raulai, nors tai gal ir ne visai pritiktų jaunai merginai. Dabar visi miestelio gyventojai seka tavo liugerį ir, aišku, sektų ir tave, laivo kapitoną, jei žinotų, kur tu esi. Juk nežinai, kuo tave ir tavo laivą laiko?

- Nieko ypatingo, brangioji Džita!

- Kalba, kad tu esi prancūzas ir tavo angliškas laivas yra apgaulė.

- Tiktai? - nusijuokė Raulas Ivarijus. - Ką gi? Reikia šią negarbę atitaisyti. Garbės žodis! Jie nekalti dėl savo įsitikinimų. Mūsų tarpe yra vienas amerikonas, geras vertėjas, be kurio negalima apsieiti, jeigu Porto Feražo gyventojai laiko mus tuo, kuo esame?!

- Aš nesakau, kad tu turi jaustis įžeistas, bet jums visiems gresia pavojus. Jeigu tik vice gubernatorius patvirtins jų nuomonę, tai jis įsakys jus sušaudyti.

- O ne, brangioji Džita, vice gubernatorius per daug tiki kapitonu Smitu ir todėl neleis tokio žiaurumo. O jeigu ir priešingai, tai jam reikėtų paleisti į darbą visą artileriją, kad galėtų kliudyti "Klajojančią Ugnį" ten, kur ji dabar stovi. Aš niekada nestatau savo mažo laivo tokioj vietoj, kur priešo artilerija galėtų pasiekti. Dabar, Džita, matai, kad mums negresia joks pavojus.

- Aš žinau, kur jūs stovite, nes sekiau jūsų liugerį, todėl, kad žinojau, arba numaniau, tave jame esant. Prisipažinsiu, kad aš apsidžiaugiau tavo pasirodymu, o dar labiau apsidžiaugiau pamačius seną draugą. Aš nemaniau, kad tu mane užmiršai ir netikėtai ar-

tinaisi prie salos nemanydamas ką nors joje sutikti. Kai tu įplaukei į uostą aš maniau, kad nebetekai proto.

- Tikrai būčiau jo netekęs, jeigu nebūčiau pasimatęs su tavimi. Ir ko man bijotis salos gyventojų? Ką man reiškia padegti visus jų laivus? Ne veltui mano laivas užsitarnavo "Klajojančios Ugnies" vardą. Jis visur spėja atsirasti, kol susigriebia mūsų nerangus priešas.

- Kaip tik tas priešas jau įtaria tave, ir jūs turite gerai budėti. Ką aš išgyvenau, kai jie į jus šaudė!..

-Ir ką jie man padarė? Tik be reikalo išmetė keletą šovinių. Jie nenustatė nė taikiklio į mūsų liugerį. Tu per daug prityręs žmogus, Džita, kad nusimintumei dėl tuščio triukšmo.

- Ypatingai dėl to aš ir nusigandau, kadangi šiek tiek nusimanau tuose dalykuose. Juk jūs visi būtumėte žuvę, jeigu tie du šūviai būtų pataikę į liugerį.

- Bet jie nesusitarė su mūsų nelaime ir nepataikė. Pakaks, nebekalbėkime daugiau apie tai, Džita, o dabar paragausime tikros laimės, juk mes taip seniai buvome dviese.

- Tai ir mane džiugina, bet aš negaliu nesijaudinti, Raulai. Kas gi bus su tavim, jeigu vice gubernatoriui ateis į galvą paimti tavo liugerį, pasiuntus ten būrį kareivių?

- Teišdrįsta jis! Aš pasiųsiu pas jį savo jūrininkėlius, ir jis garbingai turės pasivaikščioti. Bet ne! Jam tai neateis į galvą, ir apie tai neverta nė kalbėti.

Pašnekesys vyko prancūzų kalba, kurią Džita gana gerai žinojo, nors ji kalbėjo su itališku akcentu.

- Bet štai mintis! - sušuko kapitonas, - ryt pasųsiu pas jį savo pirmąjį padėjėją, savo dešiniąją ranką, draugą Ituėlijų Boltą, pakalbėti su juo apie politiką bei religiją.

- Apie religiją! - liūdnai pakrtojo Džita. - Kuo mažiau liesi tikybinį klausimą, tuo ir man bus maloniau, ir tau geriau. Tavo tėvynėje religijos jausmas šiuo laiku yra labai menkas.

- Na gerai, - vėl tarė jūreivis, jausdamas, kad palietė opų klausimą, - pakalbėsime apie ką kitą. Sakysim, kad mus sugaus. Ko mes galim tikėtis blogiausiu atveju? Esame dori piratai, turim teisėtus įgaliojimus, slepiamės prancūzų respublikoje ir galim atsidurti nelaisvėje. Tokioj padėty aš jau buvau atsidūręs, ir jos padariniai buvo tokie, kad aš turėjau tapti Smitu ir pasijuokti iš Elbos vice gubernatoriaus.

Džita nejučiomis nusišypsojo. Nežiūrint į visą išgyvenamą nerimą, Raulas mokėjo palinksminti net lengvaminčius, visai skirtingus žmones. Ji žinojo, kad Raulas du metus buvo Anglijos nelaisvėje ir ten išmoko anglų kalbos. Jis pabėgo iš kalėjimo vieno

amerikiečio, Ituėlijaus Bolto padedamas. Boltas, verčiamas tarnauti viename anglų karo laive per jūreivių mobilizaciją, degė noru keršyti. Savo pavyzdžiu norėjo įrodyti, koks pavojingas gali būti silpniausias iš mirštančiųjų, kaip gali priversti nusiminti stipresniuosius, kuriems neišvengiamai tenka atsiskaityti už savo žiaurumą su auka, iki šiol paniekinta ir nepavojinga.

Nors Džitai ir nepatiko Utuėlijus Boltas, bet ji ne kartą juokėsi, klausydama gudrybių, kurias jis išgalvodavo, kad pakenktų anglams.

- Ar jūs perkrikštijot savo liugerį, Raulai? - paklausė Džita, truputį patylėjus. Žinoma, būtų labai pavojinga tau pasakyti tikrą jo pavadinimą, kadangi dar visai neseniai girdėjau pasakojant vieną jūreivį apie liugerio plėšimus ir tų plėšimų priežastys tokios, dėl kurių kiekvienas doras italas privalo jo neapkęsti. Laimė, kad tas jūreivis dabar išvažiavo, nes jis galėjo pažinti laivą.

-Tuo aš ne visai tikiu, Džita. Mes dažnai keičiam spalvą ir laivo pabūklų tvarką.O dėl pavadinimo galima štai ką pasakyti: kadangi jis dabar tarnauja Anglijai, tai mes ir davėm jam "Sparno ir Sparno" pavadinimą.

- Man pasigirdo truputį kitaip, kai tu atsakinėjai į valdininkų klausimus. Bet šitas keistas pavadinimas man labiau patinka negu "Klajojančios Ugnies" vardas, - susimąsčiusi pasakė Džita.

- Brangioji Džita, aš norėčiau, kad tu Ivarijų pakeistum kuo nors kitu, - švelniai prikaišiodamas pastebėjo jaunas žmogus. Tu kaltini mane, kad aš per mažai gerbiu savo bažnyčią bei dvasininkiją, bet kad tu žinotum su kokiu nusižeminimu pulčiau ant kelių prieš vienuolį kartu su tavim, kad gaučiau jo palaiminimą vestuvėms, apie kurias aš mąstau jau seniai, bet kurioms dar iki šiol negavau tavo sutikimo. Vieno aš noriu, kad tai būtų Italijoje!

- Aš manau, kad jeigu aš tau jį duočiau, tai liugerį tektų pavadinti nauju vardu - "Džitos beprotystė", - prisivertusi nusijuokė mergaitė, sunkiai slopindama liūdesį. - Na, bet pakaks apie tai, Raulai, mus gali susekti ir išgirsti. Laikas skirtis.

Ir dar po kelių trumpų atsisveikinimo žodžių, labai reišmingų ir brangių abiems, jie atsiprašė vienas kito, ir Džita, įtikinusi kapitoną, kad gerai žino miestą, nejausdama jokios baimės nuėjo namo. O kalbant apie Andrejų Barofaldą, tai reikia pasakyti, kad jo teisingumo dėka mieste buvo ramu. Tik dabar, pasirodžius Raului, galėjo tai ramybei grėsti pavojus.

Vis dėlto Porto Feražde nebuvo jau taip ramu, kaip atrodė iš išorinės rimties gatvėse. Tomas Tontas su būreliu savo šalininkų, klausančių jo kaip orakulo, turėjo įprotį baigti dieną puikios našlelės, Beneditos Galopijos, smuklėje, ant kurios durų,

paramstytų pagaliais, dažnai buvo mainomas pluoštelis žalumynų, atstojusių iškabą. Drąsi koketė* Benedita, apie kurią saugojos kalbėti ką nors kvaila, brangino Tomo apsilankymus dėl dviejų priežasčių: paskui jį visada atsekdavo įdomi ir žavinga jaunuomenė, o pats Tomas daug gėrė ir visuomet gerai užmokėdavo.

Tuo laiku, kai Džita ir Raulas išsiskyrė ant kalno, Tomas Tontas su trim draugais sėdėjo įprastoje vietoje nedideliame kambary, pirmame aukšte, kur buvo įdomiosios našlelės smuklė. Iš čia aiškiai per langą galima buvo matyti visus liugerio veiksmus. Draugai sėdėjo neilgiau ketvirčio valandos, o vynas, kuris buvo jiems duotas, gerokai sumažėjo.

- Aš visa tai perdaviau miesto viršininkui, - kalbėjo Tontas, tuštindamas vyno stiklą. Ir aš neabejoju, kad Vatas Vitijus perspėjo vice gubernatorių, nes ir jis neramiu laiku supranta tuos dalykus ne blogiau už mus. Ir tik reikia pagalvoti, kad tokie dalykai dedasi Porto Feražde, Elbos salos sostinėje, kur tokia didelė gyventojų priežiūra!.. Viršininkas žadėjo čia ateiti po pasimatymo ir pranešti pasikalbėjimo rezultatus.

- Senjoras miesto viršininkas visada bus laukiamas svečias, - pastebėjo Benedita, ruošdamasi šluostyti dulkes nuo gretimų stalų, - vargu jis ras geresnį vyną kaip čia.

- Vargše! - pašnibždėjo užjaučiamai Tontas, - ir tu manai, kad ateis čia tam, kad gertų tavo vyną? Jis ateis dėl manęs. Per dažnai jis geria geriausią vice gubernatoriaus vyną, kad jį trauktų gerti tavo vyną.

Jau Benedita norėjo karštai ginti savąjį vyną dėl komercinių sumetimų, kai už durų pasigirdo sunkūs žingsniai, ir visų nustebimui įėjo Vatas Vitijus, vice gubernatoriaus lydimas. Benedita, lyg stabo ištikta, sustojo. Vice gubernatorių privertė apsilankyti Smito asmenybės ir jo tikslų įtartinumas. Dalykas tas, kad išėjus tariamajam anglui, Vatas Vitijus nurodė kai kurias įtartinas smulkmenas, pastebėtas per vakarienę abiejų kapitonų pokalbio metu. Todėl Andrejus ir panoro atidžiai apžiūrėti liugerį, o kadangi viršininkas žadėjo aplankyti Masą, tai ir užėjo abu čia.

- Senjore, jūsų apsilankymas suteikia man tokią laimę, - prakalbo atsipeikėjusi iš nustebimo Benedita, - kokia retai pasitaiko mano gyvenime, Jūsų Šviesybe. Mes, vargšai žmonės, galbūt tokie pat geri katalikai, kaip ir tie, kurie gyvena ant kalno!

- Taip, taip, Benedita, aš tikiu, kad esi gera krikščionė. Bet duokite man butelį vyno!

Benedita net atsisėdo iš džiaugsmo, nes dabar gera nuomonė apie jos vyną paliks amžiams. Ir kodėl ne! Jį gėrė pats Jo Šviesybė, tai kas iš jūrininkų drįs jį peikti.

Ji iškilmingai nušluostė dvi kėdes ir po valandėlės atnešė daug geresnio toskaniško vyno butelį, kurio turėjo panašiems atsitikimams.

- Prašau, Jūsų Šviesybe! Mūsų kukli užeiga vos pirmą kartą susilaukė tokių aukštų svečių. O ir tamsta, senjore miesto viršininke, pas mane tik antrą kartą.

- Mums, nevedusiems, gana pavojinga lankyti tokias karštas ir jaunutes našleles, ir dar ganėtinai gražias.

Atsakymas buvo geras komplimentas. Tuo tarpu Andrejus Barofaldas ramiai pylė vyną į stiklą, dairydamasis į kuklius ir tylius jūreivius. Išskyrus Tontą ir Danielių Bruną, jis nieko daugiau nepažino ir todėl tyliai paklausė Tonto, ar jis galėtų už jų elgesį garantuoti.

- Už visus, nuo pirmo iki paskutinio, - atsakė Tomas.

Tuomet Barofaldas kreipėsi į esančius:

- Jūs turbūt visi be išmties žinote priežastį, kuri privertė mus čia ateiti?

Ne iš karto atsakė. Pagaliau Danielius Brunas tarė už visus:

- Mes numanome, Jūsų Šviesybe. Masas mums sakė, kad yra įtarimų: esą stovintis mūsų uoste liugeris yra ne angliškas, kaip mus tikina, bet prancūziškas.

Staiga už durų pasigirdo žingsniai, ir prieš tai, kol Benedita, sergėjanti užeigą nuo apsilankymų, spėjo sulaikyti svetį, atsidarė durys ir į kambarį įėjo Ituėlijus Boltas, lydimas vieno genuiečio.

Reikia apie Ituėlijų Boltą šį tą pasakyti.

Jis, kaip kalbama, buvo akmeninis žmogus. Neturėjo bruožų, kurie yra bendri visiems žmonėms. Veido bruožai buvo taisyklingi, bet per daug stačiokiški ir stambūs. Jis visas buvo sudėtas iš vienų kaulų. kurie aiškiai matėsi. Išdirbti raumenys ne tik nedarė jo kūno apvalesnio, bet, dar daugiau, jis buvo kampuotas. Net jo pirštai buvo ne apvalūs, bet prizmiški. Ant kaklo, negrabiai aprišto juodu šilkiniu šalikėliu, matėsi visi nugarkaulio slanksteliai. Jis buvo aukšto ūgio, tačiau jį šiek tiek skriaudė pečių kampuotumas. Juodi plaukai gulėjo ant balto iš prigimties, bet smarkiai įdegusio veido. Šią originalią išvaizdą apšviesdavo žalios akys, kurios atrodė lyg saulė ant dėmių.

Ituėlijus buvo pergyvenęs amerikiečio gyvenimą, kur reikia panaudoti visas jėgas, kad prasiskintum sau kelią. Jis tarnavo pas vieną fermerį berniuku, fotografijos darbininku, jaunesniuoju mokyklos mokytoju, diližano konduktoriumi ir pagaliau nešiotoju. Jam teko šluoti gatvę ir dirbti šluotas iki 30 metų. Ituėlijus nė nesvajojo apie jūrą. Atsitiktinai gavo vietą pakraščio laive, kuriuo jis ir patyrė pirmasias keliones. Jam pasisekė, nes kapitonas ne iš karto

pamatė jo netinkamumą užimamai vietai. Kapitonas klaidą pastebėjo keletai dienų praėjus, kai laivas buvo atviroje jūroje. Ir čia likimas Boltui padėjo. Per neatsargumą kapitonas įkrito į jūrą ir Ituėlijus užėmė jo vietą. Kitas jo vietoje būtų paskubėjęs grįžti į sausumą, bet tai prieštaravo Ituėlijaus būdui, nes jis nebuvo pratęs trauktis. Ir nors eiti pirmyn buvo sunku, tačiau jis pasirinko pastarąjį kelią. Jūreiviai negalėjo juo pasigirti. Todėl jis jautėsi labai nejaukiai ir duodavo tik tuos įsakymus, kuriuos patys jūrininkai jam pakišdavo. Oras buvo palankus, pūtė patogus vėjelis, ir niekas netrukdė sėkmingam plaukimui. Jis susibičiuliavo su savo draugais, ir pakraščio laivų savininkai patikėjo jam laivą. Nepasirodydamas, kad praktikuojasi, per pusę metų savo darbą išmoko tiek, kiek kitas nebūtų išmokęs per tris metus. Pagaliau Ituėlijus kantriai pernešė savo nelaimę jūroje. Šis nelaimingas nuotykis privertė jį padaryti didesnę kelionę jam visai nenorint. Išėjus įsakymui imti naujokus, jis buvo paimtas į vieną anglų laivą, kai kapitonas dėl geltonojo drugio neteko žymios savo įgulos dalies. Ituėlijus nebuvo toks žmogus, kurį galima būtų paniekinti tokioj padėty, ir kapitonas apsimetė, kad jis jį laiko anglu.

* * *

Ituėlijui užteko vieno žvilgsnio, kad suprastų esančią padėtį. Jis suprato, kas iš sėdinčiųjų smuklėje užima visuomenėj aukštesnę padėtį, o kiti yra paprasti jūreiviai. Taip pat neabejojo, kad Benedita yra šios užeigos šeimininkė.

- Vyno, - paliepė Ituėlijus šiurkščiai aiškindamas savo norą, lyg tas vienas žodis jam tebuvo žinomas italų kalba.

- Tuojau, senjore, - atsakė Benedita, koketiškai šypsodamasi, - tuojau tamstai jo duos. Bet kokio vyno norite? Mes turime įvairių rūšių.

Ituėlijus pavedė savo palydovui, Pilypui, susitarti su šeimininke, o pats atsisėdo prie laisvo stalo ir, pastūmęs į šalį krėslus, atsilošė kėdėje.

Barofaldas nustebęs žiūrėjo į jį. Žinoma, jis nė nesitikėjo Beneditos smuklėje būti visiškai vienas, bet šio svetimšalio poelgiai pranoko visus jo lūkesčius. Tačiau jis niekuo neparodė savo nustebimo.

Tuo tarpu tiems svečiams irgi davė tokio vyno, kokį gėrė Barofaldas ir miesto viršininkas. Ituėlijus pridėjo lūpas prie butelio ir, dideliam Pilypo gailesčiui, beveik iš karto visą vyną išgėrė.

- Ir tai vadinasi vynas! - sušuko Ituėlijus, atitraukdamas nuo burnos butelį, kad atsikvėptų. - Aš galėčiau visą bačką išgerti ir pereiti per siaurą lentelę nesverdėdamas.

Jis tai kalbėjo normalia išvaizda, tuo parodydamas, kad išgertasis vynas jam labai patiko.

Per tą laiką vice gubernatorius stengėsi pažinti svetimšalio būdą ir atspėti jo gimtinę. Visai suprantama, kad jis Boltą palaikė anglu, ir jo nepasitikėjimas liugeriu kuriam laikui vėl pranyko. Labai panašu, kad jis šiaurės gyventojus, lygindamas su italais, laikydavo lyg laukiniais ir, aišku, kad Ituėlijus negalėjo pakeisti jo įsitikinimų.

- Tamsta genuietis? - paklausė vice gubernatorius autoriteto tonu Pilypo.

- Žinoma, senjore, nors pastaruoju laiku tarnauju svetimo krašto laive.

- Kurio gi, mano drauge? Sakyk! Aš - tos salos tvarkos prižiūrėtojas ir privalau tamstos šito paklausti.

- Tai iš karto matyt, Jūsų Šviesybe, - atsakė pagarbiai nusilenkdamas Pilypas. - Aš tarnauju Anglijos karaliui.

Jis atsakė tvirtai, bet prieš veriantį gubernatoriaus žvilgsnį nenorom nuleido akis.

- O tamstos draugas ar moka itališkai, ar jis anglas?

- Ne, senjore. Jis yra amerikietis ir Anglijos, kiek žinau, labai nemėgsta.

- Amerikietis! - sušuko Barofaldas.

- Amerikietis! - pakartojo Vatas Vitijus.

- Amerikietis! - kartu sušuko visi keturi jūreiviai. Visų žvilgsniai nukrypo į įdomų svetimšalį, išlaikiusį visų žvilgsnius labai ramiai.

Dideliu jų nustebimu nereikia stebėtis, nes 1799 metas italai dar nieko nežinojo apie amerikiečius ir dažnai juos maišydavo su negrais.

- Taip. aš esu amerikietis, - pasakė Ituėlijus, girdėdamas kartojant tą žodį, - ir nesigėdiju savo gimtinės. Jeigu jūs norite žinoti smulkiau, tai pasakysiu, kad gimiau Niu Gampšeire, Granitos valstybėje, kaip pas mus ją vadina. Pareikškite tai jiems ir pasakykite, ką jie apie tai mano.

Pilypas kaip mokėdamas perdavė jo kalbą ir gautą atsakymą. Pasakysiu iš karto, kad visas tolesnis pašnekesys buvo vedamas Pilypo, kaip vertėjo, pagalba.

- Granitos valstybė, - pakartojo vice gubernatorius. - Vargšai gyventojai. Jiems turbūt labai sunku pasigaminti valgius. Paklauskite jo, Pilypai, ar ten yra vyno?

- Vyno! - atsakė Ituėlijus. - Pasakyk tam ponui, kad ten nevadina vynu to, ką mes čia geriame. Tas, ką pas mus geria, kaip pjūklu pjauna gerklę ir lyg Vezuvijaus ugnikalnis degina burną.

- Ar negalėtų amerikietis mus painformuoti apie savo krašto religiją, jeigu jie ten ne stabmeldžiai. Nepamenu, Vatai, ar aš skaičiau apie tos pasaulio dalies tikėjimą.

- Tikėjimas! O, panašus klausimas sukeltų didelį sąmyšį Niu Gampšeire. Klausyk, senjore, visas jūsų apeigas, visus paveikslus ir aprėdalus, praklausančius pravoslavų bažnyčiai, jūsų varpų skambinimą ir meldimąsi mes nevadiname religija, taip, kaip nelaikome vynu šio gėrimo.

Didesnė Ituėlijaus proto pusė buvo aptraukta rūku to paties gėrimo, apie kurį taip nepalankiai atsiliepė. Kitu atveju jis nebūtų sau leidęs taip garsiai reikšti savo įsitikinimų. Jis iš patyrimo gerai žinojo, kaip reikia elgtis tais klausimais karštų katalikų krašte. Barofaldas jam atsakinėjo įsižeidusio kataliko griežtumu. tačiau neperžengdamas mandagumo ribų.

- Matyt, amerikietis nesuprato to, ką jis vadina paveikslais ar apeigomis. Toks mažai civilizuotas kraštas, kaip jo gimtinė, labai mažai gali įsigilint.

- Mažai civilizuotas! Aš manau, kad reiktų išarti tą pasaulio dalį,kad rastumėt civilizaciją tokią, kokią turi ten mūsų vaikai. Bet apie tai visai nenaudinga kalbėti, ir todėl geriau išgerkim!

Andrejus pats pamatė, kad nenaudinga kalbėti apie religiją, tuo labau, kad Pilypui buvo labai sunku. Todėl jis tiesiai pradėjo teirautis klausimais, dėl kurių čia buvo atėjęs.

- Turbūt ir amerikietis tarnauja anglų karaliui, - nevykusiai pastebėjo jis. - Aš prisimenu mūšį tarp amerikiečių ir anglų. Tame mūšyje prancūzai padėjo amerikiečiams nugalėti anglus ir išlaikyti savo nepriklausomybę. Kuo ši nepriklausomybė pasireiškė, aš gerai nežinau, bet turbūt naujojo pasaulio gyventojams yra dar ko pasimokyti iš pirmųjų savo šeimininkų, kad geriau išlavintų savo jūreivius.

Visi Ituėlijaus raumenys įsitempė, ir nežmoniškas karštis išmušė jo veidą; po to lūpos persikreipė ir jis tarė:

- Galbūt tamstos tiesa, pone. Anglai iš tiesų lyg visai teisėtai nusisamdo mūsų tautiečius. Gali būti, kad mes tarnaujam savo pirmykščiams ponams ir kad mūsų visa neapykanta - tuščias garsas. Bet, kaip ten bebūtų, vis dėlto mūsų tarpe yra tokių, kurie vienokiu ar kitokiu būdu pasinaudojo pirma proga ir atkeršijo už save. Ir tegu aš niekuomet nematysiu Niu Gampšeiro, tebūnie jis iš akmens ar supuvusio medžio, jei aš iš misterio Džono Bulėjaus nepadarysiu blogo juoko.

Šis dalykas, nors ir ne visa tiksliai Pilypo išverstas, padarė didelį įspūdį vice gubernatoriui. Jam pasirodė per daug įdomus toks prieštaringumas valstybei, kurioje jis tarnavo.

- Paklauskite amerikiečio, kodėl jis tarnaja anglų karaliui, jeigu jį ta padėtis taip smarkiai piktina. Paklauskite, kaip jis pakliuvo į tą tarnybą.

- Mane pakvietė į talką jūrininkų mobilizacija ir septynis metus laikė kaip šunį, reikalaudami, kad užsitarnaučiau. Bet tai dar ne viskas, ir aš nemanau, kad turiu teisę išpasakoti likusią dalį.

- Mums būtų labai įdomu paklausyti visa, ką amerikietis galėtų mums pasakyti.

Ituėlijus, vis daugiau pasiduodamas vyno įtakai, nesiryžo. Pagalvojęs, pasistiprino nauju vyno gurkšniu ir prakalbo:

- Bet blogiau, kad prie neteisybės prisidėjo dar įžeidimas. Atrodytų, kad žmogui užtektų vienos neteisybės, bet taip nėra, reikia dar jį taip įžeisti, kad akmeninė širdis užsidegtų.

Ir įsikarsčiavęs pradėjo ilgą kalbą, į kurią įpynė savo atsiminimus, savo skriaudas, kurių tikrai buvo nemaža, ir išliejo prieš anglus visą susikaupusią neapykantą. Jis kalbėjo greitai, springdamas, vos neapsiputojęs, ir Pilypas jokiu būdu negalėjo išversti. Pradžioje Barofaldas atidžiai klausėsi, tikėdamasis nors šį tą suprasti, bet Ituėlijaus laimei, jis nieko nesuprato, nors Ituėlijus išdavė pats save.

Pagaliau visas tas laukinis triukšmas įkyrėjo vice gubernatoriui, ir jis nutarė padaryti jam galą.

- Tai, ką tamsta kalbi, gal ir tiesa, - pastebėjo jis, pasinaudojęs uždususio amerikiečio pertrauka, - bet nepritinka ta kalba tarnaujančiam toje valstybėje, kurią jis taip dergia. Taip pat nepritinka didžiojo hercogo Toskanico tarnautojui, anglų sąjungininkui, net klasyti tokių dalykų. Eisim prie kito. Taigi liugeris, kuriam tamsta tarnauji, yra anglų?

- O kaipgi - atsakė Ituėlijus su gelianČia šypsena, - tai labai puikus laivas! Gerusėjos liugeris! Reikia tik matyti, kaip jis ėda, kai nubunda ir apsiauna!

- Taip išsireikšti gali tik jūreiviai! - nusijuokė vice gubernatorius. - Jie taip giriasi savo laivais, kad beveik juos suasmenina. Pamanyk! Liugeris apsiaunąs batus.

Vatas Vitijus, nežiūrėdamas į savo itlišką kilmę ir garsų vardą, nelaikė veltui vaizduotės. Jis viską priiminėjo tikra reikšme, ir dėl to amerikiečio išsireiškimas jo visai nejuokino.

Iš karto stojo tyla. Po to prasidėjo tylus pokalbis tarp vice gubernatoriaus, Vato ir keturių jūreivių. Tuo tarpu Ituėlijus šiek tiek nusiramino ir atsiminė esąs įkaušęs. Būdamas atsargus, jis nebuvo sumanus ir labai gudrus žmogus, o dabar, vedamas neapykantos anglams, jis vos neišdavė paslapties.

Tuo tarpu visų akys nukrypo į vice gubernatorių, laukdamos, ką jis pasakys. Ir tikrai. Pasiprašęs Beneditos atskiro kambario, kur niekas jam netrukdytų, jis su viršininku atsistojo ir žvilgsniu pakvietė amerikietį su Pilypu sekti juos.

Kai jie atsidūrė tame kambary, Barofaldas, negaišdamas nė minutės, padėjo ant stalo pinigus.

- Štai liežuvis, bendras visoms valstybėms, - pasakė jis, - negaiškime daugiau laiko. Tamsta, žinoma, mane supranti?

- Aš matau auksą, - atsakė Ituėlijus, - ir žinau, kad jį siūlo ne dovanai. Ko gi tamsta iš manęs nori? Kalbėk aiškiau, nes aš nemoku vaikščioti po rūką. Tai prieštarauja mano būdui.

- Tamsta mums turi pasakyti tiesą. Mes įtariame, kad tai prancūzų liugeris. Duokite mums įrodymų, ir tamsta liksi mūsų draugu.

Andrejus Barofaldas blogai pažino amerikiečius, kad tikėjosi, jog pasiseks jam papirkti tokį žmogų, kaip Ituėlijus.

Mitrus sukčius ir apgavikas Ituėlijus vis dėlto liko budrus, neprarasdamas orumo bei garbės. Jis visokius kyšius laikė gimtojo krašto garbės pažeminimu. Jei jo liugeris nebūtų buvęs tokiame pavojuje, jis, nė negalvojęs, būtų sviedęs tuos pinigus vice gubernatoriui į veidą. Bet dabar jis gerai žinojo, kas galėjo atsitikti taip padarius.

- Ne! Ne, senjore! Pirmiausia man nėra ką jums pasakyti, o už nieką imti pinigus yra peiktina; antra - kapitonas turi įsakymus iš karaliaus Georgo ir liugeris pastatytas Gerusos saloje. Juk pas mus, Amerikoj, pinigų neimama, jei neturima ką duoti mainais. Juk po to lieka tik išeiti į gatvę su ištiesta ranka. Jeigu aš galiu kokiu nors teisingu būdu užsitarnauti, tai jau kitas reikalas.

Taip kalbėdamas, Ituėlijus leido pro pirštus monetas, ir Andrejus suprato jį nenorint išduoti paslapties. kuri vis dėlto yra.

- Pasilik šiuos pinigus sau, - pasakė vice gubernatorius. - Mes, italai, neimam atgal to, ką kartą atidavėm. Gal rytoj prisiminsi ką nors, ką galėtum mums pasakyti.

- Aš nesinaudoju dovanomis, - pas mus, Amerikoj, nėra to papročio! - aštriai atsakė Ituėlijus. - Nieko nėra bjauresnio, kaip maldauti sau dovanos!

Po kiek laiko Andrejus Barofaldas paslėpė savo pinigus, bet jo nepasitikėjimas amerikiečiu nė kiek nesumažėjo.

- Pasakyk man vieną, senjore Boltai, - tarė jis nė kiek nepagalvojęs, - kodėl tamsta tarnauji anglams, jeigu jų neapkenti? Žemė juk didelė, ir galėtumei rasti darbo kitur.

- Tamsta manęs nepažįsti, senjore. Jei mane pažintumei, tamsta neduotumei tokio klausimo. Aš tarnauju anglų karaliui todėl, kad jis man gerai moka. Jeigu tamsta nori ką nors paimti į savo rankas, pasidaryk to kreditoriumi.

Visa tai vice gubernatorius suprato iš kelių klausimų, į kuriuos negavo patenkinamo atsakymo. Jis baigė tuo, kad švelniai atsiprašė

Beneditos, pasakęs, jog nebuvo jokio reikalo vesti svetimšalį į atskirą kambarį.

Ituėlijus, atsiskyręs nuo tarnautojų, nusprendė pasilikti ir gerti. Kai jam bus pavojinga, atsiskaitys su šeimininke ir išeis su draugu iš smuklės. Po valandos jis pasiuntė vienam miesto pirkliui tris kontrabandos keliu atvežtas statinaites tabako. Dėl to jis ir buvo išėjęs į krantą. Tas uždarbis buvo skiriamas Raului Ivarijui, liugerio kapitonui, kuris šalia blogų įpročių turėjo ir savybių, vertų pagyrimo.

Pasivaikščiojęs dar valandėlę su miesto viršininku, pagaliau vice gubernatorius nuėjo namo, ir taip niekam nebuvo žinomi jo ilgų klausinėjimų rezultai. Liugeris pasiliko ramiai stovėti savo vietoje, o Raulas ir Džita, jeigu ir turėjo antrą pasimatymą, taip sugebėjo pasislėpti, kad aš apie jį nieko nežinau.

Nuostabūs rytai būna Viduržemio jūros pakrantėse: aiški glamonėjanti tyla priešinasi saulės tekėjimui, meili dangaus spalva, tarsi šaukdama mylėti mūsų prigimtį, mainosi skaisčiuose saulės spinduliuose. Toks kerintis rytas pakeičia praėjusią naktį ir jos nuotykius, kuriuos aš pasakojau.

Saulei patekėjus, ant liugerio prasidėjo judėjimas, mirgėjo jūreivių kepurės ir du siluetai pasirodė prie borto, atidžiai žiūrėdami į tebemiegantį miestą. Jie kalbėjo prancūziškai, nors vienas jų darydavo daug gramatikos ir tarimo klaidų.

- Kažin ar verta prasidėti su tuo austrų laivu, - kalbėjo Raulas. - Jis neduos mums jokio pelno, o jo pražūtis tik išardys keletą neturtingų šeimų.

- Štai nauja mintis piratui, - pajuokdamas atkirto Ituėlijus. - Prisimink tamsta mūsų revoliuciją! Jau žinoma, kad laisvė ir lygybė perkama ne pigia kaina - aukos neišvengiamos. O jeigu tai anglų laivas!.. Su kokiu malonumu aš jį padegčiau! Žinai, Raulai, kaip aš buvau prikalbėtas eiti prieš jūsiškius ir atsisakiau, remdamasis savo politiniais įsitikinimais, neleidžiančiais man kautis prieš respublikonus. Tada mano kapitonas įsakė atnešti rykščių ir pasakė norįs patikrinti mano odos teisingumą ir švelnumą. Jeigu ji pasirodys nesutinkanti su jo nuomone apie mano privalumus, įsakysiąs mane atleisti. Na, aš buvau priverstas prisipažinti. Jis paėmė viršų, ir koviausi kaip tigras, kad išvengčiau antro "mėginimo". Taip, tai ne juokai!

- Bet dabar jau kitokios sąlygos, mano vargše Ituėlijau, keršto diena jau arti...

Po to įsiviešpatavo klaiki tkla. Raulas mechaniškai sekė jūreivius, plaunančius denį, o Ituėlijus paskendo liūdnuose atsiminimuose ir prisiminė visas skriaudas. Žmonės žiauriai gali

skriausti vienas kitą, gali atlikti tūkstančius neteisingų ir nesąžiningų dalykų, bet, rodos, galima garantuoti, kad visi šie darbai niekuomet nepraeina be atpildo. Anksčiau ar vėliau pasirodo teisingas atlyginimas, tai vadinasi Dievo Apvaizda.

Pagaliau Ituėlijus, sunkiai atsidusęs, atsikėlė ir, lyg norėdamas paslėpti savo veidą nuo Raulo, nusigręžė į užutėkį. Bet vos tik jis į tą pusę žvilgtelėjo, kaip mat krūptelėjo ir sušuko. Tą patį akimirksnį Raulas atsidūrė šalia jo ir pažvelgė į rodomą pusę. Švintanti diena leido įsižiūrėti daiktą, turintį svarbią reikšmę jų būklėje.

Kai jie vakar vakare rinko mažiausiai pavojingą vietą, kur galėtų pastatyti liugerį, įmetė inkarą taip, kad turėtų laisvą išėjimą į jūrą.

Kažką tamsų, švelnių kontūrų dėl rūko jie palaikė salele, kuri iš tikrųjų nepertoliausiai turėjo būti.

Ir dabar, savo nustebimui, jie aiškiai matė didelį laivą vietoj manomos salelės. Ant laivo buvo iškelta vėliava, kurios nebuvo galima gerai įžiūrėti. Ivarijus sušuko:

- Puikūs mes būsim, jeigu tai anglų laivas! Ką tu pasakysi, Ituėlijau? Ar įžiūri vėliavą? Tavo akys geresnės negu mano.

- Aš nežinau akių, kurios galėtų matyti tokiu atstumu. Atnešiu vamzdį.

Po minutės jis sugrįžo su dviem žiūronais - sau ir Ivarijui.

- Trispalvė vėliava! - sušuko Raulas. - Pažiūrėk, Ituėlijau, kokia respublika galėjo atsiųsti.

- Ne, Ivarijau! - atsiliepė Ituėlijus tokiu keistu tonu, kad Raulas net atsigręžė į jį. - Ne, kapitone! Sunku paukštei užmiršti narvelį, kuriame ji kankinosi ištisus metus, - tai "Prozerpina"...

- "Prozerpina"! - pakartojo Raulas, gerai žinodamas visus draugo nuotykius ir nesigilindamas į smulkesnius aiškinimus. - Ir jeigu neapsirinki, tai "Klajojančiai Ugniai" reikia užgesinti žiburį. Aš atskiriu dvidešimt dvi kiaurymes su išsikišusiomis armotų žiotimis. Tiek pat, manau, yra ir kitoje pusėje.

- Nėra reikalo skaityti jos armotų. Aš žinau, kad tai fregata* "Prozerpina". Jos kapitonas - Kufas. Taip, aš viską žinau!.. Tai "Prozerpina" Taip, laimina ją dangus! Aš linkiu jai nugrimzti į jūros dugną!.. Vienos salvės iš jos net per daug, kad užgesintų "Klajojančią Ugnį"!

- Aš nepamišęs, Ituėlijau, kad stočiau į kovą su fregata. Aš per daug patyriau nuotykių jūroje ir pripratau nesijaudinti tol, kol pavojus bus visiškai aiškus.

- Klausyk, Raulai ir tada teisk, - tarė Ituėlijus, - nė vienas prancūzų laivas neiškels savo vėliavos prieš nedraugišką miestą, nes parodytų savo tikslus. Bet anglų laivas galėjo pakelti prancūzų

vėliavą todėl, kad po to jis galės iškelti kitą ir šia gudrybe gali šį tą išlošti. "Prozerpina" yra prancūziškos konstrukcijos. Argi man jos nepažinti, kada visos jos ypatybės neišdildomai įsmigo į mano nugarą taip, kad jokia kempinė jų neištrins?!

- Jeigu tai anglų fregata, Ituėlijau, ji gali užsukti į šį uostą ir sustoti greta mūsų, - tęsė Raulas.

- Ką čia vekti dideliam karo laivui?! Ne visi tokie smalsūs, kaip "Klajojanti Ugnis".

- Tiesa, ką gi jam čia veikti, toj landynėj? Matyt, reikia dėl visa ko pasiruošti. Kaip jis maloniai iškėlė mums savo vėliavą, taip ir mes atsakysim tuo pačiu. Alio! Iškelkite vėliavą.

- Kurią, kapitone, - paklausė senis vairininkas, kuriam buvo pavesta kelti vėliavas. Jis niekuomet nesijuokė ir žiūrėjo iš apačios.
- Kapitonas turbūt dar neužmiršo, kad čia įėjome su Ožono Buliaus vėliava.

- Na taip! Dabar tą pakelkite. Lieka pagalbos ieškoti įžulume, jei kartą užsidėjome kaukę. Ponas leitenante, pasirūpink, kad viskas būtų tvarkoje ir mūsų "nosinės" būtų paruoštos. Niekas negali žinoti, kada "Klajojančiai Ugniai" prireiks nusišluostyti veidą. Žiūrėk, Ituėlijau! Laivas pasisuko šiek tiek į rytus, mes galime jį geriau apžiūrėti.

Abu vėl prisidėjo žiūronus. Tyla. Ituėlijus, apskritai labai plepus, likdavo rimtas ir susikaupęs išimtinais atvejais. Raului taip pat nebuvo noro kalbėti, o jūreiviai sekė amerikiečio pavyzdžiu, kuris juos įbaugino rimtais padariniais, jei būtų sužinota jų prancūziška kilmė, ir rūpestingai laikėsi anglams įgimtų dalykų: buvo santūrūs ir niūrūs, nors tai ir prieštaravo jų prigimčiai. Praėjo pora valandų. Keletas laivų buvo priplaukę prie "Klajojančios Ugnies", bet į visus prancūziškus klausimus sargybiniai nedavė jokio atsakymo, apsimesdami nesuprantą prancūzų kalbos.

Raulas turėjo keturis parinktus jūreivius, kurie kartu su juo Anglijoj buvo surinkti ir taip pat, kaip ir jis, išeidavo į krantą, jeigu reikėdavo paslėpti savo tautybę. Taip ir dabar Raulas, visai neskubėdamas, įsėdo į laivelį ir priplaukė prie miesto prieplaukos. Pasitikėdamas savimi, užlipo pažįstamomis kopėčiomis į viršų, palikdamas draugus jo laukti. Puikūs vyrukai, perspėti, kad juos gali sekti, vaikščiojo po krantą šnekėdami su moterimis kiek mokėjo itališkai. Patyrimas padarė juos puikiais artistais.

Taip jie, laukdami Raulo, tęsė vaidinimą. Prie jų prieidavo jaunos merginos, siūlydamos gėlių bei vaisių. Ypač įkyri buvo Amciata, kuriai Vatas Vitijus pavedė išgauti svetimšalių paslaptį. Bet jos pastangos nuėjo niekais, ir po aštraus vieno vyruko atsakymo ji pasitraukė.

Paliksim mūsų jūreivius gintis, kaip moka, nuo smalsių gyventojų ir paseksim jauną kapitoną.

Nujausdamas arba galbūt turėdamas kokį nors tikslą, lengvai ir greitai nužingsniavo prie kalno šlaito ir užkopė ant aukšto kyšulio. Praeivių akys įtariamai jį tyrinėjo ir sekė kiekvieną judesį. Nuo to laiko, kai pasirodė fregata su prancūzų vėliava, visi krašto gyventojai buvo pavojuje ir laikėsi atsargiai. Vatas Vitijus jau spėjo pabūti ir pas vice gubernatorių, pakvietusį jį dėl kariško patarimo bei pasitarti dėl pavojaus, kuris gali grėsti. Baterijos buvo aprūpintos reikiama amunicija. Bet kodėl gi prancūzams prireikė apsupti tokį menką miestelį kaip Porto Feraždas?

Ir vis dėlto ant aukštojo kyšulio buvo susirinkusi smalsi visokio amžiaus ir verslo minia. Gyventojų tarpe, kaip paprastai, buvo smalsių moterų, kurių vaizduotė buvo didesnė negu protas. Ant vieno šlaito, tiesiai prieš vice gubernatoriaus pilį, taip čia vadino jo gyvenamą namą, sėdėjo miesto diduomenė, nenuleisdama akių nuo visus sujaudinusios prancūzų fregatos. Pasirodžius Raului, apie kurį prieš minutę buvo kalbama kaip apie įtartiną žmogų, keli gerbiami asmenys sumišo. Kai kurie jų net nusisuko, norėdami paslėpti savo sumišimą.

- Labą dieną, senjore Barofaldai, - lėtai ir pagarbiai nusilenkė jam Raulas, padarydamas linksmą ir patenkintą veido išraišką, kad išblaškytų mažiausią įtarimą.

- Jūs čia ant kranto džiaugiatės žavingu rytu, o į uostą atvyko prancūzų respublikos fregata.

- Mes kaip tik apie ją kalbėjome, - senjore Smitai, - atsakė Andrejus. - Ar negali tamsta įspėti jo atvykimo priežasties prie mūsų taikaus uosto?

- Kaip tamstai į tai atsakyti? Šiuo klausimu tamsta galėtum palyginti daug manęs paklausti, ką prancūzų respublika pridaro. Kam jie nukirsdino Liudviką XVI? Kokiu tikslu perėjo pusę Italijos, užkariavo Egiptą ir nuvarė austrus iki Dunojaus.

- Jau nekalbant apie tai, kad sugebėjo sumušti Nelsoną, - įgeliamai pastebėjo Vatas Vitijus.

- Iš tiesų, senjore, jie leido mano drąsiam tautiečiui Nelsonui sunakinti jų laivyną Nilo žiotyse? Aš nenorėjau girtis, todėl nepriminiau to fakto. Mano laive yra keletas jūreivių, kurie tada kartu buvo su Nelsonu. Tarp kitų ir mano leitenantas Ituėlijus Boltas.

- Aš mačiau senjorą Boltą, - tyliai pastebėjo Barofaldas. - Jis - amerikietis.

- Amerikietis, bet jis gimęs angliškoje Amerikoje, ir mes jį laikom anglu. Su jankiais mes elgiamės, kaip su savo tautiečiais ir mielai priimam į savo tarnybą.

- Visai teisingai. Jūsų mintys visiškai sutampa su tuo, ką mums sakė senjoras Boltas. Jis, rodos, labai myli anglus.

Raulas jautėsi nesavam kaily. Jis neturėjo supratimo apie tai, kas įvyko smuklėje ir girdėjo vice gubernatoriaus žodžiuose ironijos atgarsį.

- Be abejo, senjore, jis įtikinamai prieštaravo. Amerikiečiai negali nemylėti anglų už visa tai, ką tie jiems padarė. Bet aš čia atėjau pasiūlyti jums mūsų liugerio pagalbą, jei kartais ta fregata turi negerų tikslų. Mūsų laivas nedidelis ir jo armotos nedidelio kalibro, bet mes galėtumėm būti jums naudingi.

- Kokią jūs išeitį galėtumėt mums pasiūlyti? - mandagiai paklausė Barofaldas. - Tamsta, kaip jūreivis, galėtum duoti gerą patarimą.

- Matai, senjore Barofaldai, man rodos, jeigu savo garbingąja artilerija sutiktumėt besiartinantį priešą, tai mums būtų patogu apeiti jį iš kitos pusės, ir jis tada atsidurtų tarp dviejų ugnių.

- Viskas būtų gerai, jeigu jūsų ginkluotė būtų geresnė. Reikia labai rizikuoti, stojant prieš priešą, kurio armotos dvigubai didesnės už jūsų, - pastebėjo miesto pulkininkas. - Bet ką reiškia tas naujas judėjimas?

Visų akys nukrypo į priešų laivą, kuris pradėjo plaukti link vice gubernatoriaus namų ir sustojo beveik prieš juos. Tuo metu prancūzų vėliava buvo nuleista ir, pasveikinus armotų salve, buvo pakelta anglų vėliava.

Pasigėrėjimo šūksniai buvo visų atsakymas.Tuo pačiu metu buvo pašalinti visi pavojai ir baimė. Niekas neprisiminė šią minutę Raulo, kurį ne juokais jaudino kai kurie dalykai.

- Sveikinimu tamstą su tautiečių atvykimu, senjore Smitai, - kreipėsi į jį Barofaldas visai taikingai ir buvo šią minutę labai patenkintas, kad gali ramiai praleisti dieną. - Bet aš pranešiu kam reikia apie jūsų mielai pasiūlytą pagalbą.

- O ne, visai to nereikia, - atsakė Raulas vos sulaikydamas šypseną, - atvirkščiai, jūsų puikūs artileristai tikriausiai gailėsis, kad jiems nebėra progos parodyti savo sugebėjimų. Bet aš matau, kad fregata signalizuoja mano liugeriui. Tikiuosi, kad mano leitenantas sugebės atsakyti man nesant.

Jo buvimas galbūt buvo ne visai būtinas, nes fregata "Prozerpina" buvo gerai Ituėlijui pažįstama. Ituėlijus buvo už Raulą sumanesnis, duodamas daugiau įtikinamą ir gudresnį atsakymą į gaunamus

ženklus. Jis į klausimus atsakinėjo mitriai ir be mažiausios baimės bei svyravimo ir iškėlė keletą įvairių vėliavų taip, kad joms susimaišius nieko nebuvo galima suprasti.

* * *

Negalima buvo žinoti, kaip į tą Ituėlijaus gudrybę žiūrėjo fregatoje. bet, kaip matyt, tarp laivų viešpatavo santarvė. Todėl Porto Feraždo gyventojų tarpe išnyko bet koks nepasitikėjimas liugeriu. Spėliojimas, jog prancūziškas jūrų plėšikų laivas atsakinėja į anglų fregatos ženklus buvo toks neįtikinamas, kad net pats Vatas Vitijus pašnabždėjo vice gubernatoriui, kad ta padėtis patvirtina liugerio kapitono atvirumą. Rami Raulo išvaizda ir neskubėjimas pasišalinti, visus veikė raminančiai.

- Mūsų laimei tenka iš karto priimti do jūsų valstybės bičiulius, senjore Smitai, - kreipėsi į jį Barofaldas. - Aš tikiuosi, kad tamsta neatsisakysi palydėt pas mane savo tautietį, nes fregata, rodos, ruošiasi įmesti inkarą mūsų uoste, ir kapitonas turės būtinai ateiti pas mane su vizitu. Ar negali tamsta išskaityti fregatos vardo?

- Jeigu neapsirinku, senjore, tai "Prozerpina, - nerūpestingai atsakinėjo Raulas. - Jis buvo pastatytas Prancūzijoje, todėl aš jį palaikiau prancūzišku, kada jis iškėlė minėtos valstybės vėliavą.

- Tamsta, turbūt pažįsti puikųjį laivo kapitoną?

- Puikiai! Tai sūnus vieno seno seno admirolo, kurio valdžioje ir aš kurį laiką tarnavau, nors nė karto nebuvau sutikęs jo sūnaus. Jį vadina seru Braunu.

- Tai jis tikras anglų lordas! Aš jį daug kartų radau skaitydamas Šekspyrą ir Miltonąą, jeigu neapsirinku.

- Daugelyje literatūros kūrinių, senjore, - pritarė jam Raulas be jokių svyravimų, - Miltonas, Šekspyras, Ciceronas ir visi mūsų garsieji rašytojai minėjo tuos vardus.

- Ciceronas! - pakartojo nustebęs Andrejus. - Bet tai juk tikras romėnas! Jis mirė daugelį metų prieš Anglijos civilizacijos pradžią.

Raulas pamatė, kad per daug išsišoko, tačiau visai nenusigando ir paaiškino:

- Tamsta visai teisus, senjore, bet aš kalbu apie mūsų Ciceroną, mano tautietį, mirusį mažiau kaip prieš šimtą metų. Jis gimė Dovoušeire (miestas, kuriame Raulas gyveno visą arešto laiką), o mirė Dubline.

Tam Andrejus negalėjo prieštarauti. Jį tik nemaloniai paveikė toks anglų savinimasis žymaus romėnų vardo, bet jis tai paaiškino istorinėmis sąlygomis ir paskubėjo įtraukti į savo didelę kolekciją naują žinią, kad pasitaikius pirmai progai galėtų patikrinti žinias apie tą, iki šiol nežinomą, žvaigždę. Po to, dar kartą išreiškė

pageidavimą - matyti juos abu drauge su seru Braunu už poros valandėlių, ir nuėjo namo.

Minia pamažu išsivaikščio, ir Raulas paliko vienas su savo liūdnomis mintimis.

Porto Feražo miestelis taip pasislėpęs už uolos, kad laivo artinimasis visai nepastebimas gyventojams, jeigu neužlipa ant kyšulio, apie kurį ką tik kalbėjau. Ant tos aukštumos dar tebevaikščio smalsuoliai. Čia buvo ir Raulas. Jis pukiai žinojo savo grožį, kuriuo jį apdovanojo prigimtis. Taigi žengė toje minioje, gerai įsižiūrėdamas į kiekvieną mielą moterišką veidelį, nekantriai ieškodamas Džitos, kurią jam reikėjo matyti ir dėl kurios rizikavo.

Jau jis perėjo keletą kartų visą kyšulį ir abejojo, ar grįžti ir vėl jos ieškoti, ar eiti į miestą, kai jį staiga pašaukė pažįstamas balsas. Jis greitai apsisuko ir išvydo Džitą.

- Pasisvekink su manim šaltai, lyg nepažįstamas, - pašnabždėjo ji sunkiai kvėpuodama, - ir klausk manęs gatvės lyg nežinodamas, kaip iš čia išeiti. Čia mudu matėmės pereitą naktį, bet neužmiršk, kad dabar diena.

Raulas padarė viską, kaip buvo liepta ir kiekvienas, matęs, bet negirdėjęs jų pasikalbėjimo, negalėjo jų įtarti. Tuo tarpu jis kalbėjo jai apie meilę.

- Gana, Raulai, nustok, - tramdė jį Džita, nenorom rausdama ir nuleisdama akis, nors jos švelniuose ir aiškiuose veido bruožuose negalima buvo pastebėti jokio nepasitenkinimo. - Dabar ne laikas. Kitą kartą visa tai pakartosi. Ar žinai, kad jūsų padėtis pablogėjo nuo praėjusio vakaro. Vakar buvo galima laukti pavojaus tik iš mūsų miesto, o dabar, kaip man sakė, anglų fregatos atvykimas gerokai pablogino reikalą.

- Be abejo! Tai "Prozerpina", kaip man sakė Ituėlijus, o jis tuo tikras. Ar atsimeni Ituėlijų, brangioji Džita? Tą amerikietį, kuris kartu su manimi sėdėjo kalėjime. Jis anksčiau tarnavo toje fregatoje, o kapitonas buvo seras Braunas.

Tai pasakęs, Raulas pradėjo juoktis, tuo labai nustebindamas Džitą.

- Nesuprantu, Raulai, iš ko juokies. Seras Braunas tave patalpins viename plaukiojančių kalėjimų, apie kuriuos tiek daug pasakojai. O tai visai nemalonu.

- Gana, gana, brangioji! Seras Braunas, ar seras Blekas, ar Grimas dar nesugavo manęs. Aš ne vaikas, kad lįsčiau į ugnį, kai matau, kad mano jėgos silpnos. "Klajojanti Ugnis", taikydamasi prie aplinkybių, tai sužiba, tai vėl užgęsta. Esu įsitikinęs, kad fregata įplauks į uostą, kad susipažintų su miestu, o po to vyks į Livorną, kur,

be abejo, karininkams bus linksmiau negu Porto Feražde. Tas Raulas turbūt turi savo Džitą, kaip ir Raulas Ivarijus.

- Ne, Raulai, jis Džitos neturi, - atsakė ji šypsodamasi ir dar labiau rausdama, - Livorne mažai tokių prasčiokių kaip aš, kurios būtų užaugusios vienišame bokšte ant jūros krašto.

- Džita! - atkirto Raulas, giliai užjausdamas, - daugelis kilniųjų romiečių ir neapoliečių galėtų pavydėti vienišo bokšto, kuris padėjo tau išlaikyti nekaltybę. Toks perlas, kaip tu, retai pasitaiko dideliuose miestuose, o jeigu ir būna, tai greit praranda savo pirmykštį grožį todėl, kad jį teršia.

- Ką tu, Raulai, žinai apie Romos Neapolio kilniąsias meteris! - šypsodamasi pastebėjo Džita. Tą momentą visas švelnumas, glūdėjęs jos širdyje, atsispindėjo žvilgsnyje, kuris smigo į Raulą.

- Argi man nežinoti, Džita? Aš buvau tuose miestuose ir gerai žinau, ką kalbu. Aš buvau Romoje, kad pamatyčiau Šv. Tėvą ir įsitikinčiau, ar teisinga nuomonė, pasklidusi Prancūzijoje apie jį patį, jo teisingumą, prieš tai, kol pasirinksiu sau religiją.

- Raulai, argi nepripažinai jį šventu ir vertu pagarbos žmogumi, - karštai paklausė Džita (religijos klausimas buvo akmeninė siena tarp jų). - Aš esu įsitikinusi, kad tu jį pripažinai turintį teisę vadovauti senoviškai ir vienintelei tikrai bažnyčiai. Aš jo niekuomet nemačiau, bet neabejoju, kad visa yra tiesa.

Raulas žinojo, kad jo pažiūros į religiją buvo vienintelė kliūtis jų bendravimui. Bet jis buvo per daug tiesus ir kilnus, kad galėtų ją apgaudinėti. Ta jos silpnybė (silpnybe jis laikė jos didelį ir gilų tikėjimą) turėjo jo akyse savotišką grožį, ir dabar, švelniau negu kada nors, žiūrėjo į savo mylimosisos Džitos veidelį. Jis atsakė jai tiesiu, nors truputį nuolankiu tonu:

- Tu - mano tikėjimas, Džita. Lenkiuosi tavo nekaltumui, šventumui ir...

- Nekalbėk daugiau, Raulai, jeigu mane myli! Tai baisus Dievo niekinimas! Geriau sakyk, kad radai Šv. Tėvą tokį, kokį aš tau apibūdinau.

- Aš mačiau ramų, garbingą ir dorą senį, bet jis toks pat žmogus, ir aš negalėjau pastebėti jokių ypatingų žymių. Jį supo besikivirčiją kardinolai ir visi kiti, greičiau tinkami priversti krikščionį nusiminti, negu sutvirtinti jo tikėjimą.

- Gana, Raulai, aš negaliu klausyti tokių dalykų. Tu nežinai tų šventų žmonių ir tavo liežuvis - tavo paties priešas! Kitu atveju... Girdi? Ką gi tai reiškia?

- Šūvis iš fregatos! Aš turiu sužinoti jo priežastį. Kur ir kada mes pasimatysime?

- Nežinau. Na, mes per ilgai buvome kartu, mums jau seniai laikas skirtis. Pasitikėk manimi, aš rasiu progą pasimatyti. Kas bebūtų, mes netrukus grįšim į bokštą.

Džita, tardama paskutinius žodžius, lengvai nubėgo, ir Raulas greit pametė ją iš akių. AKimirksnį jaunasis jūreivis abejojo ar sekti paskui ją, bet pagalvojęs nuskubėjo į šlaitą, kaip į puikų sekimo punktą, iš kur buvo galima sužinoti šūvio priežastį.

"Prozerpina", kaip visai teisingai manė Ituėlijus Boltas, buvo per mylią nuo įlankos ir, matyt, ne visai patenkinta mažai suprantamais liugerio atsakymais, norėjo sužinoti ką nors tikresnio. Raului tai buvo visai aišku. Jis, užgniaužęs kvapą, sekė liugerio pasiruošimus.

Ituėlijus nesiskubino. Praėjo keletas minučių, kol iš liugerio atsakė sutartinais ženklais į fregatos klausimus. Ituėlijaus atsakymas buvo visai nesuprantamas Raului, gavusiam iš prancūzų vyriausybės sutartinius ženklus susikalbėti su savo krašto kariškais laivais, bet nežinojo ženklų, kuriais galima buvo susikalbėti su priešu. Ir čia jį išgelbėjo Ituėlijus: tarnaudamas toje fregatoje, jis įsižiūrėjo tris vėliavas, kuriomis liugeris - piratas atsakinėjo "Prozerpinai", ir dabar jas panaudojo. Be to, jis žinojo, kad iš pirato nereikalaus tikslaus signalų žinojimo.

Taip ir atsitiko: netikslūs atsakymai buvo palaikyti apsileidimu, o ne pikta valia.

Tuo tarpu fregata plaukė vis pirmyn, ir negalima buvo suprasti, ar ji nori įmesti inkarą įlankoje, ar plauks geriau apžiūrėti liugerio.

Dabar Raulas Ivarijus pamatė, kad atėjo metas jam pačiam pasirūpinti "Klajojančios Ugnies" saugumu. Jis, žinoma, sudarė planą atsakymams į klausimus apie fregatą, kurie gali būti jiems pateikti.

Reikalas krypo į blogąją pusę, ir Raulas paskubėjo nusileisti nuo kalno. Greitai žingsniuodamas, jis vos nesusidūrė su Vatu Vitijumi, duodančiu įsakymus svečių priėmimui.

- Jums turėtų būti labai malonu sutikti savo tautietį, kapitoną Brauną, kadangi iš fregatos judesių matyti, kad jis nori įmesti inkarą mūsų įlankoj! - kreipėsi į jį, dar nespėjusį atsikvėpti nuo greito ėjimo, valdininkas.

- Atvirai kalbant, senjore, aš labai abejoju, kad tai būtų "Prozerpina" su kapitonu Braunu. Aš pastebiu kai kurių bruožų, verčiančių manyti, kad šis karo laivas yra prancūzų respublikos. Pagaliau aš manau, kad reikia paskubėti į savo mažiuką liugerį.

- Tegu juos velniai, visus tuos respublikonus! Štai trumpa maldelė, kuria aš kreipiuosi į Dievą, kapitone. Bet sunku patikėti, kad toks puikus laivas galėtų priklausyti tiems nenaudėliams.

- O ką tai reiškia, - nusijuokė Raulas, - mums nieko nereiškia juos viršyti tuo atžvilgiu. Geresnieji Didžiosios Britanijos laivai laimėjo prizus. Taigi ir "Prozerpina", jeigu ji čia, yra vienas tokių laivų. Bet aš manau, kad vice gubernatorius per daug pasiskubino nusiraminti. Fregata neatsakinėjo į duotus mūsų ženklus, tai reiškia, kad ji nesupranta mūsų.

Raulas sakė daugiau tiesos negu jis manė, kadangi kapitonas Kufas iš tikrųjų negalėjo suprasti Ituėlijaus atsakymų. Raulas savo išoriniu nuoširdumu įgijo Vato Vitijaus pasitikėjimą, kuris klausė jo, kaip pasielgti tokiomis aplinkybėmis.

- Mums reikia išnaudoti vienintelį dalyką, - atsakė Raulas pasitikinčiai. - Mano atsakomybėje yra liugerio saugumas, o tamsta turi pasirūpinti, kad mieste būtų ramu. Dėl to aš turiu skubėti į laivą ir galbūt man pasisektų suteikti kokią nors pagalbą, jeigu priešų fregata įplauktų į jūsų uostą.

Visa tai buvo pasakyta nuoširdžiausiu tonu. Vatas Vitijus negaišdamas pasiuntė žmogų pas vice gubernatorių, o pats su Raulu nuėjo į priplauką.

Valdininkas buvo nesulaikomas žmogus. Jis garsiai pareiškė savo nuomonę apie fregatą ir pasitikėjimą mažojo liugerio kapitonu. Jis tuo įsitikino per vieną valandėlę. Jo nuotaikos pasikeitimas išėjo Raului į gerą. To ypač reikėjo "Klajojančiai Ugniai" ir jos keleiviams, kadangi Ivarijaus liugeris ne juokais buvo nugąsdinęs gyventojus, abejojančius jo angliška kilme. Tuo tarpu Tomas su savo draugais jau buvo įsitikinęs, kad keturi Ivarijaus padėjėjai yra vilkai avelės kailyje. Jie - prancūzai.

- Ne ne, mano draugai, - kalbėjo Vatas Vitijus, eidamas nuo vieno būrelio prie kito, - ne viskas auksas, kas pelenuos žiba. Taigi fregata greičiausiai yra mūsų priešas, o liugeris - draugas. Senjore, Smitas parodė savo dokumentus ir, be to, daug pasakojo apie savo tėvynės papročius, ir kt. Mes senjoru Smitu pasitikim ir patys pamatysim galbūt liksime skolingi už pagalbą, suteiktą pavojaus valandoj.

- Visiškai teisingai, - pratarė Raulas, jau sėdėdamas valtelėje, - dėl to aš turiu paskubėti į liugerį, kad būčiau pasirengęs bet kokiam pavojui.

Raulas, lydimas atskirų "eviva" šauksmų, greitai tolo nuo kranto.

Lipdamas ant liugerio dangčio, įsitikino, kad visi jo įsakymai buvo puikiai įvykdyti: plona virvelė laikė liugerį prie kranto ir tuo pat metu buvo keliamas inkaras. Vos tik kapitonas pasiekė denį, virvelė buvo nupjauta ir inkaras pakeltas. Tai sukėlė didelį truktelėjimą, ir liugeris vos nesusidaužė į kranto pylimus. "Klajojanti

Ugnis", apgavusi tuo judesiu susirinkusią prieplaukoje minią, greitai pradėjo plaukti į atvirą jūrą. Ši kryptis buvo tokia nelaukta, kad Porto Feraždo gyventojai, kartu su Vitijumi, palaikė tai nepasisekimu ir jau pasigirdo liūdni užuojautos balsai dėl pavojaus, gresiančio mažajam liugeriui iš fregatos.

Fregata, "Klajojančios Unies" apgauta, suprato jos tiklus. Šaudyti buvo per vėlu, nes liugeris nuostabiu greitumu praplaukė tarpą, kur šūviai galėtų pasiekti. Prieš akis buvo ilga medžioklė - vijimasis vandeniu.

Tai tęsėsi ne daugiau dešimties minučių, bet to užteko Andrejui Barofaldui ir jo patarėjui užlipti ant kyšulio šlaito, kaip tik tuomet, kai liugeris plaukė pro jį. Ant denio stovėjo Raulas, laikydamas rankoje kalbamąjį vamzdį. Jis garsiai ir aiškiai prabilo:

- Senjorai, aš nuvysiu tą nelemtą respulikoną toli nuo jūsų uosto, tegu jis mane vejasi. Tai geriausias būdas parodyti jums savo paslaugas.

Šiuos žodžius išgirdo visi. Dalis žmonių į tai atsakė rankų plojimu, kita dalis laikėsi nuošaliai, nesuprasdami įvykio.

Tuo tarpu liugeris, plaukdamas dideliu greičiu, visiškai išnyko iš akių, pasukęs į vieną iš įlankų.

"Prozerpina" irgi neatsiliko. Vos tik buvo pastebėtas liugerio bėgimas, ant fregatos viskas sujudo, burės kaip balti debesys apsupo stiebus nuo viršaus iki apčios, ir ji nulėkė paskui tolstančia "Klajojančią Ugnį".

Praėjus 20 minučių po to, kai liugeris prašvilpė pro aukštąjį kyšulį, dar neišsiskirsčiusios minios akivaizdoje pasirodė visai arti fregata. Kilo mintis pamokyti šūviais už drąsą, taip arti prieiti prie priešo. Tačiau ant fregatos suplevėsavo anglų vėliava, kelianti pagarbą ir baimę, ir vargšai miestelėnai nežinojo, kurios valstybės yra tas laivas. Niekas ant fregatos denio nepadėjo atspėti mįslės ir visiems buvo aišku, kad laivas nusivijo liugerį. Apskritai nuomonės nesutapo ir, kaip visada tokiais atvejais, buvo sunku kurios nors laikytis. Viena buvo aišku, kad jeigu tai ir buvo prancūzų fregata, tačiau, kaip matyti, neturėjo blogų tikslų, todėl buvo nutarta nešaudyti.

Už 10 minučių išnyko iš akių ir "Prozerpina", kuri, pasukusi į tą įlanką, kurioj liugeris buvo pasislėpęs, pamatė prieš save jį už mylios. Vijimosi sėkmė buvo abejotina, bet fregata nepakeitė savo sumanymų, ir vieną kartą jai pasisekė sumažinti atstumą, nors po to įsitikino, jog ligerio nepavys. Lyg norėdamas parodyti savo vertę, jis koketavo ir žavėjo savo lengvumu, puikumu ir greitumu: jis nuplaukdavo 12 metrų, kai tuo tarpu fregata - 10 metrų.

Kapitonas matė, kad vytis - bergždžias darbas. Be to, jis nebuvo tikras, ar tai priešų laivas, nors jo atsakymai į fregatos signalus buvo labai įtartini.

Bet... štai, liugeris priplaukė vietą, nuo kurios buvo keletas valandų kelio ligi rytinių Korsikos pakraščių, gausių įlankomis, kuriose mažas laivelis lengvai galėjo pasislėpti. Tada įgudęs kapitonas pasuko laivą į šiaurę, lyg vykdamas į Livorną, arba į Genujos užutėkį. Pastebėjęs fregatos krypties pasikeitimą, liugeris, paslėptas vakarinio Elbos salos kyšulio, visiškai išnyko iš akių, rengdamasis, matyt, aplenkti salą.

Tos dviejų laivų lenktynės ypatingai sudomino Porto Feraždo gyventojus, kadangi jų monotonišką gyvenimą retai praskaidrindavo koks nors nuotykis. Keletas smalsuolių jodinėjo ant arklių nuo vienos aukštumos ant kitos ir sekė įdomias rungtynes. Po to, atvykę į miestą, pasakojo jų rezultatus. Dabar, nors tebebuvo abejonių, dauguma pritarė valdininkui, karštai gynusiam Raulą.

Tarp visų spėliojimų, nuomonių, abejonių ir baimės, tik vienas asmuo tylėdamas išgyveno įvairiausius, greit besikeičiančius, įspūdžius: Džita tai džiaugės, tai kentėjo mirtiną ilgesį ir baimę, tai dėkodavo dangui, tai krisdavo į visišką nusiminimą. Ji atidžiai klausėsi, kas buvo kalbama aplink ir džiaugėsi, kad jos pasimatymas su jaunu ir gražiu piratu praėjo niekieno nepastebėtas. Pagaliau jos baimė praėjo ir liko tik švelnus gailesčio jausmas, kai sugrįžę jojikai pranešė, kad fregata pasuko į šiaurę, o liugeris, rodos, norėjo sustoti prie Korsikos krantų, matyt, kad pakenktų tos salos prekybai.

Tokia padėtis Porto Feražde buvo pusiaudieny, t.y. kaip tik tą valandą, kai gyventojai daugiausia buvo susirūpinę pietumis, po kurių laukė poilsis. Pavakary, kai vėsus vėjelis papūtė iš jūros, gyventojai, norėdami pasivaikščioti, vėl išėjo į gatves. Ir vėl vietinės kūmutės pradėjo spėlioti.

Staiga pasklido gandas, vis labiau ir labiau stiprėdamas, kad liugeris "Wing-and-Wing" vėl greitai ir lengvai, kaip tikras draugas, plaukia į uostą. Ši žinia žaibo greitumu sklido iš lūpų į lūpas. Seniai miestely nebuvo tiek daug nuotykių. Vyrai, moterys ir vaikai bėgo ant šlaito, norėdami savo akimis pamatyti nepaprastą įvykį. Pasenę, silpni ir ligoti veltui šaukėsi pagalbos, kurios iki šiol jiems neatsakydavo - dabar nuo jų bėgo, kaip nuo maro, priversdami pačius slinkti ant šlaito. Net motinos, nešdamos su savimi kūdikius, metė juos pusiaukely, kad pačios galėtų greičiau bėgti, tikėdamosi rasiančios juos grįžtant apačioje, kur jie turėjo nuriedėti, neturėdami jėgų užlipti į viršų. Žodžiu, triukšmas buvo didžiulis.

Nepraėjo nė 10 minučių, kai pasklido naujiena, o ant šlaito viršaus susirinko apie 2000 žmonių. Ten buvo Tomas Tontas, Džita ir kiti, skaitytojui jau pažįstami.

Iš tiesų, liugeris artinosi, plaukdamas visomis būrėmis kaip gulbė, skrendanti į savo lizdą. Ant stiebo iškilmingai plėvesavo anglų vėliava. Pažvelgus į laivo plaukimą, galima buvo spręsti, kad jam krantas puikiausia žinomas, ir kad jis nelaukia jokio pavojaus. Jis plaukė pasitikinčiai beveik pro miesto baterėjų vamzdžius, tokią drąsą galima buvo pateisinti tik tuo, kad jis buvo įsitikinęs sutikti čia draugus.

- Žiūrėk, senjore Andrejau, - iškilmingai kreipėsi Vatas Vitijus į vice gubernatorių, - nė vienas šių neklaužadų respublikonų laivų nedrįstų prisiartinti tokiu būdu prie Porto Feraždo, nežinodamas su kuo turės reikalą. Tai žino tik seras Smitas. Ar atsimeni, kad jis vaikščiojo tarp mūsų. Juk tai reikštų tą pat, ką kišti galvą į liūto nasrus, jei jis nebūtų mūsų sąjungininkas.

- Tamsta įtartinai pakeitei savo nuomonę, kaimyne Vitijau, - truputį sausai atsakė jam vice gubernatorius, kurio sielos gelmėse pasiliko kiek nepasitikėjimo Raulu po jo išsišokimo apie Ciceroną ir dėl kitų netikslumų. - Miesto valdžia turi būti atsargesnė.

- Tegul atsiranda žmogus, išmintingesnis ir atsargesnis, kaip Porto Feraždo valdininkėlis. Jeigu toks atsiras, tai tegu įrodo. Aš nesakau, kad esu tvirčiausios valios ir labiausiai susipažinęs su didžiojo hercogo valdymu. Gali atsirasti ir daugiau mokytų, kaip, pavyzdžiui, Jūsų Šviesybė, bet nesutiksi žmogaus, labiau nepasitikinčio ir atsidavusio savo darbui!

- Aš tuo visai neabejoju, mano mielas bičiuli, - maloniai nusišypsojo Barofoldas. - Bet aš norėčiau sužinoti apie tą Ciceroną. Prisipažinsiu, kad sunaudojau visą savo popietės laiką, ieškodamas įvairiausiose knygose nors mažiausio straipsnelio apie jį.

- Taip, jūs teisingai manote, Vatai Vitijau. Nėra abejonių, kad "Sparnas ir Sparnas" ruošiasi mesti inkarą mūsų uoste, o tai vargiai tedarytų priešų laivas. Įsakyk laikytis visų būtiniausių formalumų.

Minia jau pradėjo leistis nuo kalno žemyn pasižiūrėti, kaip liugeris įeis į uostą. Vitijus, vos spėjęs išklausyti vice gubernatoriau įsakymų, nuskubėjo sutikti serą Smitą. Džita, viena iš nedaugelio, taip pat pasiliko viršuje. Jos širdis daužėsi iš nerimo dėl visų tų pavojų, į kuriuos lenda ją mylintis žmogus.

Džita iš Bokšto, taip ją paprastai vadino tie, kurie žinojo jos gyvenimo smulkmenas, apie kurias vėliau papasakosiu. Jos vardas buvo Džigita Karačioli. Ji nuo mažų dienų buvo našlaitė. Teta mokė ją gražaus elgesio, o dėdė, kuris buvo palikęs šią ašarų pakalnę, atsidavęs tikybai, įkvėpė jai gilų tikybinį jausmą.

Sveikas protas jai sakė, kad Raulas Ivarijus ir Džita Karačioli privalo būti vienas kitam svetimi, bet širdis jai šnabždėjo visai ką kitą. Šis atsitikimas kaip tik paaštrino tą nuolat joje vykstančią kovą, ir, pasilikus viršuje, ji giliai susimąstė, o iš akių be perstojo riedėjo ašaros.

Tačiau Raulas nemanė pastatyti savo laivą arti miesto. Vietoj to, kad įplaukęs į patį uostą ieškotų apsaugos nuo kokio respublikoniško kreiserio, jis, priešingai visų laukimui, vėl įmetė inkarą netoli tos vietos, kur buvo pirma. Raulas įlipo į laivelį ir nuplaukė į uostą.

- O, ponas kapitone! - draugiškai jį pasveikino Vatas Vitijus, vos tik jis išlipo į krantą, - mes tamstos jau laukėm, kad galėtumėm jus apglėbti. Anglai - didžioji tauta. Man vice gubernatorius kai ką papasakojo apie jūsų tautiečius.

Raulas nuoširdžiai išklausė visų komplimentų, skirtų jam bei jo tautai, ir stipriai paspaudė jo ranką; kuo puikiausiai apsimetė dideliu žmogumi, nuo mažens pratusiu prie svarbių reikalų. Kaip ir derėjo, jis pasisakė norįs tuojau nuvykti pas salos viršininką.

- Karalius Jurgis, - sakė, eidamas kartu su Vatu Vitijumi gubernatoriaus namų link, - užsispyrė, kad mes nedelsdami nuvyktumėm pas viršininką tų vietų, į kurias atvyksime. Kai aš jį mačiau paskutinį kartą, jis man pasakė:

- Smitai, nė kiek nepakenksi savo garbei, jeigu laikysies mandagumo taisyklių.

- Jūs laimingi, turėdami tokių pažiūrų karalių.

- Dėl to visi jūrininkai naudojasi ypatinga privilegija, o į mus, kapitonus, jis žiūri kaip į savo vaikus.

- Lankyk mano dvarą, brangus Smitai, - sakė jis man, - kiekvieną kartą, kai atvažiuosi į Londoną. Visada manyje rasi tėvą... Turbūt žinote, kad vienas jo sūnų yra jūrininkas. Dar neseniai jis buvo toks kapitonas, koks aš esu dabar.

- Šv.Steponai! Sūnus tokio didelio karaliaus! Prisipažįstu, aš nieko apie tai nežinojau, pone.

- Anglijoje yra įstatymas, pagal kurį karalius privalo vieną savo sūnų leisti į jūrų tarnybą.

Raulas vaidino, mėgdamas aukšto žmogaus roles, savo fantazijos ir didelės drąsos dėka. Jis drįso peržengti tikrovės ribas ir užtraukti sau nemalonumų. Bet pašnekesys su valdininku, negalėjo jam kenkti. O šis buvo laimingas, kad kalbasi su žmogumi, asmeniškai kalbėjusiu su karaliumi. Jis negalėjo iškęsti, balsu neišdavęs savo minčių:

- Argi ne didžiausia laimė tarnauti tokiam karaliui arba mirti už jį?

- Aš dar neišmėginau paskutinės laimės, bet tai gali atsitikti jei ne šiandien, tai ryt. Ar nemanai ponas valdininke, kad žmonės, aukoją savo gyvybę už karalių, privalėtų būti šventi?

-Tai karo metu perpildytų kalendorius, pone, bet aš sutinku padaryti išimtį generolams, admirolams ir kitiems aukštiems žmonėms. Taigi prancūzai - respublikonai nustoja tos garbės.

- A, jie visi šunsnukiai, nuo pirmo iki paskutinio. Tegu sugrąžina Burbonus, tada ir gaus teisę pasiekti šitą išganymą. Bet pasakyk, ponas Vate Vitijau, ar daug suteikė miestui linksmumo šiandieninės lenktynės?

Valdininkas pasinaudojo tuo klausimu, kad leistų pasakoti Raului apie savo nelaimes ir išgąstį. Taip kalbėdami, jie priėjo terasą, kurioje nekantriai vaikščiojo Andrejus Barofaldas. Jis Raulą sutiko irgi be mažiausio įtarimo, bet daug šalčiau negu valdininkas.

- Aš ateinu pas Tamstą, pone vice gubernatoriau, - pasakė kapitonas, - mano karaliau įsakymu. Atvykstu pranešti apie savo antrą atvykimą tamstai valdant, nors nuo pirmo ligi antro atvykimo ir nebuvo tokio laiko tarpo, per kurį galima nuvykti į Rytų Indiją.

- Ar ilga buvo kelionė, pone? Mes gailėjomės, kad tamsta išvažiavai, nes girdėjome, kad esi geriausias jūrininkas. Labai džiaugiamės tamstą vėl išvydę ir tikimės, kaip ir jūsų angliškasis Ciceronas, padarysią tuo antru atvykimu dar didesnį malonumą, negu pirmą kartą.

Raulas negalėjo sulaikyti šypsenos ir švelnaus paraudimo, kuris atsispindėjo jo veide, bet pasistengė atrodyti susimąstęs. Po to, kreipdamasis į vice gubernatorių, tarė:

- Leidžiant ponui valdininkui, aš paprašyčiau poną vice gubernatorių leisti man porą minučių pasikalbėti su tamsta vieniems.

Vatas Vitijus tuojau nuėjo, ir Raulas tęsė:

- Aš matau, pone, kad neužmiršai mano pasigyrimo Ciceronu. Matai, aš rimto mokslo nesu ragavęs ir nenorėdamas parodyti savo tamsumo žmogui, kuris baigė aukštuosius mokslus, nepašykštėjau man mažai žinomų vardų. Tamstos gabumas leidžia man prisipažinti kaltu, padarius tokį išsišokimą.

- Taip, pone, prisipažįsti, kad anglų tarpe nebuvo Cicerono?

- Meilė tiesai verčia mane pripažinti, kad apie šį rašytoją nieko negirdėjau.

- Dabar man aiškus tamstos poelgis, ponas Smitai, - pastebėjo vice gubernatorius patenkintas savimi. - Sunku turbūt pripažinti savo tamsumą? Bet esi dar jaunas, todėl dalykas yra pataisomas. Prašau, jeigu teks atvažiuoti ilgesniam laikui pas mus, aš tamstai

patarnausiu kuo galėdamas. Jeigu Anglijoje ir nebuvo Cicerono, tai nemažai buvo žmonių tokio pat talento. Tamsta savo gabumais gali toli nueiti.

Raulas padėkojo jam už pažadėtą paramą ir nuo to laiko jie liko geriausi draugai. Piratų kapitonas buvo labiau mokytesnis, negu jis sakė Barofaldui. Be to, jis buvo gabus artistas. Įdomu, kad artistas, siekdamas savo tikslų, niekam nenusileisdavo, bet Džitos niekada neapgaudinėdavo. Jai visada buvo atviras. Nuostabi buvo Džitos įtaka tam žmogui, kuris nenorėjo meluoti net religiniuose dalykuose, neslėpdamas savo tikėjimo, nors žinojo, kad čia didžiausia kliūtis jų vestuvėms; vestuvėms, apie kurias jis jau metus galvojo ir kurios dabar jam buvo brangesnės už viską pasauly.

Ne toks jis buvo su Andrejumi Barofaldu, Vatu Vitijumi ir apskritai su anglais, kurių nekentė, ir buvo laimingas, jei kada nors pasisekdavo juos apgauti.

Taigi, susidarius geriausiems santykiams, vice gubernatorius paprašė Raulą užeiti į jo namus. Kadangi dar nebuvo sutemę, ir buvo dar anksti galvoti apie pasimatymą su Džita, Raulas mielai sutiko, bet, priėjęs prie terasos, dar kartą atidžiai pažiūrėjo į krantą. Vice gubernatorius tuo pasinaudojo, kad praneštų valdininkui, jog Raulas mielai atsisakė Cicerono ir, nors apgailėtina, jis negavo aukštojo mokslo, bet savo gabumais galįs viską pasiekti. Valdininkas nustebo, kad jo draugas reiškia simpatijas svetimšaliui. Be to, liepė priminti ponui Smitui apie pasižadėjimą ateiti pas jį, nes būtinai norėjo jam parodyti knygų, kurios tiktų jo pašaukimui.

Tuo metu Raulas vis žiūrėjo į jūrą. Jis matė tris nedidelius pakraščio laivus, nedrįstančius leistis į atvirą jūrą, kad nesusidurtų su klajojančiais piratais arba priešais prancūzais. Tie laivai jiems galėjo suteikti nemaža naudos, bet, reikia pasakyti Raulo garbei, kad panašios rūšies laivų jis nepuldavo. Staiga jis pamatė felugą, lekiančią į kyšulį iš šiaurės, ir jis, kai tik sugrįš į liugerį, iš jos sužinos, ar nebuvo susitikusi fregatos. Tą pat valandėlę, prie jo priėjo valdininkas, primindamas vice gubernatoriaus pakvietimą, ir jie įėjo į namus.

Nėra reikalo smulkiai atpasakoti po to vykusį pasiklbėjimą vice gubernatoriaus namuose; pasakysiu tik, kad prisidengdamas neišprusimu, kas dabar buvo svarbu, Raulas suprato savo vaidmenį esant lengvesnį ir daug laimėjo Barofaldo pakvietimu. Norėdamas šviesti jauną gabų žmogų, Barofaldas jį visai nuvargino. Pagaliau, kai prižadėjo ryt per pusryčius įteikti jam būtinai reikalingų knygų sąrašą, Raulas nutarė atsisveikinti ir išėjo, keikdamas mokslo knygas ir ilgą pokalbį.

Išėjęs į orą, lengviau atsiduso; naktis jau buvo prasidėjusi, ir jis nuėjo į įprastą pasivaikščiojimo vietą. Terasoj buvo ramu. Staiga jis pastebėjo moterį, einančią į nuošalią vietą. Jis nuskubėjo prie jos ir pažino tą, kurios ieškojo, kuri, matyt, irgi jo laukė.

- Raulai, - tarė ji, - kaip tu išdrįsai? Po to kai pasisekė paspukti iš mūsų uosto, kam reikėjo vėl grįžti?

- Džita, kam dar klausi? Juk vikriai rytą išsisukau, ar ne tiesa? Na ir sukvailinau aš vice gubernatorių. Džita, kartais aš manau, kad ne tuo keliu nuėjau, nes esu gimęs diplomatas.

- Kodėl būtinai diplomatas, Raulai? Esi per daug garbingas žmogus, kad ilgai glėtum apgaudinėti.

- Geriau nekalbėkim apie tai, kas liečia Andrejų Barofaldą ir Vatą Vitijų, o pakalbėkim apie mūsų reikalą, nes "Klajojanti Ugnis" negali amžinai puošti Porto Feraždo uostą.

- Tai tiesa, ir aš atėjau čia tamstai pasakyti. Mano dėdė atvažiavo ir nori pirma pasitaikiusia feluga plaukti į Bokštą.

- Še tau! Panašūs atsitikimai verčia mane daugiau tikėti Apvaizda, negu visokios mišios ir italų dvasiškija. Mano liugeris pakeis felugą, ir mes galime plaukti nors ir šią naktį. Mano kambarys bus jūsų valioj, o kadangi būsi dėdės globoj, niekas negalės įtarti.

Tiesą pasakius, Džita tokio kvietimo laukė, nes buvo iš anksto nusprendusi, kas jai dera, kas ne. Jai nemalonu buvo važiuoti piratų laivu, kurio kapitonas buvo jos išrinktasis. Ji manė, kad tai ne visai padoru, bet iki Bokšto buvo vos keletos valandų kelias, ir taip ji atitrauktų mylimą žmogų nuo gresiančio pavojaus. Ji nutarė priimti jo pasiūlymą.

- Jeigu mano dėdė ir aš priimsime tavo mielą pasiūlymą, tai greit galėsi mus išvežti?

- Už valandos, jeigu pakils vėjas. Matai, Džita, jo visai nėra: visad Italijos vėjas nurimsta. Tikėk, mes plauksime pirmai progai pasitaikius, o jei vėjo nebus - griebsimės irklų.

- Taip, aš pasimatysiu su dėde ir pasakysiu jam, kad laivas jau paruoštas, ir gerai padarysime, jeigu tuo pasinaudosime. Ar ne keista, Raulai, kad jis mažiausiai nemanė, jog tu čia stovi? Diena po dienos jis vis mažiau pastebi, kas dedasi aplink, ir aš tikiu, kad retai prisimena, kad tu valdai priešų laivą.

- Tegu tiki manim. Kitko jis nesužinos.

- Mes abu, Raulai, tuo neabejojame. Tavo karžygiškas žygis, kai mus išgelbėjai nuo Alžyro piratų lygiai prieš metus, buvo mūsų pažinties priežastis, ir tai verčia mus amžinai būti tau dėkingais. Jeigu nebūtum mus išgelbėjęs preitą vasarą, mes dabar būtumėm šitų barbarų vergai.

- Tai antras atsitikimas, kuris verčia mane tikėti Apvaizda, Džita, nes gelbėdamas jus iš alžyriečių rankų, aš nežinojau, ką gelbėjau. Dabar pasirodo, kad jums padėdamas, padėjau pats sau.

- O, kad išmoktum tarnauti Dievui, valdančiam mus savo nuožiūra! - sušuko Džita, pilnom ašarų akimis. - Amžinai būsime draugai, dėkingi tau. Man nesunku bus gauti dėdės sutikimą, kadangi jis žino tikrą tavo padėtį kiekvieną valandėlę, kada nori tai prisiminti. Aš manau, kad jam reikia pasakyti su kuo jis važiuos. Mums reikia susitarti dėl vietos. Aš jau parūpinsiu, kad jis būtų pasirengęs išvykti.

Po to Raulas ir Džita apsvarstė visas išvažiavimo smulkmenas. Susitarė susitikti už miesto, netoli Beneditos smuklės, kur jie manė išvengti smalsuolių. Kai dėl visko sutarė, Džita manė, kad jau laikas atsisveikinti. Raulas jos nė nelaikė, nes tikėjosi už valandos susitikti ir išplaukti.Raulas, pasilikęs vienas, prisiminė, kad turbūt Ituėlijus ir Pilypas buvo krante, nes buvo sutarta, jog įmetę inkarą ir išlipę į krantą, turėjo klausyti Raulo įsakymų. Ituėlijus Boltas tai panaudodavo savo blogiems tikslams: atveždavo kontrabandą. Jis visus stebindavo miklumu tuose dalykuose. Tačiau dabar reikėjo tuos du žmones paimti su savim, kitaip reikėtų pasitikėti tik likimu. Ir štai, atsiminęs smuklės pavadinimą, jis ten nuėjo ir iš tikrųjų surado Ituėlijų ir Pilypą prie gero Beneditos vyno. Čia buvo Tomas ir jo draugai. Niekam negalėjo atrodyti įtartina, kad liugerio kapitonas atėjo čia išgerti vyno. Iš Tomo ir jo draugų kalbos jis suprato, kad vice gubernatorius ir valdininkas juo patikėjo, bet senų, prityrusių jūrininkų apgauti negalėjo. Tas atradimas jį mažiau jaudintų, jeigu ne sutartis su Džita. Jis ramiai išgėrė vyną ir išėjo iš smuklės, išsivesdamas abu draugus.

Jau buvo gerokai sutemę, kai Raulas išėjo, palikęs Andrejų Barofaldą Vato Vitijaus draugystėj. Vos tik jis uždarė duris, Barofaldas kreipėsi į Vatą Vitijų:

- Nežiūrint jo neišprusimo, kaimyne Vitijau, lengva pastebėti, kad šis jaunas anglas yra aukštos kilmės. Jo išvaizda ir manieros... Ko tau reikia?

Paskutinieji žodžiai buvo pasakyti tarnui, kuris tuo metu įėjo su rašteliu, sakydamas:

- Ten prieškambary yra atėjęs žmogus, kuris prašo, kad tamsta, pone, jį priimtum. Čia jis parašė savo vardą.

Vice gubernatorius paėmė kortelę ir balsu perskaitė.

- Eduardas Grifinas, anglų laivyno karininkas. - A, šitas karininkas! Su kokiomis nors naujienomis iš "Sparno ir Sparno", drauge Vatai. Aš džiaugiuos, kad tamsta dar neišėjai. Mes kartu jo paklausysime. Įvesk, tamsta, leitenantą.

Įgudusiam žmogui užtektų vieno žvilgsnio, kad pažintų atėjūną esant anglą. Tai buvo jaunas, 20 metų žmogus, apvalaus veido, raudonas, kilniaširdis. Pasisveikinęs su vice gubernatoriumi, parodė jam pergamento lapą.

- Jeigu tamsta moki anglų kalbą, tai iš to lapo sužinosi, kad aš tikrai tas, kurį dabar matote.

- Be abejonės, ponas leitenante, tamsta priklausai "Sparno ir Sparno" ekipažui ir tarnauji Smito vadovybėje.

Jaunas žmogus nustebo ir tik susilaikė nenusijuokęs.

- Aš tarnauju Jo Didenybės anglų karaliaus laive, pone. Jis vadinasi "Prozerpina". Aš nežinau jokio "Sparno ir Sparno", apie kurį tamsta kalbi, - sausai atsakė jūrininkas. - Kapitonas Kufas, komendantas fregatos, kuri stovėjo šiandien rytą jūsų uoste, pasiuntė mane ką tik atplaukusia feluga, pranešti apie liugerio vijimosi pasekmes. Bet aš jį mačiau ramiai stovint prieplaukoje. "Prozerpina" ryt bus čia, kad mane paimtų ir sužinotų apie liugerį.

Andrejus Barofaldas ir Vatas Vitijus išplėtę akis žiūrėjo vienas į kitą, tarytum matytų prieš save pragaro pasiuntinį, atvykusį pranešti jiems jų nusikaltimą.

- Ar tamsta nieko nežinai apie "Sparną ir Sparną", - stenėdamas paklausė vice gubernatorius.

- Prisiekiu, pone, nieko nežinau. Kiek man žinoma, tai nėra nei anglų, nei italų laivas.

- Bet juk pavadinimas - jūsų laivyno, pone. Jis neseniai išmetė inkarą mūsų prieplaukoje, - priešinosi Barofaldas.

- Dabar suprantu! Tai kaip tik yra tas, ko mes tikėjomės. Sukčius! Apgavo jus taip vikriai, kaip ir šimtą žmonių prieš jus! Dar daug apgaus, jeigu mes šią naktį jo nesugausime! Tai žinomas prancūzų piratas, kurį dabar vejasi šeši kreiseriai. Liugeris vadinasi "Klajojanti Ugnis". Jo viršininkas - Raulas Ivarijus, visų piratų drąsiausias, nors negalima nepripažinti ir gerų jo savybių.

Klausydamas leitenanto kalbos, Barofaldas atsiminė viską, ką girdėjo apie Raulą Ivarijų, pavojingiausią piratą. Jam buvo per daug skaudu prisiminti, kad jis, mokytas žmogus, buvo auka jūrų plėšiko, su kuriuo buvo jau susidraugavęs.

- Tai turbūt kokia nors klaida, - atsakė jis, - ponas Smitas yra milordo sūnus ir garbingas žmogus.

Tačiau Grifinas tvirtai laikėsi savo. Jis įrodė, ką galėjo. Tada, nuvargęs ir nesupratęs ilgos Grifino kalbos, kuris buvo įsileidęs į smulkmenas, suprantamas tik jam, jūrininkui, Barofoldas kreipėsi į Vatą Vitijų:

- Ką tamsta pasakysi, ponas Vitijau? Juk dalyvavai visuose mūsų pasikalbėjimuose su ponu Smitu.

- Aš pasakysiu, vice gubernatoriau, jeigu mes tikrai esame apgauti, tai tik geriausio pasaulio liežuvio. Dar vakar aš galėjau juo netikėti, bet po sugrįžimo nebuvo abejonės, kad jis yra ištikimiausias mūsų draugas.

- Tamstai būtų geriau pačiam nuvažiuoti į liugerį ir asmeniškai patikrinti spėjimus, - pasakė vice gubernatorius anglų leitenantui.

- Dovanokite, pone, bet jeigu aš pasirodysiu ant "Klajojančios Ugnies" denio, galėsiu lengvai būti areštuotas. Aš ir pas tamstą atvykau incognito ir dėl to prašysiu laikyti paslapty mano atvykimą į salą. Kitaip liugeris gali pasprukti. Dar paprašysiu man leisti šią naktį duoti ženklus... Prietaisus visus turiu! Kai fregata prisiartins tiek arti, kad bus galima skirti signalus, imsime signalizuoti. Jūs visi, kaip tik galėdami, laikykite tą mažą liugerį iki rytojaus. Už kitką - mes atsakome.

- Nemanau, leitenante, kad liugeris išplauktų šią naktį. Kapitonas žadėjo pas mus kelias dienas paviešėti. Kuriuo tikslu užsuko Ivarijus Raulas su savo "Klajojančia Ugnimi" į mūsų uostą?

- Kas gali žinoti? Turėjo būti kokios nors priežastys.

- Pasakyk, kuo tamsta gali įrodyti savo asmenybę? - sušuko staiga Barofaldas, čiupinėdamas šautuvą. - Ponas Smitas parodė mums visus dokumentus, o tamsta davei man tik vieną įgaliojimą, su kuriuo pasiuntė kapitonas Kufas, jei tai tiesa?

- Aš laukiau, pone vice gubernatoriau, nepasitikėjimo manimi, todėl pasistengiau pirma parodyti įgaliojimą, be kurio neturėtų reikšmės ir likusieji dokumentai. Štai jie! Gali tamsta juos perskaityti, nes jie parašyti itališkai.

Andrejus Barofaldas atidžiai peržiūrėjo popierius ir nieko įtartino juose nepastebėjo.

- Kodėl tamsta manai, kad liugeris yra tikrai "Klajojanti Ugnis"? - nenusileido Barofaldas.

- Čia klaidos negali būti, mums gerai žinomi visi anglų laivai, kurie plaukioja tomis jūromis. Be to, liugery yra kažkoks pabėgelis Ituėlijus Boltas, kuris...

- Amerikietis, ar ne tiesa? - sušuko valdininkas.

- Bent laiko save tokiu šitas sukčius, - atsakė jaunas leitenantas ir paraudo, prisiminęs neteisingai pasielgęs su tuo pabėgėliu.

- Aš sužinojau iš Ituėlijaus Bolto, kad jūs, anglai, veltui kviečiate juos į jūrininkus! - sausai atsakė Andrejus.

- Nieko nepeši, pone! Karalius turi teisę savo valdinius šaukti į tarnybą. Jie jam reikalingi, nes jankiai taip pat panašūs į anglus.

Pagaliau, kai ginčas apie liugerį buvo baigtas, visi trys - Barofaldas, valdininkas ir leitenantas panoro pagauti liugerį.

"Klajojančios Ugnies" laimei, kapitonas įsakė ją paimti nesudaužytą: kitaip nesunku buvo sunaikinti keliais pabūklais, kurie buvo uolose paslėpti; nors buvo naktis, bet liugeris puikiai matėsi.

Visi trys, keršydami, sudarė tolesnį veikimo planą. Vienas vice gubernatoriaus namų langas buvo toje pusėje, iš kurios laukė fregatos. Tą langą pavedė Grifinui. Leitenantas persirengė ir laukė, kada "Prozerpinai" galės uždegti signalinę. Langas buvo tuo patogus, kad iš miesto nebuvo matomas. Tokioj pat padėty buvo ir fregata. Signalus pridengdavo uolos nuo miesto pusės. Liugeriui dar sunkiau buvo matyti signalus.

Taip slinko valandos. Jau dvelkė lengvas vėjelis, tačiau Raului jis buvo nepalankus, todėl inkaro negalėjo iškelti. Džita, su savo dėde Karlu Džiuntotardi, atvyko dešimtą valandą. Liugeris dar nesiruošė plaukti. Tiesą pasakius, Raulas, norėdamas prailginti laimingas valandas su Džita, ir nesiskubino vykti. Jis buvo tikras, kad tą pačią dieną nuveš savo keleivius į Manto kyšulį, beveik salą, kurioje kilo bokštai. Karlas viename tų bokštų buvo apsigyvenęs.

Nudžiugintas Džitos buvimu, su kuria išsėdėjo ant denio iki pusiaunakčio, ir manydamas puikiai apgavęs vice gubernatorių, Raulas užmiršo apie galimą pavojų ir ramiai laukė vėjo. Jis net neįtarė, kad Tomas Tontas stovėjo sargyboje ir laukė mažiausio liugerio krustelėjimo, kad praneštų vice gubernatoriui.

Tuo metu, kai Raulas visai negalvojo apie gresiantį pavojų, Boltas Ituėlijus buvo visai kitokios nuomonės. "Prozerpina" neišėjo jam iš galvos. Jis visko joje neapkentė: būrių, pabūklų, ekipažo, paties karaliaus, kuriam tas laivas priklausė, tautos, kuriai jis tarnavo. Kerštas - pikčiausias ir blogiausias jausmas. Jis nenugalimas ir todėl Ituėlijus nė minutei nebuvo pamiršęs, ką gali liugeriui padaryti fregata. Taigi jam kilo mintis, kad fregata gali liugerio pėdomis grįžti, todėl eidamas gulti, jis nutarė atsikelti antrą valandą ir pasitikrinti.

Atsikėlęs kaip norėjo ir pasiėmęs du jūrininkus, kuriems apie tai buvo iš vakaro pranešęs, įlipo į valtį. Visa tai atliko be mažiausio triukšmo. Tyliai paspruko į anksčiau pažymėtą sekimo punktą ir galbūt už kokio pusvalandžio stovėjo prieš nušviestą vice gubernatoriaus langą, už kurio budėjo Grifinas.

Iš lango sklindanti aiški šviesa, nukreipta į jūrą, sukėlė amerikiečio įtarimą. Bet tai nebuvo signalas fregatai. Ką veikti toliau, kol šita lempa Grifinas praneš, kad jis esąs pas vice gubernatorių ir atmenąs savo pareigas? Buvo jau antra valanda. Už poros valandų turėjo patekėti saulė. Vėjelis sustiprėjo, ir laivas galėjo greitai plaukti. Žodžiu, niekas netrukdė "Prozerpinai" pasirodyti greitu laiku, jeigu ji išplaukė prieš saulėlydį iš tos vietos, kurioj, kaip sakė, buvo vakar.

Staiga, kitame lange pasirodė žydra ugnis, o už jos žmogaus šešėlis. Ituėlijus instinktyviai atsisuko į jūrą ir pamatė ant "Prozerpinos" stiebų viršūnių nakties signalus.

- Po velniais! - sugriežė dantimis Ituėlijus, rodydamas kumštį į langą. Lange šviesa buvo dingusi.

- Aš gerai tave žinau - še tau!

Tai sakydamas jis metė į viršų raketą, kurių keletą buvo su savimi paėmęs. Ji gana aukštai iškilo ir lengvai buvo galima pastebėti ir iš fregatos, ir iš liugerio. Grifinas ir kapitonas Kufas buvo suklaidinti. Tomas Tontas taip pat nubėgo pranešti, kas atsitiko. Visi buvo tos nuomonės, kad atplaukė naujas laivas, kuris signalizuoja "Prozerpinai".

"Klajojanti Ugnis" suprato ženklus kitaip, o kapitonas Kufas, kai Ituėlijus išmetė antrą raketą, dar labiau nuliūdo. Raulo Ivarijaus laivas be triukšmo, bet greitai slinko pro miestą ir jo baterijas. Tuo laiku, kai jis buvo arčiausiai prie miesto, Tomo nebuvo ir liugeris skubiai apleido salą. Praėjus penkioms minutėms, prie liugerio prisijungė ir Ituėlijus.

Pusvalandžiui praslinkus, "Klajojanti Ugnis" visu greičiu nėrė tolyn, palikdama salą. Ji jau buvo nepasiekiama Porto Feraždo šūvių.

Tuo tarpu "Prozerpina vis artinosi prie miesto, ir saulei tekant, negalėjo pastebėti bėgančio liugerio. Vos sužinojo, kad liugeris pabėgo, fregatoje kilo triukšmas ir visi subėgo į denį. Kufas buvo labai įsiutęs, ir karšta buvo Grifinui, kuris atėjo su raportu. Nelengva jam buvo kalbėti, nes Kufas niršo. Tik kai sužinojo, apie kažkieno paleistas raketas, nurimo. Kufui pagailo jauno leitenanto, kurį jis smarkiai išbarė.

- Na gerai, Grifinai! Nereikia viską į širdį imti, - tarė jam kapitonas, - ateikit pas mane pietų ir mes pakalbėsime apie praeitį.

Kapitonas Kufas turėjo ypatybę greitai užmiršti pyktį ir likdavo geriausiu žmogumi.

Tarnui įsakė paduoti Grifinui pietus, o pats su kitu leitenantu nuėjo į denį. Čia visi atidžiai žiūrėjo į vikrius liugerio veiksmus, kuris, suprasdamas pavojų, greitai plaukė, supamas bangų.

- Malonu būtų jį pagauti, - tarė laivo viršila Strandas.

Strandas buvo vikrus jūrininkas, tarnaująs su kap. Kufu nuo tų laikų, kada šis buvo jūrų karininkas, ir, gerai pažindamas jo būdą, turėjo didelę įtaką. Kapitonas dažnai tardavosi su juo net tokiais dalykais, kurių visai nepatikėdavo savo leitenantams. Taip ir dabar buvo. Išgirdęs Strando žodžius, atsisuko į jį, o tuo tarpu vyresnysis leitenantas Vinčesteris nepastebimai davė ženklą jūrininkams, ir jie sušuko tris kartus valio, norėdami kapitonui išreikšti savo norus.

- Aš nelabai noriu pulti dienos metu į ataką su laiveliais, Vinčesterį, - pasakė kapitonas, - nes mažiausia klaida gali pražudyti keletą mūsų žmonių.

- Mes tikimės likti nugalėtojais, - pasakė Vinčesteris. - Ar jums kalbėti apie atsargumą? Mes žinome ne vieną jūsų drąsų ir garbingą žygį.

- O, tai būdavo, Vinčesteri, - nusišypsojo kap. Kufas, - bet šitas Raulas Ivarijus tikras velnias, slidus kaip žaltys... Kad gautumėm nors vieną felugą, tai dar pamėgintumėm suruošti medžioklę.

- Felugą mes gausime. Jų Porto Feražde yra dvylika, o be to, vice gubernatorius palaiko mus, kaip sako Grifinas.

- Taigi ar neverta jums, Vinčesteri, paimti 40 žmonių ir felugą, iškelti joje prancūzų vėliavą ir plaukti į liugerį, tartum ieškant jo pagalbos. Kai jūs nuplauksite truputį toliau už liugerį, tai mūsų laiveliai jį apsups iš artimiausios pusės, kitką pavedu jums, leitenante.

Vinčesteris labai nudžiugo ir, praslinkus penkioms minutėms, jau plaukė su rinktiniais vyrais iš Porto Feraždo uosto.

Andrejus Barofaldas tam pritarė, ir Vinčesteris pasamdė felugą, o laiveliai, kurie atvežė žmones, grįžo prie "Prozerpinos", kad su naujais jūrininkais leistųsi į tariamą bėgimą. Iš karto į fregatą paleido keletą šūvių, kad parodytų liugeriui, jog tai yra pracūzų laivas. Fregata, kad šūviai "nekliudytų", pasitraukė truputį atgal.

"Klajojanti Ugnis" liko rami. Vinčesteris, išplaukęs iš uosto, priplaukė taip arti prie laivo, kad galėjo vieni kitus pažinti. Felugoj buvo iš viso apie dešimt, italų uniforma apsivilkusių jūrininkų. Likusieji jūrininkai buvo paslėpti po deniu.

Be abejo, Raulas ir jo draugai negalėjo visko pastebėti, bet jaunas piratas manė dieną neveikti, kad naktį galėtų apgauti priešą.

Kas kita buvo su Ituėlijum. Kerštas neleido jam pamesti iš akių "Prozerpinos". Liugery niekas nežinojo, ar žinomas Porto Feražde tikras fregatos vardas ir jos tautybė, tiktai signalinė ugnis, Ituėlijaus matyta vice gubernatoriaus namų lange, sukėlė dar didesnį įtarimą. Prisiartinanti feluga nekėlė jokio įtarimo.

- Šita feluga stovėjo uoste, - pareiškė Raulas, priėjęs prie Ituėlijaus. - Ji vadinasi "Dieviškoji Apvaizda" ir verčiasi kontrabanda tarp Livornos ir Korsikos; turbūt ir dabar ten vyksta. Negalime neigti jos drąsos tokiomis aplinkybėmis.

- Ji šiandien Korsikos nepasieks. Stebiuos, kaip galėjo leistis į kelionę, kai nėra beveik jokio vėjo.

- Feluga, kaip ir liugeris, skrenda per vandenį pučiant mažiausiam vėjui.

- Štai jie, besočiai anglai! Jie vejasi; nori pasipelnyti, nors tai būtų prieš įstatymus ir sąžinę - juk neapoliečiai dabar taikoje su anglais.

Raulas, nieko neatsakydamas, atidžiai sekė penkis laivelius, nuleistus iš fregatos, kad vytųsi felugą.

Trijų laivelių padėtis buvo tokia: "Klajojanti Ugnis" stovėjo tiesiai prieš Andrejaus Barofaldo namus; Fregata buvo kiek nutolusi nuo liugerio ir kyšulio, priklausančio miesto uostui, "Dieviškoji Apvaizda" buvo šūvio atstumu nuo fregatos.

Buvo vienuolikta valanda ryto. Tuo laiku Viduržemio jūroj ramu, bet pučiant lengvam rytų vėjeliui, Raulas galėjo aplenkti Elbą ir užimti patogią padėtį. Jis nutarė nejudėti ir sekti, kas aplink jį dedas. Tuo būdu jis leido kitiems laivams prie jo prisiartinti. Reikia pasakyti, kad feluga savo uždavinį atliko gerai. Jei Ituėlijus nebūtų įsitikinęs, kad fregata yra "Prozerpina", liugeris būtų pakliuvęs į spąstus. Nuomonės skyrėsi, net Raulas manė, kad Ituėlijus savo neapykanta bus priėjęs kraštutinumą ir kad fregata yra prancūzų respublikos.

Vinčesteris felugoj ir Grifinas, vadovaudamas laiveliams, puikiai vaidino savo roles. Jiems gerai buvo žinomas priešo gudrumas ir atsargumas. Taigi vietoj to, kad iš karto pultų liugerį, feluga iš pradžių parodė abejingumą, o paskui pasuko į vieną užutekį, kuriame buvo baterėja, lyg norėdama pasiduoti jos globai. Visa tai Raulas matė ir pradėjo bijoti bei įtarti.

Vinčesterio išvaizda puikiai rodė jo tikslus. Smarkiai nudegusiu veidu, dideliais bakenbardais, raudona kepuraite ir baltomis kelnėmis, jis buvo visai panašus į italą. Jūrinikai denyje irgi buvo įvairių veidų. Daugelis jų buvo rytiečių, svetimtaučių, kuriais anglų laivynas visada pripildytas. Tie žmonės stengėsi parodyti išgąstį ir nuovargį - jie be tvarkos maišėsi, stumdėsi ant denio, o, kai nurimo vėjas, griebėsi irklų ir visomis jėgomis yrėsi prie liugerio.

- Po velniais! - sušuko Raulas, - viskas būtų aišku, jeigu fregata tikrai būtų prancūzų, bet tie vyrai kažkodėl primena mano tautiečius.

- Tarp jų ir nėra kitų: visi yra tikri Džonai Buliai, - įtikinančiu tonu pastebėjo Ituėlijus. - Šita fregata - prakeiktoji "Prozerpina". Prancūziškos kepurės yra tik apgaulė!

- Pamėginkite į juos paleisti bombą ir pamatysime, ar jie visi išduos savo tautybę.

- Aš to nedarysiu, kol nesužinosiu, kad tai priešo laivas. Jie kažką ten slepia.

- Pas juos nedidelė patranka...

- Taip, tikrai, ir jie taiko į laivelius.

Tuo momentu feluga paskendo dūmuose... Pasigirdo šūvis, ir šovinys po dviejų trijų rekošetų sprogo, nepasiekęs pirmojo laivelio.

Po kelių sekudžių pasigirdo šūvis nuo laivelio. Šovinys prazvimbė tiesia linija į felugą ir numušė jos vidurinį stiebą.

- Gerai, - sušuko Ituėlijus, - kapitone Raulai, jie geriau šaudo, kai nori apgauti negu paprastai.

- Tai dar neduoda pagrindo manyti apie apgavystę.

Kai tik penkių laivelių jūrininkai pastebėjo šūvio padarinius, nustojo irtis ir balsiai tris kartus sušuko. Tai buvo įsakyta Grifino.

- Dabar nėra abejonės, kad čia - anglai! - sušuko Raulas, - kas matė kada nors kad respublikonas taip šauktų. Ponai anglai, jūsų gerklės išdavė! Tai klausykit dabar, nes mes pabaigsime jūsų šposus.

Ituėlijus iš džiaugsmo trynė rankas, nes buvo įsitikinęs, kad Raulas nesiduos daugiau apgaudinėjamas. Feluga šaudydama vis artinosi prie liugerio; tą patį darė ir laiveliai. Už dešimties minučių buvo galima laukti jų susidūrimo.

Raulas įsakė, kad visi irklai būtų parengti ir žmonės stovėtų sargyboje, kad patrankos būtų padėtos po keturias iš kiekvienos pusės ir dvi iš priešakio. Kai viskas buvo parengta, dvylika liugerio irklų kartu nusileido įvandenį ir stipriai varė laivą pirmyn. Vinčesteris suprato, kad nei feluga, nei laiveliai liugerio nesugaus, jei jis tokiu greičiu plauks. Tou tarpu liugeris neatrodė bėgantis. Jis atrodė papuolęs į spąstus ir noręs suteikti felugai pagalbą.

Taip manydamas, Vinčesteris toli gražu neatspėjo Raulo sumanymų. Išvedęs savo laivą tiesia linija su faluga ir laiveliais, Raulas aiškiai matė, kad iš laivelių šaudė atsargiai, nenorėdami sužeisti savųjų ant "Dieviškos Apvaizdos". Šūviai ėjo per viršų. Dabar liugeris turėjo priešus tiesiog prieš save, t.y. prieš pat sàvo patrankas. Feluga artinosi prie "Klajojančios Ugnies", tarytum slėpdamasi nuo šūvio. Ji buvo paskendusi dūmuose, kadangi šūvių salvės nenustodavo aidėjusios.

Tarp dūmų debesio Ituėlijus pastebėjo, kad felugos ekipažas ne mažėjo, o smarkiai didėjo, ir nuleisti irklai plaukimą pagreitino. Taip pat išgirdo šauksmus anglų kalba. Feluga smarkiai artėjo. Vėjas visai nurimo, jūra nuo dūmų patamsėjo ir "Dieviškoji Apvaizda" nėrė tiesiog į "Klajojančią Ugnį".

- Nurimkite, mano vaikai, - sušuko Raulas. - Ugnies! Pli!

Pasigirdo penkių patrankų griausmas ir riksmai iš felugos. Minutei viskas nutilo. Anglai buvo nustebę. Po to garsus šauksmas, lyg pareiškė norą eiti per visas kliūtis. Laiveliai apsupo nukentėjusią felugą, ir vėl pasigirdo patrankų salvė, bet jau buvo vėlu ir negalima buvo laukti gerų pasekmių. Kai Grifinas iš savo valties galėjo

sudaryti planą, praėjus paskutiniam dūmų debesiui, jis pastebėjo, kad "Klajojanti Ugnis" lengviau nei paukštis, iškėlusi visas būres, skrido pasinaudodama lengvu rytų vėjeliu. Vinčesteris įsakė, kad laiveliai nustotų beprasmį sekimą ir susirinktų apie felugą. Grifinas nenoromis paklausė to įsakymo.

"Klajojanti Ugnis" visai nenukentėjo, tuo tarpu felugoj buvo užmušta 12 žmonių ir daug sužeistų, tarpe jų ir pats Vinčesteris.

Raulas, matydamas, kad fregata artinasi, sumanė jai tinkamai atkeršyti.

Liugeris pasuko "Dieviškajai Apvaizdai" už akių ir plaukdamas paleido į ją šūvių salvę. Dūmams išsisklaidžius, galima buvo pastebėti, kaip atsiskyrė laiveliai, nuveždami nuo felugos sužeistuosius. Raulas galėjo juos greitai paskandinti arba paimti į nelaisvę, bet jis buvo riteriškas. Galbūt Džitos pasirodymas ant denio ir jos prašymas pasigailėti privertė jį taip pasielgti. Kaip ten bebūtų, bet liugeris nustojo persekioti ir priplaukė prie felugos. Abu laivai susidavė bortais taip tykiai, lyg būtų kiaušinis sumuštas. Per virvę Raulas ir Ituėlijus nusileido į felugą.

Visas denis buvo aplietas krauju, gulėjo trys lavonai, bet niekur nebuvo matyt gyvo žmogaus. Rado katilą su smala, privertė jį degančios medžiagos ir padegė. Ugnis greit apėmė visą laivą.

Tam darbui buvo sugaišta keletas minučių, taigi laiveliai galėjo nuplaukti prie užūtekio, fregata - per patrankos šūvio atstumą.

Dabar vėjelis visai nurimo. Raulas įsakė ištiesti uždangalą virš denio, kad apsisaugoti nuo karštų saulės spindulių. Kiekvienas jūrininkas galėjo dirbti ką norėjo, nes numatė, kad daug laiko reikės stovėti vietoje. Tą pat padarė ir fregatoje.

Po pusvalandžio, kai ant denio pasirodė Vinčesteris, "Prozerpina" sužinojo, kad neteko septynių drąsiausių jūrininkų. Taip pat 14 žmonių buvo išvesta iš rikiuotės.

Jau nuo to laiko, kai "Klajojanti Ugnis" trenkė salvę į felugą ir nuskriejo pirmyn, kap. Kufas manė atsisakyti pradėto žygio. Kai jis pamatė plaukiant laivelius į užūtekį ieškoti pagalbos, galutinai įsitikino, kad pralošė. Dabar, kai laiveliai vėl buvo prie fregatos pririšti ir Vinčesteriui perrišta sužeista koja, kap. Kufas pašaukė į savo kajutę Grifiną.

- Vis dėlto į malonią padėtį įvėlei. Ką pasakys admirolas, kai sužinos, kad 20 žmonių užmušta bei sužeista ir kad mums reikia užmokėti už felugą, panaudotą vienam žaidimui?

- Mes, kapitone, padarėme viską, ką galėjome, bet lengviau sniegu užgesinti Vezuvijaus išsiveržimą negu nugalėti tą prakeiktą liugerį.

- Jam vertėtų vadintis ne "Klajojančia Ugnimi", bet "Didžiąja Ugnimi", - pastebėjo Kufas. - Pasakykite, kuriems velniams jūs šaukėte "valio?!" Prancūzai to niekad nedaro... Jūs save išdavėt tuo tautišku šaukimu. Jums reikėjo šaukti: "Lai gyvuoja respublika!"

- Tai tiesa, kapitone, pér daug įsikarščiavome ir užmiršome savo darbą. Bet mes galėjome dar laimėti, jeigu liugeris nebūtų paskubėjęs paleisti salvę, kuria užmušė tris žmones ir sužeidė tris irkluotojus. Tai padarė kritiškiausiu momentu, kai liugeris nėrė iškėlęs visas būres, o mes buvome sustabdyti pačiame įkaršty.

- Bet negaliu parašyti Nelsonui, kad viskas ėjo kuo puikiausiai, kol nesužeidė tris irkluotojus, ir kad mes buvome tik vėliau sustabdyti. Ne ne, tai netinka! Sugalvok, Grifinai, ką nors geresnio.

- Bet, kapitone, jeigu liugeris būtų likęs vietoje, mes būtume jį paėmę.

- A, gerai! Vadinasi liugeris bėgo, vėjas jam padėjo, jis iškėlė visas būres, jokios pastangos jį pavyti nieko nepadėtų. Mūsų žmonės parodė didvyriškumą ir laikėsi puikiausiai. Tai skamba taip švariai, kad galima paduoti į laikraščius. Bet prakeikta feluga! O ji sudegė iki pat vandens ir po kelių minučių nugrimzdo.

- Be abejo, kapitone, bet turėkit omeny, kad nė vienas prancūzas nedrįso į ją įžengti, kol mes buvome.

- Gerai, aš žinau, ką reikia sakyti: "Feluga buvo per sunki. Ji kovai netiko." Tas Nelsonas - pats velnias, aš geriau sutikčiau kęsti keletą pasiutusių audrų negu gauti iš jo laišką. Dabar suprantu, koks buvo dalykas ir matau, kad visi jūrininkai verti pagyrimo, nežiūrint nelaimės, kuri įvyko nė dėl mūsų kaltės.

Tai sakydamas, kap. Kufas nenujautė, kad sakė tiesą...

Džita per susišaudymus nuvargo. Kol vyko "kova" tarp felugos ir fregatos laivelių, ją galima buvo įtikinti, kad ta kova neliečia liugerio, be to, jos kambarį pasiekdavo lik silpni garsai. Bet kai liugeris iššovė, nuo Džitos nebuvo galima paslėpti kovos, ir ji visą laiką su savo dėde klūpojo ir meldėsi. Kovai pasibaigus, Džita pasirodė ant denio, prašydama pasigailėti priešų.

Dabar padėtis pakito. Liugeris nė kiek nenukentėjo. Ant jo denio nebuvo kraujo žymių. Raulo atsargumas pasiekė teigiamų rezultatų. Be to, liugeris galėjo kurį laiką būti ramus nuo persekiojimo, nes fregata turėjo susitvarkyti.

Kai saulė skendo vakaruose, Džita pietavo. Ji nutarė pasilikti ant denio, nes kajutėj oras buvo tvankus. Dėdė norėjo pailsėti. Sėdėdama po uždangalu, ji siuvo, kaip paprastai tuo laiku darydavo. Raulas stovėjo prie jos ant patrankos stovo. Jis valė padidinamąjį stiklą.

- Galiu įsivaizduoti, kaip džiaugiasi Barofaldas, mūsų atsikratęs, - nusijuokė Raulas.

- Raulai, ar nemanai padėkoti Dievui už išsigelbėjimą. Argi nematai tame Dievo Apvaizdos, - kreipėsi į jį Džita.

- Po velniais! Dabar Prancūzija nė manyte nemano apie Dievą. Respublikonai, kaip žinoma, nepasižymi dievotumu. Ką jūs į tai atsakysite, drąsusis amerikieti? Kaip Amerikoj su religija?

Ituėlijus gerai žinojo Raulo pažiūras į tikėjimą. Jis pats nuo mažų dienų buvo susigyvenęs su protestantizmu ir save laikė dievobaimingu žmogumi.

- Bijau dėl jūsų klaidingo įsitikinimo. Amerikoj tikėjimas stovi aukščiausiai ir jeigu jums tai nepatinka, tai aš nežinau ką bedaryti... Pažiūrėtumėt, panele Džita, į mūsų sekmadienio apeigas! Jos pas mus rimtesnės negu kitur. Viskas remiasi vienodomis apeigomis. Kunigai turi tam tikrus drabužius ir garbina šventus paveikslus.

Džita nustebo tokiomis pažiūromis į jos tikybą.

- Kunigai maino drabužius gerbdami apeigas, kurias jie atlieka. Tai ir mes darome, norėdami mandagiai priimti svečius. Paveikslų mes negarbiname. Jie reiškia veidą, kuriam mes meldžiamės, - pasakė ji.

Ituėlijaus tas atsakymas nepatenkino.

- Kam reikalingas Dievui tas paradas? Kam aš reikalingas su savo gerais siekimais? - paklausė jis. - Jeigu turi būti tikėjimas, jis, be abejo, privalo būti, tai tegu būna švarus, nepagražintas, protingas tikėjimas - protas visų pirma. Ar ne taip, Raulai?

- Jūsų tiesa - protas visų pirma, ypač religiniuose dalykuose. Kaip aš galiu melstis Dievui, kurio aš nepažįstu. Savaime suprantama: ar gali protinga būtybė kuo nors aklai tikėti?

- Jūs, Raulai, labai klystate, - karštai pasakė Džita, - jeigu suprastumėt Dievą, jis nustotų jums būti Dievu. Jis būtų su jumis lygus. Ką jūs pasakytumėt jūrininkams, jeigu jie pradėtų reikalauti jūsų paaiškinti priežastis, kuriomis vadovaujatės, duodamas įsakymus. Jūs juos pavadintumėt bjauriais sukilėliais. Kaip jūs galit reikalauti pasiaiškinti Jūsų Sutvėrėją?!

Raulas tylėjo. Džitos balsas virpėjo ir ji atrodė susijaudinusi. Nuleido galvą ir pridengė veidą rankomis, nesulaikydama byrančių ašarų. Po to ji greit atsikėlė ir pasislėpė savo kajutėje. Raulas žinojo, kad tokiu metu ji neprieinama, ir paniūręs, susimąstęs pasiliko savo vietoje.

- Moteris visada liks moterimi, - pastebėjo Ituėlijus. - Užtenka priminti tikybinį skirtumą ir ji susinervuos. Galų gale aš manau, kad

jei italų bažnyčios būtų mažiau iškilmingos, jei nebūtų popiežiaus, kardinolų ir šventų paveikslų, jie būtų visai pavyzdingi krikščionys.

Raulas ilgiau kalbėti nenorėjo. Jis atsikėlė ir, kadangi greit turėjo pakilti vėjas, įsakė nuimti ir sudėti uždangalą, o pats nutarė apžiūrėti dalykų esmę. Jis sudrebėjo, kai pamatė, kad žmonės ant fregatos neleido laiko veltui, ir laivas gerokai prisiartino prie liugerio. Viskas jame buvo parengta, kad, vėjui papūtus, galėtų plaukti. Raulas iš karto pastebėjo, jog jį prigavo, ir pats save išbarė už neatidumą. Feluga sudegė. Besileidžiančios saulės spinduliai krito į Porto Feraždą, kurio nesimatė, ir atrodė, kad sala miega.

- Kokia tyla! - kreipėsi Raulas į Ituėlijų. - Jūra, žemė ir kalnai! Miestiečiai ir jūrininkai miega... Tiktai ant fregatos gyvenimas verda ir mes privalome atsitolinti nuo mūsų mylimos "Prozerpinos". Pašaukite, leitenante, visus į viršų! Nuleisime irklus ir pasuksime liugerį į kitą pusę. Po velniais! "Klajojanti Ugnis" taip priprato užrietusi galvą lėkti pirmyn, kad aš bijau, jog ji įsibėgus neužlėktų ant savo priešo kaip kūdikis, kurį liepsna traukia prie krosnies, ir kuris vėliau užmoka sunkiomis žaizdomis.

Jūrininkai jau buvo pasirengę nuleisti irklus, kai pagaliau ilgai lauktas vėjelis išpūtė bures. Miego kaip ir nebuvo. Visi sujudo. "Prozerpina" taip pat nesnaudė ir džiaugsmingai sutiko malonų vėjelį.

Dabar kilo tikras vėjas. Raulas švilpuku davė ženklą ir liugeris nuskriejo prie fregatos, bet po pusės minutės pasuko į kitą pusę ir po penkių minučių jau gerokai buvo nutolęs nuo "Prozerpinos".

Kapitonas Kufas, kurio laivas buvo sunkesnis ir nerangesnis, iš anksto buvo pasiruošęs tokiam Raulo šposui. Jis palaukė to momento, kai galėjo visomis patrankomis pasiekti "Klajojančią Ugnį", ir trenkė iš visų salvę. 22 didelio kalibro patrankos gerokai apdaužė liugerį, bet laimei nepalietė šonų ir nesužeidė žmonių.

Dabar Raulas parodė savo gabumus. Viskas priklausė nuo to, kaip jis panaudos pirmas 10 minučių. Raulas įsakė, kad įdėtų naujas patrankų dalis, kur senų negalima pritaikyti. Suplyšusias bures pakeitė naujomis.

Tuo tarpu iš fregatos pasiuntė naują salvę, bet šį sykį be rezultatų. Liugerio padėtis pagerėjo. Raulas vis lėkė ta pačia kryptimi, įsitikinęs, kad nežiūrint apgadinimų liugeris plaukia greičiau negu fregata.

Tai pastebėję anglai nustojo šaudyti. Kol kas dalykai ėjo geriau negu Raulas tikėjosi, bet jis žinojo, kad negalima pasitikėti ateitimi. Jis žinojo, kad kai vėjas sustiprės reikės pavartoti patrankas ir bures. Be to, jį vijosi fregata. Jam nieko kito neliko, kaip tik laimėti kiek galima didesnį atstumą tarp dviejų laivų.

"Prozerpina" vis artinosi. Raului sužibo vilties kibirkštis. Jis pasiekė Korsikos kanalą, kuris skyrė nuo Elbos. Mažas liugeris čia buvo šeimininkas. Fregata turėjo sumažinti greitį, kad neužlėktų ant povandeninių uolų. Fregatos žmonės degė kerštu.

Tuo tarpu liugeris vikriai, laikydamasis kranto, aplenkė kyšulį.

Kap. Kufas, Grifinas ir trečias leitenantas sekė jį su nerimu. Vinčesteris dėl savo žaizdos gulėjo kajutėje.

- Kokia pasiutusi drąsa! - sušuko kapitonas. - Galima manyti, kad Raulas Ivarijus geriau nutarė prigerti negu papulti į nelaisvę.

- Veltui jūs taip mąstote, - pasakė Grifinas, - čia gilu ne tik liugeriui, bet ir mūsų fregatai, ir esu tikras, kad mums nereiktų grįžti, jeigu jį sektume.

- Gerai taip sakyti, nes ne jums reikės prieš karo teismą atsakyti. Jūs to nesakytumėt, jeigu jums reikėtų atsakyti už "Prozerpinos" pražūtį. Dabar mums reikia pasirūpinti kuo toliau apiplaukti tą pavojingą vietą, arba aš suku atgal ir atsisakau "Klajojančios Ugnies" persekiojimo.

- Jis sėda ant seklumos, žiūrėkite, - sušuko Uelvatonas, trečias leitenantas. Tikrai galima pamanyti, kad liugeris užėjo ant seklumos, nes putojantis vanduo apsupo mažą laivą. Tai užtruko neilgiau minutės, nes liugeris nesustojo ir lėkė tuo pat greičiu, aplenkdamas kyšulį. Bematant jis pranyko iš akių.

Fregata, saugodamasi nelaimės, stūmėsi pirmyn ir pasiekė kyšulio galą.

- Tam jūrų plėšikui nebuvo kito kelio, kaip tik į Golo upę; aš manau, kad jis taip ir padarė, - pasakė kap. Kufas, kai pavojus fregatai praėjo ir viskas pamažu nurimo. - Per kokias keturias valandas mes tai sužinosime.

Tos keturios valandos virto amžiais.

Raulas tuo tarpu tikrai pasuko į Golo žiotis.

Pagaliau laivai tiek prisiartino prie salos, kad galėjo matyti amžinu sniegu padegtas kalnų viršūnes.

Iki saulės nusileidimo liko vos valanda. Vėjas pradėjo silpnėti, liugerio ekipažas nurimo. Pakeitė likusias patrankų dalis ir liugeris nuplaukė vėl taip tyliai ir greitai, kad Raulas manė pakraščiu priplaukti prie Bastijos, kur greitai galėtų susitvarkyti savo laivą. Tačiau nuo to drąsaus sumanymo atsisakė ir plaukė upe toliau.

Per visą laiką fregata iškėlė vėliavas tada, kai vyko susišaudymas su liugeriu. Šis irgi, trenkęs paskutinę salvę į fregatą, iškėlė savo trispalvę vėliavą. Dabar Korsikos pakraščiuose, kuri priklausė prancūzams, Raulas jautėsi tarp draugų ir tikėjosi, jog reikalui esant jam nebus atsakyta.

Tuo tarpu "Prozerpina" pasuko prie mažų pakraščio laivelių, nesuspėjusių pasprukti, ir tris ar keturis iš jų pagrobė. Paprastai didieji laivai negąsdindavo vargšų žvejų ir mažų pakraščio laivelių. Raulas suprato, kad Kufas jam keršijo. Jis jau buvo pasiruošęs stoti į naują kovą, bet, prisiminęs liugerio padėtį, nurimo.

Saulei leidžiantis, "Klajojanti Ugnis" įmetė inkarą Gole, toliau nuo intako, kad būtų apsaugota nuo fregatos šūvių.

"Prozerpina" nemanė nustoti persekiojus liugerį ir, paleidus sugautus laivelius bei parinkusi gilesnę vietą, irgi įmetė inkarą.

Tokioj padėtyj priešų laivai sustojo nakčiai, pasirengę kovai.

xxx

Stebuklingą vaizdą teikia Viduržemio jūra. Jis gražus kievienu laiku, bet jame yra šešėlių, gadinančių tą puikumą. Saulėlydis tą vakarą, kai Raulas įmetė inkarą, buvo žavėtinas. Džita nustebo, pamačius jį, ir prisipažino, kad tokį saulėlydį savo gyvenime mato pirmą kartą.

Saulei nusileidus, tamsus artimų kalnų šešėlis plačiai apgaubė miegančią jūrą. Korsika ir Sardinija atrodė kaip dideli gabalai, atplėšti nuo Alpių ir įmesti į jūrą. Tie aštriomis baltomis vitšūnėmis kalnai, tie paslaptingi atplėšti šlaitai, pilni gerumo ir rūstumo, didybės ir grožio, ypatingai atspindi pasakiškai gražią Italijos gamtą. Tamsiai mėlyna jūra, kurioje vėjui rimstant pamažu nyko bangos, darėsi lygi kaip veidrodis, ir netaisyklingi kontūrai nutolusių mažų ir milžiniškų kalnų, gražiai spindėjo dangaus skliaute.

Už valandos viskas pasikeitė: vietoj gražiosios jūros žiojėjo juoda bedugnė, ir nakties sparnai viską apgaubė. Priešai sumigo, palikę ant laivų sargybas, kad tučtuojau juos pakeltų, jei kas nors atsitiktų. Taigi iki ryto viskas nurimo.

Vos tik pasirodė pirmieji saulės spinduliai, laivuose prasidėjo judėjimas. Nuo "Prozerpinos" atsiskyrė trys felugos: viena plaukė į rytus, kita feluga pamažu slinko į pietus, o trečioji, mažiausioji, matyt, norėjo pro "Klajojančią Ugnį" įeiti į upę.

Raulas, kiek patylėjęs ir apmetęs akimis supančią erdvę bei žvaigždes, kreipėsi į Džitą:

- Ar jūs, Džita, žinote ką jūrininkui reiškia žvaigždės? Žiūrėdami į jas, sužinome vietą, kur esame; jomis vadovaujamės pasirinkdami kryptį; jas matydami, jaučiamės kaip namie, nors toli būtume nuo gimtinės. Jūrininkui europiečiui reikia toli plaukti nuo ekvatoriaus, kad nustotų matęs žvaigždes, prie kurių jis priprato būdamas dar tėvo namuose.

- Man kilo nauja mintis, - sušuko Džita, sujaudinta poetiškos kalbos. - Kodėl iki šiol nieko panašaus nesakei, o tai ne menkniekiai,

kad šitos žvaigždės duoda galimybę jaustis kaip namie ir prisiminti veidus tų, kuriuos myli.

- Niekad neteko girdėti, kad įsimylėję susitartų vienu laiku žiūrėti į tą pačią žvaigždę, norėdami susisiekti mintimis.

- Į šitą klausimą turi pats atsakyti, nes aš tik iš tavęs tegirdėjau apie meilę ir įsimylėjusius.

- Taigi aš tai ir sakau, ir tikiuos, kad mes neišsiskirsime neišrinkę savo žvaigždės, - jeigu mums lemta kada nors išsiskirti. Jeigu aš jums iki šiol apie tai nieko nesakiau, tai todėl, kad jūs visada buvote mano mintyse. Man nereikia jokios žvaigždės, kad atsiminčiau Ardžentaro kalną ir Bokštus.

Neteisinga būtų, jeigu pasakytume, kad Džita klausės tos kalbos be didžiausio malonumo. Jos širdis kiekvieną kartą atsiverdavo, priimdama nekaltus Raulo žodžius. Jokia muzika negalėjo būti jai tokia švelni, kaip šie meilės ir ištikimybės žodžiai. Jos veidelis nors paraudo, bet liko susimąstęs ir kai prabilo, jos balsas išdavė visus jausmus.

- Tos šviesos, Raulai, įkvepia dar gilesnes mintis, turbūt žinai, kad jų negalima suskaityti: įsižiūrėk, ir jų miliardai išplauks prieš akis, tarytum juokdamosis iš jūsų triūso. Ir tai, Raulai, visi pasauliai, panašūs į mūsų naująjį pasaulį; kaip galima nepripažinti Dievo ir nenusilenkti prieš jį... Pripažįsti visišką mūsų silpnumą?..

- Aš nesakau, jog nėra tokios jėgos, kuri mus valdo, bet aš pripažįstu ją kaip jėgą, kaip priežastį visų daiktų, bet ne kaip būtybę, turinčią mūsų pavidalą, ne kaip dievybę.

- Bet jeigu pripažįsti pradžią, priežastį, jėgą, tai kodėl nenori tą pirmutinę jėgą, pirmą priežastį laikyti dvasia? Ar sunku tikėti, kad dvasios yra? Mes patys esam sutverti panašūs į Jį.

- Gamtos jėgos man matomos, todėl aš negaliu jų neigti, nors pirmutinė pradžia žmogaus protui nesuvokiama. Aš žinau, kad iš grūdo išauga medis ir duoda vaisius: matau, kad viskas gamtoj gimsta ir miršta - tai negičytini faktai, kurių visada pasitaiko vienodomis sąlygomis. Aš taip pat žinau, kad gyvuliai neapdovanoti kokiu nors supratimu ir todėl aš sutinku, jog mano protas netobulas.

- Gerai. Tarkim, jog esama aukštesnių būtybių. Sakykime, kad tos dvasios valdo neprieinamas protui paslaptis ir duoda pradžią visam buvimui.

Džita kalbėjo taip susijaudinusi, kad net Raulas nustebo.

- Raulai, duok man gitarą, - aš pamėginsiu paskambinti ir padainuoti Šventos Panelės himną. Tu nežinai, kaip šventos giesmės veikia jūroje. Galbūt per tuos garsus nusileis pas tave Dievo mielaširdingumas.

Džita užgiedojo žinomą "Que Maria". Nors ji ir puikiai giedojo, bet šventa giesmė Raulo nesužavėjo. Šį kartą Džita norėjo būti tarpininkė tarp Dievo ir mylimo žmogaus. Ji dainavo puikiau negu kada nors.

Ituėlijus Boltas, kad galėtų girdėti priėjo, abu sargybiniai užmiršo savo pareigas ir klausės stebuklingų garsų.

- Jei galėtų kas mane atvesti į tikėjimą, tai tik tavo, Džita, balsas, - tyliai pasakė Raulas, kai nuskambėjo paskutinis himno aidas. - Tai tu, Ituėlijau? Argi garbini šventas giesmes?

- Taip, kapitone. Senjorita turi gražų balsą, bet dabar mums reikia ką kita veikti. Jeigu negalite su manim nueiti į stebėjimo punktą, tai galbūt man padėsite šį tą suvokti. Matot šitą mažą felugą? Ji artinasi prie mūsų varoma labai mažo vėjelio.

Raulas paspaudė Džitai ranką ir patarė jai eiti į kajutę, bijodamas, kad blogas nakties oras nepakenktų jos sveikatai. Po to su Ituėlijum nuskubėjo į stebėjimo punktą. Įsižiūrėjęs į parodytą felugą, Raulas sudrebėjo, matydamas jos artumą. Kada jis ją vakare paskutinį kartą matė, ji buvo mažiausiai už pusės mylios nuo "Klajojančios Ugnies" ir toliau plaukdama tokiu pat greičiu dabar turėjo būti per visą mylią atsilikusi nuo liugerio, tačiau pasirodė, kad ji pakeitė kryptį ir pasuko tiesiog į jį.

- Jūs seniai ją sekate? - paklausė Raulas.

- Nuo to laiko, kai ji dar nejudėjo iš vietos, t.y. prieš 20 minučių. Jos kryptį į mus būtų galima pateisinti smarkiu upės tekėjimu toje vietoje, bet man visai neaišku, kodėl ji neina pirmyn.

- Tai pakraščio laivas, Ituėlijau! Nemanau, kad anglai antrą kartą norėtų paragauti mūsų dovanų.

- Vienas Dievas žino. Tos fregatos žmonės tikri velniai. Pažiūrėk pats, kad prie gan pakenčiamo vėjo taip pamažu plaukia! Čia kas nors nepaprasta!

Beliko sutikti su tais perspėjimais, kad feluga paslapčia artinasi priešas, nes ji iš tikrųjų plaukė prie liugerio. Reikėjo pasirengti gintis.

Vis dėlto Raulas labai nenorėjo žadinti savųjų žmonių, nes jis buvo ramus žmogus. Jis nemėgo be reikalo gąsdinti. Be to, jūrininkai buvo nuvargę ir kietai miegojo. Rodos, vis nenorėjo tikėti, kad anglai vėl mėgintų savo jėgą.

Tuo tarpu feluga vis artinos. Raulas visa tai matė, ir, manydamas, kad greit pamatys visą jos ekipažą, nes pavojus liugeriui vis tiek grėsė, nutarė paklausti felugos. Jūrininkai visi gulėjo su ginklais prie šonų.

- Ei, jūs ten iš felugos! - sušuko Raulas, kai laivas buvo visai arti. - Koks tai laivas, ir kodėl jis plaukia tiesiog į mus?

- "Gražuolė Korsika"! - atsakė jam iš felugos pusiau pracūzišku, pusiau itališku tarimu. - Mus pasamdė Padelejoj ir mes laikėmės krašto, nes mūsų laivas nestiprus. Mus traukia į jus stipri srovė.

- Aš negaliu taip arti prisileisti. Aš pradėsiu šaudyti! Jūs žinote, kad mūsų laivas ginkluotas.

- Pone, mes esam respublikos šalininkai ir nenorime jums kenkti: tikimės, kad nenuskriausite vargšų laivininkų. Mes praplauksime pro jūsų laivo galą.

Šitas pareiškimas buvo netikėtas. Raulas nespėjo nieko atsakyti. Be to, jau buvo vėlu, ir feluga staigiu judesiu prisiartino prie liugerio.

- Visi ant viršaus! Reikia išvengti susidūrimo! - suriko Raulas, šokdamas prie ginklų. - Greičiau, vyrai, ant viršaus! Išdavystė!

Vos pasigirdo jo galingas balsas, denis tuojau prisipildė drąsiausių jūrininkų. Feluga smarkiai lėkė prie liugerio ir, kai turėjo įvykti susidūrimas, pasigirdo irklų pliuškėjimas, o išsiveržusi iš atdaro felugos liuko liepsna nušvietė atsitolinantį laivelį.

- Brander! Brander! - sušuko keletas žmonių iš karto, ir baimė, juntama tame šauksme, aiškiai rodė pasekmes baisiausio pavojaus, koks tik jūrininkui gali būti.

Tarp šaukiančiųjų balsų nesigirdėjo Raulo balso. Tik po sekundės pasigirdo jo garsus šauksmas:

- Antuanai, Fransu, Gregujavai! Čia, paskui mane! Tegu kiti rengia viską atplaukimui.

Pašauktieji jūrininkai perėjo su Raulu ant degančios felugos borto ir atrišo virves, kuriomis anglai spėjo sujungti felugą su liugeriu. Paskui laimingai sugrįžo atgal, nors mažas pavėlavimas galėjo kainuoti mirtimi.

- Pirmyn, vyrai, jeigu norim išgelbėti savo gražųjį liugerį! - sušuko Raulas.

Negalima buvo gaišti nė minutės. Pasinaudodamas vėju ir smarkia srove, liugeris pradėjo plaukti, bet iš karto traukė ir felugą, kurios denis buvo apimtas ugnies. Bet štai... liugeris visai atsiskyrė nuo felugos ir, išsivadavęs iš visų kliūčių, lengvai stūmėsi pirmyn, palikdamas ugnies sukūry nejudančią felugą.

Tas įvykis truko vos penkias minutes. Dabar Raulas priėjo prie Džitos, išėjusios ant denio ir žiūrinčios į šviesią liepsną, ir kreipėsi į ją tokiu joukingu tonu, kad, rodos, visas reginys buvo padarytas tik tam, kad jiems suteiktų malonumo.

- Mūsų šviesa turės nusileisti šv. Petro bažnyčiai, mano mylimoji, - nusijuokė Raulas. - Reikia pripažinti, kad mes laimingai išvengėm nelaimės jūsų Dievo dėka.

- Aš viską mačiau ir bėgau ant denio, kai tik išgirdau nežmoniškus riksmus. O, kaip aš bijojau, kad jūs nežūtumėt, kai buvot perėjęs į degantį laivą!

- Anglai gudriai sugalvojo, bet jiems nepasisekė. Šitoje, jų vakar pagautoje felugoje, buvo didelė atsarga smalos ir kitų degių dalykų. Jie manė didele ugnimi sunaikinti mūsų "Klajojančią Ugnį", bet veltui... Mes sudegsime daug vėliau, po to, kai jų liepsnos amžinai užges.

Dabar, kai jau praėjo paskutinis pavojus, galima buvo gėrėtis puikiu reginiu. Visų veidai, kurie rodė didelį smalsumą, buvo nušviesti degančios felugos. Liepsna pamažu pradėjo gesti, ir liko tik nuodėguliai vandens paviršiuje.

Raulas visai teisingai suprato priešų norus. Felugoje fregatos žmonės rado didelė atsargą smalos, ir Grifinas, norėdamas atkeršyti už nepasisekusį žygį, sumanė liugerį padegti. Kap. Kufas tą žygį leido atlikti. Viskas buvo gana gudriai sugalvota. Vakare pagautoji feluga buvo paslėpta už fregatos. Po to, kad nesukeltų abejonės, tą pat padarė su kitom dviem felugom. Ir jeigu ne Ituėlijus, piktas sumanymas būtų pavykęs, o jei ne Raulo drąsumas, aišku, kad pasisektų.

Kufas su kitais karininkais iš fregatos sekė viską, kas dėjosi, su didžiausiu įdomumu. Tuo metu, kai jūrininkai sušuko, kad abu laivai tuoj susidurs, staiga pasirodė liepsna... Dėl didelio nuotolio atrodė, kad abu laivai dega. Ir net tada, kai liugeris gerokai atitolo nuo stovinčios felugos, jis dar atrodė degąs, nes buvo vienoje tiesėje su fregata ir feluga. Anglai laukė parako sprogimo, kurio buvo liugery, ir kadangi to nesulaukė, manė, jog jis paskendo.

Tuo tarpu Grifinas iš visų jėgų yrėsi prie kranto, kad nepapultų į ugnį, kuri jo manymu turėjo pasiekti piratus, ir kad galėtų pagauti Raulą, kai jis ieškos išsigelbėjimo laiveliu. Palaukęs kiek laiko ir matydamas, jog nakties tamsa didėja, jis grįžo į fregatą, stropiai aplenkdamas sudegusį, dar teberūkstantį laivą.

Tokia buvo padėtis, kai kap. Kufas auštant išėjo į denį. Jis tyčia buvo pasakęs, kad kai tik prašvis jį pažadintų ir dabar su nekantrumu laukė dienos, kad galėtų pamatyti, kaip viskas susiklostė. Oras pradėjo blaivėti ir jo akys apžvelgdavo vis didesnį jūros plotą. Pagaliau jis aiškiai matė upės žiotis, t.y. liugerio stovėjimo vietą. Nėra jokių laivo pėdsakų! Feluga sudegė ir nugrimzdo, tik maži jos gabalėliai pasiekė krantą, tačiau "Klajojanti Ugnis" žuvo be pėdsakų! Nei sulaužytų stiebų, nei atplėštų laivelių - nieko, nieko nematyt. Viskas buvo ugnyje...

Kufas, iškėlęs galvą, bėgo į savo kajutę. Jis buvo patenkintas savimi ir savo darbais. Iš tiesų galima jaustis patenkintu, sunaikinus

pavojingiausią prancūzų piratą, bet negalima buvo negailėti žuvusių 70-80 žmonių tokia baisia mirtimi. Dalykas baigtas ir apie tai reikia pranešti valdžiai. Ir štai Kufas parašė tokį laišką vyriausiam anglų laivyno Viduržemy vadui:

Iš jo Didybės fregatos "Prozerpina". Golo žiotys, Korsikos sala. 1799 m. liepos 23 d.

Milorde,

pranešu apie sunaikinimą respublikonų pirato "Klajojančios Ugnies", kurios vadu buvo žinomas jūrų plėšikas Raulas Ivarijus. Sužinojęs, kad tas drąsusis piratas pasirodė netoli Neapolio ir Romos, kur jis padarė nemeža plėšimų, aš nuplaukiau į Elbos salą, kur atvykau š.m. 21 d. Prieplaukoje mes užtikome liugerį su anglų vėliava. Į mūsų klausimus atsakydavo neaiškiai. Mes, tikrai sužinoję, kad šis liugeris yra mūsų ieškomasis, norėjome jį tuojau sučiupti, bet jau buvo vėlu: jis spėjo pasprukti. Tada pradėjome sekti. Norėdami paslėpti savo tikslus, laukėme kitos dienos; vėliau nuplaukėme į Porto Feraždą, manydami jį sučiupti įlankoj. Taip ir atsitiko. Čia mes sudavėme jam gerą smūgį. Po to nuvarėme tą jūrų plėšiką ten, kur paleido branderį, pasinaudodami feluga, pripildyta smalos ir kitos degios medžiagos. Paskutiniame žygyje ypatingai pasižymėjo antrasis leitenantas Grifinas, nes pirmasis leitenantas Vinčesteris buvo sužeistas į koją.

Leiskit jus, Milorde, pasveikinti sunaikinus drąsų piratą. Reikia manyti, kad su juo žuvo ir visas ekipažas. Žinoma, gaila tiek žuvusių žmonių, bet tai buvo padaryta einant pareigas ir ginant tėvynės gerovę. Liugeris buvo pilnas įtartinų moterų, kurių dainos girdėjosi ant branderio. Dar paieškosim, galbūt rasime kokių nors "Klajojančios Ugnies" liekanų. Paskui vyksime į Livorną.

Pasilieku, Milorde, Jūsų ištikimas tarnas.

Ričardas Kufas.

Kontr. admirolui Nelsonui, hercogui de-Braute ir t.t. ir t.t.

Kufas du kartus perskaitė šį laišką ir trečią kartą jį perskaitė įėjusiam Grifinui.

Abu buvo patenkinti: Grifinas paprašė leidimo nuplaukti į gaisro vietą apžiūrėti, ar liko kas nors iš žuvusių laivų.

- Aš liepsiu nuleisti laivelį ir mes kartu plauksime, - atsakė kap. Kufas.

- Vinčesterio mes nevarginsime, tegul dar pailsi. Aš manau, kad admirolui geriau nerašyti apie žuvusius mūsiškius. Kaip jūs manote?

- Jūsų tiesa, kapitone, kam reikalingas toks smulkmeniškumas!

- Tikrai! Bet kaip su moterimis? Ar rašyti, kad jų buvo 20? A?

- To tai aš nežinau. Plaukdamas girdėjau tik vienos balsą, ir, aišku, kad ten buvo ir daugiau. Žinoma, laivas buvo pilnas žmonių,

tarp kurių aiškiai mačiau Raulo Ivarijaus veidą. Aš galėjau jį nudėti vienu šūviu, bet pamaniau, kad tai būtų nedžentelmeniška.

- Ir jūs buvote teisus! - pastebėjo Kufas.

Po to jie išėjo į denį, nusileido į paregtą laivelį ir nuplaukė į tariamą liugerio katastrofos vietą.

Čia paplaukiojo, bet nerado jokių žuvusios "Klajojančios Ugnies" pėdsakų.

Čia nieko įdomaus nebuvo, nes tuo laiku "Klajojanti Ugnis" ramiai stovėjo Bachtijoj. Karlas Džiuntotardi, jo giminaitis ir Raulas Ivarijus ėjo žymiausia to miesto gatve, panašia į Porto Feraždo. Dabar nebijojo nei anglų fregatų, nei branderių, nei kitų pavojų. Visa tai Kufui ir jo padėjėjui buvo nežinoma. Jie jau seniai triumfavo, nes be jokių abejonių manė piratą žuvus.

Kufas labai mėgo medžioti, todėl, pasiėmęs ginklus, laukė vakarų vėjo, kad galėtų išlipti į krantą ir balose pašaudyti. Po dviejų trijų ieškojimo valandų pranešė savo planą Grifinui.

- Tose balose turi būti perkūno oželių ir aš manau, kad po dviejų dienelių Vinčesteris bus linksmas ir galės pašauti skanų kasnelį. Dabar perkūno oželių laikas.

- Bet, kapitone, gali būti, kad keletas liugerio žmonių galėjo išsigelbėti. Dabar jie mus gali su peiliais užklupti. Nemalonu su jais susitikti, nors jų tik pora būtų.

- Gali būti jūsų tiesa, Grifinai, ir aš atsisakau savo norų. Grįžkime į fregatą!..

Po pusvalandžio laivelis jau buvo pritvirtintas prie fregatos, o po trijų valandų buvo pakeltos būrės ir išplaukė. Visą naktį "Prozerpina" pamažu slinko pirmyn. Kapitonas Kufas įsakė jį pažadinti, kai tik prašvis diena, kad savo akimis pamatytų, ką jam naktis padovanojo. Taigi jis stovėjo ant denio, kai prie jo priėjo Grifinas. Pasisveikinęs, kapitonas pranešė Grifinui norįs užsukti į Porto Feraždo miestelį ir pranešti mielam vice gubernatoriui Andrejui Barofaldui apie "Klajojančios Ugnies" žuvimą. Iš čia jis manė plaukti į Livorną, iš kur galėjo pasiųsti admirolui Nelsonui laišką, kuris buvo jau seniai parašytas.

- Burė! - sušuko sargybinis. Kapitonas ir Grifinas kartu atsisuko.

- Iš kurios pusės? - paklausė kapitonas.

- Štai, iš anos salelės! Tai liugeris! Jis kaip vandens lašas panašus į aną, kurį praeitą naktį sudeginom, - atsakė Benas Braunas, geriausiai matąs jūreivis.

- Liugeris! Antrasis tų plėšikų! Reikia pažiūrėti iš kitur!..

Įsitikinęs, kad iš tikrųjų tai buvo liugeris, kapitonas įsakė fregatai pasukti į jo pusę, ir, priėjus per šūvio atstumą, iššauti salvę.

Skaitytojai turbūt sapratote, kad šitas liugeris buvo ne kas kitas, kaip mums pažįstama "Klajojanti Ugnis". Raulas Ivarijus, norėdamas išvengti susitikimo su pavojingu priešu, pradėjo atidžiai tyrinėti laivą, jį pažinęs ir atsižvelgdamas į didelį liugerio greitį ir fregatos nerangumą, pasuko liugerį į neplatų perėjimą tarp salų.

Taip ir atsitiko. Po kelių mėginimų prieiti liugerį per šūvio atstumą, kap. Kufas turėjo atsisakyti savo plano ir nutarė grįžti į Porto Feraždą.

- Paliksime jį, Grifinai, ramybėje, - tarė kap. Kufas, - be to, jis neiškėlė vėliavos, ir mes nieko tikro negalime spręsti apie laivą.

- Raulas Ivarijus du kartus tai padarė, - sumurmėjo Dželvertonas, kuris buvo dalyvavęs "Klajojančios Ugnies" žuvime. "Prozerpina" pasuko į uostą ir, kur Raulas buvo jau du kartus sustojęs, įmetė inkarą. Laivelis buvo nuleistas ir kap. Kufas su Grifinu nuplaukė aplankyti vice gubernatorių. Kufas buvo išeigine uniforma ir jo pasirodymas Porto Feražde sukėlė triukšmą. Vatas Vitijus nubėgo Barofaldą perspėti apie anglų atvykimą. Taigi Barofaldas turėjo laiko parengti atsiprašymo kalbą už apgavystę, į kurią buvo įklampintas Raulo Ivarijaus.

Jie mandagiai pasitiko svečius, dažnai keisdamiesi frazėmis. Ta aplinkybė iš pradžių kiek trukdė kalbantiems, bet, kadangi abi pusės turėjo apie ką kalbėti, jie greitai priėjo prie reikalo. Vice gubernatorius papasakojo, kaip Raulas jam užsirekomendavo anglu Smitu, lordo sūnumi, o į tai Kufas atsakė, kad tokio lordo nėra anglų perų sąraše ir Smito pavardė nėra aristokratiška. Barofaldas norėjo daugiau kalbėti apie Smitą, bet Kufas paprašė Grifino greičiau pranešti vice gubernatoriui apie šio bandito ir ekipažo galą. Grifinas pradėjo pasakoti paskutinį epizodą su "Klajojančia Ugnimi" ir, baigiant pasakojimą, vice gubernatoriaus veide pradėjo ryškėti vis didesnė baimė, o Vatas Vitijus tuo tarpu rodė nepasitikėjimą.

Kai Grifinas baigė pasakojimą, abu valdininkai žiūrėjo vienas į kitą nustebę ir kiek patylėjęs Andrejus Barofaldas pasakė:

- Čia kokia nors klaida, ponas leitenante, Raulas Ivarijus yra gyvas ir jo liugeris yra sveikiausias! Šiandien dar auštant jis aplenkė mūsų kyšulį ir pagavo vianą mūsų felugą, bet, padėkojęs už gerą jo priėmimą mūsų saloje, paleido.

Kapitonas Kufas ir Grifinas stovėjo kaip perkūno trenkti. Veltui Kufas norėjo įrodinėti, kad šiandien jų matytas liugeris būsiąs tik labai panašus į "Klajojančią Ugnį". Galų gale reikėjo patikėti vice gubernatoriaus pranešimu.

- Sekasi jam, Grifinai, - pastebėjo Kufas, - velniškai sekasi! Laimė, kad nespėjau pasiųsti Nelsonui raportą!..

Grifinas pasakė keletą žodžių, bet jis jautėsi taip įžeistas, jog negalėjo būti ramus, nors Barofaldas įvairiausiais būdais linksmino savo svečius.

* * *

Kviečiame skaitytoją persikelti mintimis kiek į priekį ir sustoti kitoje jūros dalyje.

Čia stebėtojas pamatys gražiausią pasaulyje vaizdą. Dešinėj stovi aukšta akmeninė sala, pridengta tufu*, toliau siauras sąsiauris. Dar toliau ant to paties krašto stūkso didžiuliai kalnai, kurių smailios viršūnės remia dangų, o šlaitai išvagoti tarpeklių. Po juos išsimėtę bokštai, medeliai, vienuolynai, miestai, pilys. Visur didinga ir gražu! Jeigu pridėti daugybę laivų, plaukiojančių po įlanką, tai jūs pamatysite tokį vaizdą, kuris sužavės kiekvieną svetimšalį, važiuojantį į Neapolį.

Tarp kitų laivų buvo ir mums pažįstama fregata "Prozerpina". Kap. Kufas tuo laiku "viešėjo" pas admirolą Nelsoną.

Nedidelio ūgio, pageltusio veido, liesas, be dešinės rankos Nelsonas vaikščiojo po kajutę, o kap. Kufas, jį pagerbdamas, stovėjo.

- Na, ir ką gi? Ar pasirengę jūs plaukti? - klausė admirolas, kratydamas nupjautos rankos galą.

- Mes tik laukiam telegramų, kurias pasiuntėme į krantą, milorde. Po to leisimės į jūrą!

- Puiku! Grifinas atrodo visai puikus, jaunas žmogus! Aš patenkintas jo raportu apie branderį, nuo kurio vis tiek paspruko tas prancūzų apgavikas... Kaip jo vardas? Vis užmirštu tuos prancūziškus vardus...

- Raulas Ivarijus, milorde, bet dovanokite: aš taip pat ne per geriausiai moku prancūzų kalbą.

- Už tai aš jus, Kufai, branginu dar labiau. Kas dėl Grifino, tai man patinka jo drąsa, energija. Vesti branderį visada labai rizikinga! Tuomet gyvybė kabo ant plauko! Bet vis tiek su laiku jis pasidžiaugs, kad sumanymas nepavyko.

Nelsonas sustojo. Jo veidas buvo malonus.

- Jūs nustebęs, Kufai? Aš tik jį pagyriau už sumanymą, bet nereikia pamiršti apie išneštus į padangę brolius. Mes turime įsakymą: deginti, skandinti, naikinti. Tokia politika šitoj mirtinoj kovoj, bet sunku matyt garbingą ir šventą dalyką, suteptą žiaurumu. Bet, kaip bebūtų, Kufai, reikia padaryti galą to liugerio plėšimams. Reikia griebtis visų priemonių, kad sučiupti tuos prancūzų liūtus.

- Aš, milorde, tai žinau ir taip pat nekenčiu respublikonų.

- Aš jumis pasitikiu ir neabejoju tuo. Taip pat visada jus gerbiau ir gerbsiu.

Nelsonas kapitonui nusišypsojo taip meiliai, kad net jo veidas paraudo.

Tolesnį pasikalbėjimą sutrukdė atėjęs jūrų kapitonas, kuris pranešė apie kažkokio vyro ir moters pasirodymą, kurie turi labai svarbų reikalą į admirolą.

- Įleiskite juos, - pasakė Nelsonas. - Kufas gali pasilikti - jūs man padėsite.

Durys atsidarė ir įėjo du žmonės. Vyras 50 metų ir jauna, 19 metų, mergaitė. Pirmojo išvaizda nieko nerodė: buvo susirūpinęs, akis įbedęs į sieną.

Jaunoji mergaitė buvo labai graži, visai panaši į Džitą, nes iš tikrųjų tai buvo ji su savo dėde.

Nelsonas buvo nustebintas jos grožio ir, nors pats Kufas stovėjo, paprašė Džitą sėstis. Iš pirmų žodžių suprato, jog be vertėjo negalės apseiti, nes nei dėdė, nei jo giminaitė nekalbėjo angliškai. Kiek paabejojęs, nuėjo prie durų, vedančių į kitą kajutę, iš kurios kartais buvo girdimi balsai, tarpe jų ir moters. Valandėlę sustojo prie durų, jas atidarė ir kreipėsi maloniu balsu į asmenį, matyt, jo gerbiamą.

- Man tenka prašyti jūsų malonės! Dalykas toks, kad reikia tarpininko tarp manęs ir antros Neapolio gražuolės.

- Mielu noru, brangusis Nelsonai, - pasigirdo iš vidaus gražus ir skambus balsas. - Ponas Viljamas paskendęs atsiminimuose, ir aš pradėjau iš nuobodulio liūdėti.

Po tų žodžių į kajutę įėjo graži panelė, bet dirbtinas puošnumas, ne visai laisva veido išraiška kenkė jos žavumui. Džitos veide spindėjo grožis ir nekaltybė. Pirmoji galėjo vaizduoti Circėją, o antroji - gražiausią vaidilutę. Gražioji dama buvo pasiekusi tą amžių, kai grožis pasiekęs aukščiausią laipsnį, reikalauja pagalbos ir paramos puikaus ir brangaus, nors ne visai dailaus, rūbo. Jaunos mergaitės rūbai buvo paprastas neapoliškas kostiumas su tamsia juosta. Jos galvą puošė puikūs plaukai.

Metusios žvilgsnį į Džitos veidą damos veide pasirodė nustebimas ir lengvas baimės šešėlis, bet ji buvo gera artistė ir mokėjo visa tai paslėpti.

- Tai dėl to jūs mane šaukėte? - paklausė dirbtinu balsu.

- Kapitone Kufai, ponas Viljamas sutinka su admirolo kvietimu ir prašo jus drauge pietauti.

Čia Nelsonas įsimaišė į pokalbį ir pastebėjo, kad senis italas ir jaunoji mergaitė labai mandagūs; laukia savo eilės.

- Perspėju jus, ponai, kad aš būsiu tik aidas ir perduosiu abiejų pusių žodžius, - pastebėjo dama.

- Visų pirma, paklauskite šito malonaus pono vardo, jei būsit tokia gera, - kreipėsi Nelsonas į gražuolę.

- Karlas Džiuntotardi, gerbiamoji ponia. Kadaise jis buvo vargšas mokslininkas Neapoly, o dabar kunigaikščio bokštų sargas ant Andžentaro aukštumos, - mandagiai atsakinėjo Džitos dėdė, kuris, kaip ir jo giminaitė, atsisakė sėstis. Taigi visi stovėjo.

- O aš - Džita Karačioli, Jūsų Šviesybe, duktė jo sesers, - atsakė mergaitė.

Jeigu bomba būtų sprogusi Nelsono laive, jis nebūtų taip sudrebėjęs, kaip dabar. Gražios damos veide pasirodė apmaudas, sumišęs su baime. Kufas, išgirdęs Karačioli vardą, žengė pirmyn. Viskas greit nurimo. Dama pasidarė rami, tik Nelsonas žengė dar kelis žingsnius, mosuodamas nupjautos rankos liekana.

- Norėčiau žinoti, ar baigsime kada nors tuos nemalonumus, - pasakė dama angliškai. - Bet aš manau, kad tai koks nors nesusipratimas. Aš ją paklausinėsiu.

- Panele, - tęsė ji itališkai, - Karačioli vardas - vienas garbingiausių Italijos vardų, bet ne dažnai jį turi kokio nors kunigaikščio bokštų sargo duktė.

Džita sudrebėjo ir atrodė nuvargusi, bet ilgai negalėjo tokia būti. Ją vos nekaltino nusikaltimu, ji pakėlė akis į susiraukusį damos veidą ir atsakė:

- Aš žinau, ką Jūsų Šviesybė nori pasakyti ir pripažįstu, kad jūsų tiesa, bet per žiauru būtų uždrausti nešioti dukteriai tėvo pavardę. Jį vadino Karačioli, ir ta pavardė liko man, kaip įpėdinei. Kokią jis turėjo teisę į ją, klauskite dėdės.

- Senjore Džiuntotardi, paaiškinkite mums iš pradžių šitos pavardės istoriją ir priežastį, kuri jus čia atvedė.

- Gerbiamoji ponia, mano sesuo, - viena iš dievobaimingiausių ir labdaringiausių Italijos moterų (dabar jau mirusi), buvo ištekėjusi už dono Praciškaus Karačioli, sūnaus dono Pranciškaus, kilusio iš aukštos ir žinomos giminės; to dono Pranciškaus, kuris dabar pasmerktas mirti už tai, kad vedė savo laivyną prieš karalių. Džita - vienintelis jų vaikas. Tiesa, bažnyčia jų neapšvietė, bet garbingas admirolos nė minutės neabejojo pavadindamas jį savo sūnumi. Jis ir davė jam savo pavardę. Jį tol laikė savo globoje, kol jis vedė neturtingo mokslininko dukterį. Tada sūnus nustojo tėvo malonės. Tik mirtis abu išgelbėjo: ir žmoną, ir vyrą, nuo tėvo neapykantos. Štai ir visa mūsų istorija, ponia. Ji labai paprasta.

- Ar žino kunigaikštis Karačioli, kad jis turi anūkę?

- Aš labai abejoju. Kūdikis nuo mažų dienų liko našlaitis, ir aš maniau esant nenaudinga kreiptis į tą žmogų, nes jam būtų nemalonu pripažinti giminystę su mūsų kuklia šeimyna.

Šitie žodžiai teigiamai paveikė damą ir ji perdavė visą pasikalbėjimą Nelsonui.

- Galbūt, - tęsė ji, - kad jie tuo reikalu pas mus atėjo. - Ko jums reikia, Džita? Štai ponas Horacijus Nelsonas, garsusis anglų admirolas, apie kurį jūs, be abejo, daug girdėjote.

- Aš pažįstu jį, Jūsų Šviesybe. Mano gerasis dėdė ką tik Jums pasakė kas mes, o dabar Jums bus nesunku suprasti ir priežastį, kuri pas jus mudu atvedė. Mes tik šiandien rytą atvykome iš Santo Agato. Čia iš vieno mūsų giminaičio sužinojome apie dono Pranciškaus areštą. Tuojau po to išgirdome, kad jį pasmerkė mirti už karaliaus ir to laivo karininko išdavimą, kiti vėl sako, kad bausmė bus įvykdyta iki saulėlydžio...

- Bet jeigu būtų reikalas... o jūs jo nepažįstate.

- Jis - mano senelis, Jūsų Šviesybe, ir nors aš jo niekad nemačiau, bet jis yra mano giminaitis.

- Viskas, Džita, gerai, bet juk negalite mylėti žmogaus, kurio niekad nematėt ir kuris nežino, kad jūs jo anūkė? Jūs esate dar labai jauna ir kaip mergaitei reikia būti labai atsargiai. Net vyrai kartais daro labai blogai, kai kišasi į politiką.

- Senjorita, mane čia atvedė ne politiniai klausimai, bet tikri giminystės ryšiai ir ištikimybės pareiga.

- Ką jūs turite mums pasakyti? - nekantriai sušuko gražuolė. - Supraskite, kad jūs gaišinate žmogų, turintį daug svarbių reikalų.

- Aš tai žinau, Jūsų Šviesybe, ir pasistengsiu kuo trumpiausiai viską pasakyti. Aš atėjau prašyti tą žinomą svetimšalį pasigailėjimo mano dėdei. Man pasakė, kad karalius dėl jo viską padarys, taigi lieku jį prašyti, kad dovanotų bausmę.

Anglės kakta pajuodavo, išnyko mielaširdingumas ir moteriškumas. Jeigu nebūtų liudininkų, ji būtų Džitą išmetusi pro duris, bet dama buvo gera diplomatė ir mokėjo tvardytis.

- Admirolas ne neapolietis, jis yra anglas, todėl neturi teisės keisti jūsų karaliaus įsakymo. Jam netinka kištis į tokius dalykus.

- Niekad negali nepritikti gelbėti savo artimą! Tai yra geras darbas!

- Ką jūs apie tai žinote? Tekąs jūsų gyslomis Karačioli kraujas verčia jus užmiršti savo padėtį.

- Senjorita, jūs klystate. Jau 18 metų, kai aš žinau, jog nelaimingas admirolas Karačioli - mano dėdė, bet kadangi jis nenorėdavo manęs matyti, tai niekada jam ir nenorėjau rodytis. Iki šios dienos aš, galvodama apie Karačioli šeimą, gailėdavausi tik savo senelės poelgio. Dabar prie to gailesčio prisijungia skaudus likimo smūgis dėdei.

- Tu, mergaite, per drąsiai kalbi apie savo gerbiamus ir mylimus giminaičius, - tarė nepatenkinta senjorita.

- Ne aš, Jūsų Šviesybe, bet Dievas tai sako! Dėl mano dėdės nuodėmių admirolas neturi jam leisti taip staiga mirti. Mirtis yra baisi tiems, kurie netiki Dievo sūnaus atpirkimu, bet dar baisesnė tiems, kurie nespėja pasirengti Aukščiausiojo teismui.

- Tiesa, donas Praciškus ne jaunas, bet galbūt jūs, senjorita, pastebėjote, kad senatvėje žmogaus sąžinė pelyja, rodos, jiems niekada nereikės mirti. Aš kalbu apie tą, kuris visą gyvenimą praleido smagindamasis.

- Jūs, panele, per jauna, kad galėtumėt skelbti naujas pažiūras, be to, užmirštate, kad admirolui brangus laikas. Galite eiti, o aš perduosiu viską, ką jūs man pasakėte.

- Aš, Jūsų Šviesybe, turiu prašymą, noriu pamatyti doną Pranciškų, kad gaučiau palaiminimą.

- Jo mūsų laive nėra! Jis yra "Minervos" fregatoje, ir jus, manau, įleis pas jį. Palaukite, keletas žodžių padės pasiekti ko norite. Štai, paimkite! Sudiev, panele!

- Ar galiu, Jūsų Šviesybe, ko nors tikėtis? Tik pamanykite, koks turėjo būti viliojantis gyvenimas tam, kuris juo ilgai naudojosi ir turėjo aukštą vietą! Mažiausias išsigelbėjimo vilties šešėlis, atneštas anūkės, jo akyse ją padarytų dangaus pranašu.

- Nieko tikro aš jums pasakyti negaliu, nes čia Neapolio teismo reikalas ir mes, anglai, į tai nesikišame. Išeikite dabar abu, nes admirolas neturi laiko.

Džita su dėde pamažu išėjo. Kajutės duryse jie sutiko leitenantą, kurio priežiūroje buvo nelaimingas pasmerktasis. Jis dabar ėjo pas admirolą su paskutiniu dono Pranciškaus prašymu - leisti jam mirti kareiviška mirtimi, o ne plėšiko bausme. Nelaimingojo prašymas nebuvo patenkintas.

* * *

Galbūt Nelsonas ir nesužinojo to, ką kalbėjo Džita, nes jos prašymas buvo užmirštas. Apskritai, viskas buvo padaryta nepaprastai greitai, net nesušvelninant kunigaikščio Karačioli bausmės.

Kufas pasiliko pietauti pas admirolą, o Džita su dėde nuplaukė prie Neapolio fregatos, kur buvo laikomas nelaimingas Karačioli.

Juos įleido į fregatą. Čia Džiuntotardi pranešė budinčiam karininkui jų atvykimo tikslą ir šis nusiuntė pas areštuotąjį paklausti, ar jis nori priimti aplankiusius. Buvo praneštas tik dėdės vardas.

Kunigaikščiui Praciškui Karačioli buvo 70 metų. Jis priklausė garbingiausiai Italijos šeimai ir visą gyvenimą užėmė aukštas ir atsakingas vietas. Mums nėra reikalo liesti jo nusikaltimą, kuriuo jį

kaltino; nereikia aiškinti ir įtartino greitumo, kuriuo jį nuteisė ir įvykdė bausmę. Viskas žinoma iš istorijos.

Rytą jį saviškiai kariai pasmerkė mirti. Dabar jis laukė bausmės įvykdymo.

Karininkas, pas jį atėjęs Džiuntotardi vardu, rado jį su kunigu. Karačioli ramiai išklausė prašymą ir, manydamas, kad tai koks nors jų namų senas tarnas, ar pristatinėtojas, kuriam ne viskas užmokėta, nutarė jį priimti ir kunigą paprašė pasilikti.

- Aš būsiu laimingas atsiskaitęs, jei kam nors dar neatsilyginau.

Durys atsidarė ir įėjo Džita su dėde. Tyla. Areštuotasis stengėsi juos atsiminti. Džita buvo nusigandusi. Pagaliau ji priėjo prie pasmerktojo ir prakalbo atsiklaupusi ant kelių.

- Dėde, palaimink savo vienintelio sūnaus dukterį...

- Dėde!? Mano sūnus?! - Jo duktė?! - kartojo donas Pranciškus.

- Taip, turėjau sūnų... Tai pripažįstu su gėda ir gailesčiu, bet jis jau seniai miręs. Aš niekada negirdėjau, kad jis būtų palikęs dukterį.

- Ta duktė yra prieš jus, - pasakė Džiuntotardi, - ir jos motina buvo mano sesuo. Jūs laikėte mus per žemais ir mes nenorėjome jums līsti į akis.

- Kaip? Jūs, mano drauge, tikitės gauti įpėdinio teises iš pasmerktojo mirti?!

- Ne! Ne! - pasigirdo malonus balsas prie kojų. - Jūsų sūnaus duktė nori tik tėviško palaiminimo. Už tai aš pasimelsiu.

- Aš to, tėve, nevertas, - kreipėsi neapolietis admirolas į savo dvasininką.

- Pasižiūrėkite į šitą nekaltą angelą, iki to laiko buvusį šešėly, kuris dabar kelia savo galvutę, kad savo kvėpavimu palengvintų priešmirtinę minutę! Ne! Aš to nevertas!..

- Mano sūnau, jeigu dangus rodytų mielaširdingumą tik už nuopelnus, žmonės turėtų nustoti visokios vilties. Pasakyk, argi iš tikrųjų turėjai sūnų?

- Tai buvo mano nuodėmė, tėve, dėl kurios aš visa širdimi gailėjaus. Taip! Turėjau sūnų, kuriuo aš, kaip tėvas, rūpinaus ir daviau savo pavardę, nors jis ir negyveno mano pily. Aš maniau jam dovanoti turtus, bet jo staigi mirtis sutrukdė... Tačiau apie jo dukterį aš nieko nežinojau!

- Bet pažiūrėk, tėve, ar tie bruožai nerodo gryniausio širdies atvirumo.

- Kam mes jus apgaudinėtumėm! Ir dar tokiu metu! - sušuko Džita vis dar klūpodama, ir, ištiesus rankas, rodos norėjo jį apkabinti. - Mes iš jūsų nereikalaujame nei vietos, nei turtų... Mano vienintelis noras - gauti jūsų palaiminimą ir jus nuraminti, kad po jūsų lieka dar Karačioli kraujo mergaitė, kuri melsis už jūsų išgelbėjimą.

- Dvasiškas tėve, čia negali būti jokios klaidos todėl, kad ta mergaitė panaši į savo senelę ir aš jaučiu, jog ji sako tiesą. Nežinau, ar laikyti tą vėlų atradimą laime ar nelaime...

- Jūsų palaima dėde! Laimink mane, kad aš nors kartą girdėčiau tėvišką palaiminimą!

- Tegul tave Dievas laimina, mano vaike. Tegu Jis tave laimina taip, kaip aš laiminu! - pasakė senis pasilenkdamas, kad ją pakeltų ir apkabinęs nekaltai pabučiavo. - Taip! Tu mano anūkė! Širdis manęs neapgauna.

- Taip, Jūsų Šviesybe, - pasakė Karlas, - ji yra duktė jūsų sūnaus Pranciškaus ir mano sesers, kurie buvo vedę. Aš nieko nenoriu apgaudinėti, ir visų mažiausiai mirti pasmerktą žmogų.

- Aš nieko neturiu, ką galėčiau atiduoti. Aš net negaliu jai duoti vardo, kuriuo ji didžiuotųsi!

- Neliūdėkite, dėde, nes mes apsipratę su savo padėtimi ir turtai tik varžytų mus.

- Dieve mano, tie žmonės neieškojo manęs, kai aš buvau žinomas ir turtingas. Jie atėjo pas mane, kai mano žemės konfiskuotos, mano vardas suterštas, kai aš varge ir nelaimėj. Nesutikau tokių širdžių!

Tuo metu donui Pranciškui padavė popierių, kurį drebėdamas jis paėmė ir baisiai išblyško, sužinojęs jo turinį.

- Man atsakyta... paskutinio prašymo, - jis karčiai sudejavo. - Mirsiu plėšiko mirtimi...

- Dievo sūnus mirė ant kryžiaus, - pastebėjo dvasininkas.

- Dėde! - prabilo Džita, tramdydama susijaudinimą. - Nesvarbu mirties būdas, jeigu atidaro rojaus vartus! Jums nebaisios kančios, aš žinau. Aš nors ir jauna, neišsigąsčiau artimos laimės. Kunigaikštis ar ubagas... Argi nelygūs prieš Dievą?

- Tą mergaitę aš pažinau tik prieš mirtį. Tai bausmė už mano nestropumą...

- Džita, mano vaike, paimk šitą kryžių, kryžių mano motinos! Ji nešiojo jį ant krūtinės, ir aš nešiojau po jos mirties. Dabar tau reikia išeiti... mano mirties valanda artinasi, o jos vaizdas tau per daug baisus. Dievas tave tesaugoja, mano mielas vaike! Tas trumpas pasimatymas man suteikė palengvėjimą! Štai, paimk tą aukso maišelį. Jį atnešė man vienas giminaitis, tikėdamas, kad jis man padės, bet jis nieko nepadės. Tau jo pakaks ilgam laikui!..

Džita verkdama pastūmė šalin auksą, prispaudė kryžių prie krūtinės ir karštai jį pabučiavo.

- Ne, dėde, man aukso nereikia! Man užtenka kryžiaus, kurį aš visą gyvenimą nešiosiu.

Donas Pranciškus su didžiausiu gailesčiu žiūrėjo į mergaitę. Dar sykį ją apkabino ir palaimino. Tuo metu laikrodis išmušė pusę

penkių ir Karačioli sužinojo, kad jam lieka gyventi tik pusę valandos, nes penktą valandą bus įvykdyta bausmė. Jis norėjo atleisti anūkę ir tą brangų pusvalandį praleisti su dvasininku. Atsisveikinimas buvo graudus ir skaudus, o, kai Džita uždarė duris, senis pajuto didelį skausmą.

"Minervos" denis buvo pasirengęs laidotuvėms. Fregata buvo apsupta neapsakomos daugybės neapoliečių laivelių su žmonėmis, kurie gailėjosi Karačioli. Laive niekas nemanė, kad Džita yra kunigaikščio anūkė, bet jos išbalęs veidas atkreipė visų dėmesį.

Džitos dėdei vos pavyko pasamdyti laivelį, kad persikeltų į krantą.

- Jūs nuvežkite mus į šalį, kur nematytume mirties bausmės įvykdymo: ji mus labai jaudina! - pasakė Karlas laivininkui.

- Aš žinau, ponas Karlai, - atsakė laivininkas, apsirėdęs baltais marškiniais, trumpomis kelnėmis, su frigiečių kepure ant galvos. Jo nuo gos rankos ir kojos buvo labai raumeningos.

Išgirdusi jo balsą, Džita sudrebėjo ir pažvelgė į jį. Prieš ją sėdėjo Raulas Ivarijus, kurio ji iš karto nepažino. Nejučiomis jis Džitą perspėjo, kad neišduotų paslapties, bet dėdė buvo paskendęs mintyse ir to nepastebėjo. Pamatęs Džitos nustebimą, pamanė, jog ji bijo, ir tarė:

- Nenuogąstauk, Džita, dar daug laiko. Mes suspėsime pasimelsti.

Bet Džita nenurimo. Ji numatė visą pavojų, kuris grėsė jos mylimam žmogui. Mergaitė žvalgėsi, bijodama kur nors pamatyti "Klajojančią Ugnį", bet Raulas buvo per daug atsargus, kad padarytų tokią baisią klaidą. Liugerio niekur nesimatė.

Tuo tarpu prie "Minervos" rinkosi vis daugiau ir daugiau laivų, ir jūra jais buvo nusėta. Raulas laivelį pasuko tarp "Minervos" ir Nelsono fregatos, kur nebuvo tokio susigrūdimo, ir, pakėlęs irklus, sustojo, kad galėtų laukti bausmės įvykdymo. Džita ir jos dėdė karštai meldėsi, o Raulas, nors jiems nepadėjo, bet nuoširdžiai užjautė. Tyla. Saulė negailestingai kepino. Jūra užmigo tyliu miegu. Denyje nebuvo jokių gyvybės ženklų, tik baisios kartuvės, paskubomis padarytos, primindavo tai, kas turėjo netrukus įvykti. Raulas tuojau pastebėjo kartuvėse virvę, bet Džita ir jos dėdė jos nematė.

Po dešimties minučių nekantraus laukimo, staiga iš kontradmirolo laivo pasigirdo karininko švilpukas, ir Raulas pamatė du jūrų karininkus ir du civilius leidžiantis į laivelį. Laivelis nuplaukė prie " Minervos" ir netoli Raulo valtelės sustojo. Raulas pažino kapitoną Kufą, leitenantą Grifiną, Andrejų Barofaldą ir Vatą Vitijų. Abu

pastarieji pasiūlė lydėti pirmuosius, kad sugautų baisų "Klajojančios Ugnies" bėglį.

Kiekvienas Raulo padėty jaustųsi ne per geriausiai, bet jis tik juokėsi. Jis tikėjo, kad jo niekas tokiais drabužiais nepažins. Raulas buvo prie tokių dalykų įpratęs, todėl nenustojo šalto kraujo ir proto. Nedengdamas veido, Raulas drąsiai į juos žiūrėjo. Džita ir jos dėdė negalėjo tikėtis, kad jų nepažins, kadangi jie buvo pažįstami Elbos gyventojams. Jie abu nuleidę galvas meldėsi.

- Man šis dalykas nepatinka, - kalbėjo Kufas Grifinui, - aš pažinau senį Karačioli. Buvo geras žmogus. Šiuo liūdnu laiku sužinos, kur slepiasi išdavystė! Antai, aname laivelyje matau senį su jauna mergaite, kurie buvo pas Nelsoną.

- Ką jie bendra gali turėti su kunigaikščiu Karačioli ir išdavimu? Senis atrodo knygų žiurkė, o jaunoji mergaitė turbūt bijo sugadinti gražią figūrą, kad taip laiko akis užėmusi rankomis.

Raulas numalšino savo skausmą, o Kufas, įpratęs mažai saugotis irkluotojų, tesė toliau:

- Tą mergaitę aš esu matęs pas admirolą ir galiu sakyti, kad jai nėra tikslo slėpti savo veidą. Retai galima sutikti tokią gražuolę! Gaila, kad ji itališkai kalbėjo su milede ir, manau, didesnė jos kalbos dalis nebuvo pasakyta admirolui. Vis dėlto į ją žiūrėjo Porto Feraždo tvarkos saugotojas... Paklauskite jo, Grifinai, itališkai, kokį paukštelį jis lizde pajuto.

- Senjore valdininke, - tarė Grifinas, - pasakykite, kas jus atitraukė nuo "Minervos"? Ar tiktai ne "Venera"?

Tuo tarpu Vatas Vitijus iš lėto kumštelėjo vice gubernatorių ir, rodydamas Raulo laively apsisiautusią figūrą, pasakė:

- Aš smarkiai klysčiau, jei tai nebūtų mažoji Džita! Pasirodžiusi pas mus kaip kometa, ji žuvo grietumu... greitumu... Kieno, ponas Andrejau?

- "Klajojančios Ugnies" greitumu, - pagavo Grifinas, - o kadangi jos žuvimas sutampa, tai galbūt būtų nelogiška įtarti turint kokių nors ryšių?

Valdininkas nieko nespėjo atsakyti, nes tuo metu pasigirdo patrankos šūvis, pasikėlė geltona vėliava.

Tą kartą uoste susitiko keturių tautų laivai: neapoliečių, anglų, turkų ir rusų.

Ženklas, duotas "Minervos" patrankos šūviu, ir vėliavos pakėlimas atgaivino laivuose kasdieninį darbą. Pasirodė žmonės, susijaudinę, blizgančiomis akimis.

Jūrininkų veidai rodė gailestį nuteistąjam, tačiau nesigirdėjo jokio prieštaravimo. Ta didžiulė nepatenkintų žmonių minia buvo

paklusni teismo sprendimui. Didelė drausmė vertė tylėti, bet vidinis jausmas sakė jiems, jog jie yra neteisingumo ir žiaurumo liudininkai. Tik turkai įprastu šaltumu stebėjo kas dedasi.

Džita, išgirdusi šūvį, nustojo melstis ir pakėlė pilnas ašarų akis į fregatą. Visų akys matė nelemtas kartuves, po to nuteistąjį, kurį dvasininkas lydėjo į paruoštą vietą. Nelaimingas Karačioli stovėjo be munduro, nuogu kaklu, ant kurio buvo uždėta kilpa, paruošta kokiam nors netikėtumui. Rankos per alkūnes buvo surištos. Ėjo be kepurės. Vėjas kedeno jo žilus plaukus.

Duslus murmėjimas pasklido minioj matant tą reginį ir visų galvos pasilenkė maldai. Šitas užuojautos ženklas buvo vienintelė nuteistojo paguoda, nes jo galas buvo arti. Senis Karačioli pažvelgė į jį supančius laivus ir žmones atsisveikinančiu žvilgsniu. Tai buvo neapsakomai sunkus momentas donui Pranciškui Karačioli, lepūnui nuo mažų dienų, garbingos giminės turtuoliui, visų gerbiamam ir mylimam asmeniui, dabar neturinčiam teisės net mirtį pasirinkti! Niekad jam neatrodė tokia puiki gamta, stebuklingos Neapolio prieplaukos, kaip dabar, kai su tuo reikia amžinai skirtis. Jis metė žvilgsnį į admirolo Nelsono laivą į žmonių galvų mišką. Nuteistojo žvilgsnis buvo ramus, nors jo viduje siautė audros. Jis pažino Džitą ir senį ir, keldamasis ant platformos, pasiuntė mergaitei paskutinį palaiminimą. Vargšė Džita puolė ant kelių ir karštai meldės, nepakeldama akių ir galvos, kad nematytų žiauraus reginio...

- Dvasiškas tėve, pasakyk Nelsonui, - kreipėsi Karačioli, - jog aš paskutinę minutę meldžiuosi už jį ir visus tuos, kurie mane pasmerkė. Lengva laimingam, nepažinusiam pagundos žmogui nuteisti savo artimą, bet geriau pasitikėti Dievo mielaširdingumu negu savo nuopelnais. Niekad manęs taip nejaudino tas stebuklingas paveikslas, kurį aš paskutinį kartą matau.

Stiprus senio balsas drebėjo, bet ne iš baimės, nes jis nejautė to žemo jausmo, o iš susijaudinimo.

- Mano sūnau, - atsakė jam dvasininkas, - tavo paklusnumas gali sukelti tik visų užuojautą! Klaupkis paskutinei maldai!..

Karačioli ir dvasininkas atsiklaupė greta.

- Norėčiau, kad Nelsonas su tuo nieko bendra neturėtų, - pasakė kapitonas Kufas.

Jis nenorėdamas pažvelgė į admirolo denį ir jame pastebėjo miledę, buvusią vertėją tarp Nelsono ir Džitos. Ji stovėjo su savo tarnaite, žiūrėdama į liūdną minią, nors nė vienas arčiau buvusių vyrų nedrįso žiūrėti to baisaus vaizdo. Kufas pasišlykštėdamas nusisuko ir vėl įsmeigė akis į "Minervą". Stiprios neapoliečių jūrininkų rankos traukė virvę, uždėtą ant nelaimingo Karačioli

kaklo, ir iškėlė jį į viršų, palikdami platformoje besimeldžiantį dvasininką. Po to įsiviešpatavo baisi akimirka tarp kovos ir mirties. Neapoliečio admirolo kūnas, atsisveikinęs su gyvybe, kabojo kaip medžio gabalas.

Ištisą vasaros naktį dono Pranciškaus Karačioli kūnas kabojo ant virvės. Vėliau lavonas buvo nuneštas į laivelį, iš kur, pririšus prie kojų svorį, išmestas į jūrą. Tarp prietaringų ir mėgstačių stabuklus žmonių sklido gandas, kad po dviejų savaičių Karačioli kūnas išplaukęs, tarytum keršyti.

Džita nepastebimai pražuvo, nes Raulas nuvežė ją nuo tos vietos, kur buvo vykdoma bausmė. Kufas nuplaukė į savo fregatą, kuri po puvalandžio, pakėlusi visas bures, nėrė iš Neapolio įlankos.

Po dono Karačioli mirties Džita su savo dėde daugiau nieko netroško, kaip tik vėl grįžti į savo senąją vietą, nes manė, jog jie abu visai apleisti.

Išplaukęs pro siaurus laivų ir laivelių tarpus, Raulas pakreipė savo laivelį sodų link. Po kiek laiko Džita nusiramino, nusišluostė ašaras ir apsižvalgė tarytum klausdama kur ji vežama.

- Raulai, aš norėčiau sužinoti, kur jūs dabar mane vežate? Juk čia mūsų namai. Mes čia, pas mano mirusios motinos seserį, praleisime bent porą mėnesių.

- Džita, aš šiandien rytą buvau pas jūsų tetą, o iš ten važiavau pas jus, į Neapolį, kur sužinojau apie teismą bei jūsų dėdės pasmerkimą. Aš mačiau, kaip jūs ėjote į admirolo laivą, ir čia jūsų laukiau. Viskas įvyko taip paprastai! Turbūt pats likimas vertė mane kišti galvą į liūto nasrus. Jums, Džita, viskas žinoma! Į mano klausimus jūs šaltai atsakote ir nenorite tekėti už manęs. Jūs bėgate nuo manęs į Porto Feraždą, manydama, kad aš nedrįsiu plaukti į tą nelemtą mums, prancūzams, salą. Jūs matote, ką tuo pasiekėte. Pats anglų laivyno admirolas Nelsonas negali atbaidyti Raulo Ivarijaus nuo tos, kurią jis myli.

Raulas padėjo irklus. Aplink tyla.

- Aš galiu jums pakartoti, ką jau sakiau, - atsakė Džita. - Aš nepaliksiu gimtosios žemės, o jūs neatsisakysite savo gerbiamosios respublikos, kuria taip didžiuojatės. Aš italė, jūs prancūzas. Pagaliau aš myliu Dievą, jūs gyvenate kažkokiomis naujomis idėjomis. Nejaugi viso to maža!

- Džita, meilė nugali visas kliūtis! - su skausmu sušuko Raulas. - Bet paliksime pokalbį kitam sykiui, o dabar turiu pasirūpinti, kad nuvežčiau jus pas tetą, jeigu jūs nepanorėsite grįžti į Bokštus su "Klajojančia Ugnimi".

- Argi "Klajojanti Ugnis" čia? O Raulai, koks neatsargumas! Pagaliau jūsų ekipažas sukilo prieš jus už tai, kad taip dažnai statote jį į pavojų.

- Mano ekipažas mėgsta riziką ir nuotykius. Aš manau, kad nėra geresnio būdo slėptis, kaip tik įsimaišius į minią, kur tarp daugybės įvairių laivų mano liugeris praeis nepastebėtas. Štai ir žuvininkas, kuris mus tuojau priims.

Tuo metu Raulo laivelis priplaukė upę, ant kurios kranto ramiai stovėjo pririštas laivelis, ir žuvininkas atidžiai žiūrėjo į atplaukiančius. Pažinęs Raulą, sudėjo visus žūklavimo įrankius ir ėmėm plaukti jų pasitikti. Gerai įsižiūrėjusi į persirengusį žuvininką, Džita pažino Ituėlijų Boltą, kuriam užteko pasakyti keletą žodžių, kad suprastų nelaimę. Kai laivai prisiartino, Raulas ir jo keleiviai perėjo į Ituėlijaus laivelį, o savąjį Raulas pririšo prie kranto, manydamas, kad savininkas, iš kurio laivelį jis buvo paėmęs be leidimo, kada nors jį suras. Po to abu paėmę po irklą ir persirengę irkluotojais, smarkiai yrėsi į kitą įlankos pusę.

Laiveliai, kurie plaukia Neapolio įlankomis, neatkreipia į save nė vieno žmogaus dėmesio, nes tai yra visiems įprastas dalykas. Raulas ir Ituėlijus jautėsi puikiai.

Saulė jau leidosi, bet daiktus dar galima buvo atskirti. "Prozerpina", naudodamasi geru vėju, visomis būrėmis lėkė pirmyn ir greit susilygino su Raulo laiveliu. Tokiame pasiutiškame lėkime atrodė kažkas įtartina ir mūsų irkluotojai tai greit pastebėjo. Kai fregata juos aplenkė ir sustojo, Džita nusigando.

- Nieko nebijokite! - sušuko itališkai Grifinas. - Mes norime jus paimti ant buksiro. Štai, gaudykite virvę!

Virvę numetė, ir kadangi ji krito ant Ituėlijaus galvos, tai reikėjo tik ją pagauti. Nors Ituėlijus ir labai neapkentė anglų ir to laivo, jis vis tik susivaldė. Apskritai, jo tautiečiai kiek galėdami saugojasi bereikalingo nuovargio. Be to, jam net juokinga pasirodė versti anglų fregatą traukti prancūzo pirato laivelį. Raulas yrėsi toliau, sekdamas, kad laivelis nepakliūtų po fregata.

Viskas taip greit atsitiko, jog Džita negalėjo susilaikyti ir pašnibždomis pasakė Raului, kad ji bijanti, jog fregatos žmonės nepažintų persirengusių irkluotojų.

- Nesirūpink, mieloji Džita, - atsakė jai taip pat tyliai Raulas. - Jie visai nenumano, kas mes galime būti. "Klajojančiai Ugniai" dabar nėra ko bijoti.

- Jūs esate iš Kapro? - paklausė Grifinas, stovėdamas ant denio su kapitonu Kufu ir dviem italais.

- Taip, senjore, - atsakė Raulas liaudies tarme. - Mes esame laivininkai iš Kapro ir vežėme vyną į Neapolį, bet pavėlavome, nes

norėjome pasižiūrėti tai, kas įvyko "Minervoje". Jie, rodos, mažiau rūpinasi kunigaikščio gyvybe negu mes kokios nors putpelės. Dovanok, Džita, jiems reikia taip sakyti.

- Ar nežinote, koks laivas praėjo pro šalį jūsų salos vakar?

- Taip, senjore! Vakar praėjo daug turkiškų, angliškų, rusiškų laivų.

- Tai mūsų sąjungininkai, bet aš kalbu apie mūsų priešą, ar nepastebėjai pracūzų liugerio prieš vieną ar dvi dienas?

- Kaipgi! Kaipgi!.. Aš suprantu dabar apie ką jūs, senjore, kalbate. Aš jį mačiau savo akimis. Tai buvo vakar vakare. Jo didelis ekipažas rodo, kad tai buvo prancūzai.

- Raulai - sustabdė jį Džita, išsigandusi dėl jo neatsargumo.

- Jei mus įtartų, Džita, tai tki tada, kai mes neigtumėm jiems jau žinomą dalyką.

- Taip, senjore! Iš patrankų ir jūrininkų manau, kad tai buvo prancūzai.

- Ar neužlipsi pas mus į denį? - tęsė Grifinas. - Aš turiu dukatą, kuris, be abejo, atsidurs tavo kišenėje.

- Saugokis, Raulai, - laikė jį Džita, - aš matau ten vice gubernatorių ir valdininką. Jie pažins tave, ir tada viskas žuvę.

- Priešingai, mažiausia abejonė gali mus pražudyti: kada vargšas atsisakytų dukato!

Raulas sušnabždėjo porą žodžių Ituėlijui ir vikriai užlipo į "Prozerpiną". Niekas negalėjo jo pažinti.

Valdininkas jo klausinėjo, o Grifinas buvo vertėjas.

- Ateik čia, prieteli, - pradėjo Vatas Vitijus, - ir sakyk mums tiesą. Gerai apgalvok savo atsakymus, nes nuo jų daug kas priklauso.

- Klausau, senjore, ir pasistengsiu atsakyti gerai apgalvojęs, nes iš tikrųjų daug nuo to priklauso.

- Ką? Jūsų saloje visi taip kalba?

- Mano motina buvo prancūzė, o mums visiems tenka ką nors paveldėti iš motinos. Todėl mano akcentas kiek prancūziškas.

- Taip! Dabar pasakyk man, kur ir kada jūs matėte prancūzų liugerį?

- Aš manau, senjore, kad pirma privalau pasakyti, kur aš jį mačiau, paskui kada.

- Tikrai! Pasakyk man iš pradžių, kur jį matei?

- Štai matote. Kaip čia jums pasakyti? Jis įėjo į Išėą, kur turėjo ateiti naktį, nes nuo sausumos pūtė vėjas.

- Viskas sutinka su tuo, ką mums pranešė vyskupas, - pastebėjo Grifinas, - tik vyskupo žodžiais, liugeris aplenkė kyšulį, kad įeitų į Salerno įlanką.

Raulas sudrebėjo, nes vyskupo parodymas buvo visai tikras, tačiau neišsigando.

- Jeigu jūs turite žinių nuo mūsų vyskupo, Jūsų Šviesybe, tai aš nesistebiu jo parodymais, nes jis beveik aklas. Ką mums rodo akys, tai neklausome vyskupo, o kas dėl Evangelijos, tai jo tiesa, kadangi jis ją išmoko dar gerai matydamas.

- Ar galima tikėti to juokdario pasakojimu? - pastebėjo kapitonas Kufas. - Antra vertus, jeigu jis nemeluoja, tai mes visai veltui plaukiame į Salerną. Nelegva gintis nuo "Klajojančios Ugnies" vienai fregatai. Reikėtų turėti daugiau laivų, nes liugeris per daug judrus ir drąsus.

- Aš stebiuosi, kodėl jums Nelsonas nedavė kito laivo. Juk čia ne kova.

Raulas kalėjo nekantraudamas, bet tai pastebėjo tik vienas vice gubernatorius, nes jis arti stovėjo.

- Jeigu piratas sustos prie Pročidos, mums bus sunkiau jį iš ten iškrapštyti negu lapę išvilioti iš urvo.

- Aš tos pat nuomenės, kapitone, - tarė Grifinas. - Reik jiems duoti laiko pailsėti.

- Taip! - sumurmėjo Raulas, užmiršęs, kad jį gali išgirsti.

- Grifinai, kas bebūtų, mes turime jį sučiupti.

Pasikalbėjimas anglų kalba buvo visai nesuprantamas Andrejui Barofaldui. Tariamo irkluotojo tardyme jis nedalyvavo, kol jo murmėjimas neskėlė įtarimo.

Vice gubernatorius ir valdininkas, jauno pirato įžeisti, priėmė Kufo kvietimą, kad išvengtų piliečių priekaištų. Jiems buvo pasiūlytos kapitono kajutėje dvi lovos ir bendras stalas, ir pavyzdingi Porto Feraždo valdytojai manė padėti anglams suimti piratus, o vėliau grįžti namo. Vice gubernatoriui nepatiko gyventi laive, todėl jis manė, kad jo dalyvavimas naudos neduos.

Džitos ir jos dėdės dalyvavimas kariant Karačioli, pasirodė jam įtartinas.

Bet grįžkimę prie Raulo. Kai Kufas pasakė savo nuomonę apie liugerio sugavimą, Andrejus priėjo prie Grifino ir kažką jam sušnabždėjo į ausį.

- Po velniais, - sušuko Grifinas, - jeigu vice gubernatorius neklysta, tai dalykas, kapitone, jau įpusėtas.

- Vice gubernatorius parako neišrado, bet vis tiek yra geras žmogus, - pasakė Kufas. - Na, ką jis jums pranešė?

Grifinas nusivedė jį į šalį, ir po trumpo pokalbio abu nuėjo nuo denio.

* * *

Per tas penkias minutes, kurias praleido kalbėdamiesi leitenantas ir kapitonas, Raulas apžiūrinėjo patrankas ir kitus daiktus, kurie buvo laive. Karininkų pražuvimas jo nė kiek nejaudino. Jau buvo pradėjęs gailėtis savo drąsos, kai staiga jį pašaukė į kapitono kajutę.

Ten Raulas pastebėjo, kad abu Elbos valdininkai jį seka.

Kajutėj degė lempa, ir, Raului įžengus, kajutė buvo dar labiau nušviesta. Kufas ir Grifinas stovėjo už stalo, o vice gubernatorius ir valdininkas prie sienos. Viskas buvo panašu į teismo salę. Raulas tuojau pajuto, kad būtų buvę geriau, jeigu jis dabar stovėtų prieš inkvizicijos teismą negu prieš tuos teisėjus.

- Jūs turbūt apakote, - kreipėsi į jį Grifinas. Padarykite man malonumą! Užsidėkite tą juodą šilkinę skarelę ant kaklo.

Šilkinė skarelė būtinai turėjo būti ant jūros ar sausumos karininko kaklo. Raulas tai žinojo ir matė, kad tai daryti pavojinga.

- Jūsų Šviesybė juokiasi iš manęs! Ar mums, irkluotojams, gali tai rūpėti, bet jei jau jūs norite, galiu užsidėti. Jūs iš vargšo padarysite kunigaikštį; žinoma, mane palaikytų generolu.

- Kad gražiau atrodytumėt, užsidėkite ir apsiaustą, mielas drauguži, - pridėjo Grifinas, paduodamas jam savo mundurą, nes jis buvo vienodo ūgio su Raulu.

Karininkų tikslas buvo visai aiškus, bet, nerasdamas kitos išeities, Raulas apsivilko. Taigi iš viršaus jis tapo jūrų karininkas, o iš apačios paprastas laivininkas.

- Taigi, vice gubernatoriau, štai šviesa, ir jūs jį matote su uniforma. Ką jūs dabar pasakysite?

- Aš pasakysiu, kad ponas karininkas yra mane jau Porto Feražde aplankęs. Jūs, matyt, mėgstate maskaradą, senjore Smitai, ir Užgavėnės pas jus tęsiasi ištisus metus.

- Ponai, - sušuko Raulas, numesdamas apsiaustą ir skarelę, - daugiau nematau reikalo slėptis.

- Ar jūs žinote, kad dabar esate Jo Didenybės Didžiosios Britanijos karaliaus belaisvis?

- Tas įvykis nėra vienas iš garbingiausių, - juokdamasis pasakė Raulas, - bet, kaip bebūtų, aš esu jūsų rankose. Jau ne pirmą kartą aš esu belaisvis jūsų karo laivuose.

- Jūsų padėtis dabar kiek kitokia: mes jus areštuojame kaip šnipą!

- Kaip šnipą! - pakartojo Raulas. - Juk aš neturėjau tikslo įeiti į jūsų laivą. Aš įžengiau, tik jūsų prašomas. Būtų negarbinga kitaip tvirtinti!

- Mes jus įtariame ne už įlipimą į fregatą, bet už laivų sekimą įlankoje.

Tai buvo per daug aišku, ir nelaimingas jaunuolis tik dabar suprato keblią padėtį. Jis jautė, kad jo pasirodymo svarbiausia priežastis buvo Džita, bet tuo pačiu metu jei tik galėtų, nieko nepaliktų nepastebėjęs. Taigi jis buvo kaltinamas nusižengimu, baudžiamu didžiausia bausme, kuri tik karo laivuose buvo. Jis nematė jokių kaltę mažinančių aplinkybių.

- Ką vargšas sako? - paklausė Kufas, kuris, nors buvo pracūzų priešas, gailėjosi jauno vyro tokioje beviltiškoje padėtyje. - Nekankinkite jo labai iš karto. Kuo jis teisina savo nusižengimą?

- Ką jis, kapitone, gali pasakyti savo išteisinimui, - juokdamasis pasakė Grifinas. - Jis už savo respubliką viskam pasiryžęs.

- Ponai, - pasakė Raulas angliškai, - nereikai mums vertėjo, kadangi, kaip matote, aš moku jūsų kalbą.

- Man labai gaila, ponas Ivarijau, kad jūs atsidūrėte tokioje beviltiškoje padėtyje, - pasakė Kufas. - Jums reikėjo garbingesnio suėmimo.

- Visai teisingai, kapitone, nes tada būtų pagauta ir "Klajojanti Ugnis". Bet tai bereikšmiai žodžiai! Aš - jūsų belaisvis ir pasiduodu likimui. Prašyčiau tik, kad leistumėt mano bendrakeleiviams ramiai plaukti į Sorentą, kur jie rengėsi.

- Ar jūs galite duoti žodį, kad tarpe jų nėra nei vieno prancūzo?

- Taip, kapitone, tarpe jų nėra nei vieno prancūzo. Duodu garbės žodį.

- Būtų neblogai mums patiems juos apklausinėti, - pridūrė Grifinas.

- Aš jau įsakiau Vinčesteriui juos čia pakviesti.

- Laively yra jauna mergina, kuri nepratusi būti didelių laivų deniuose, - nervingai sušuko Raulas, - ir aš jus prašau, kad nueitumėt pas ją... Tegu vyrai užlipa, bet senjoritą palikite ramybėje.

- Nesirūpinkite, mes to neužmiršime! Dabar esu priverstas jus čia palikti iki rytojaus. Jus saugos. Grifinai, pasirūpink!

Po pusvalandžio atėjo kareiviai ir karininkai išėjo, palikę Raulą jiems saugoti.

Tuo tarpu Ituėlijus, Džita ir jos dėdė nekantraudami sėdėjo laively. Fregatos denyje viešpatavo tyla.

Fregata pradėjo mažinti greitį ir denyje pasirodė kapitonas su keletu jūrininkų. Jie pritraukė laivelį prie borto ir į jį įšoko vienas jūrininkas. Apsižvalgęs, jis kiek laivelį pastūmė ir sušvilpė. Tada iš fregatos nuleido virves, kurias anglas vikriai užkabino už laivelio ir jį su visais žmonėmis pakėlė ant denio. Džita lengvai šūktelėjo, kai pasijuto kylanti į orą ir užsidengė akis rankomis. Ituėlijus iš karto norėjo šokti į jūrą, manydamas, kad jam bus nesunku pasiekti krantą,

bet greit suprato, kad nuo laivelio nepabėgs ir nutarė laukti kitos išeities.

Nesunku įsivaizduoti, koks jausmas pagavo amerikietį, kai laivelį užtraukė ant denio laivo, kuriame jis kadaise buvo belaisvis.

Kai tik laivelis sustojo, tuojau priėjo laivo viršila, kad padėtų išlipti. Jis kiekvieną atidžiai apžiūrėjo, bet Džita jį greitai privertė užmiršti kitus. Iš tikrųjų ji buvo dabar nepaprastai graži. Mėnuliui šviečiant, ji sužavėjo visus karininkus ir jūrininkus.

- Raulas Ivarijus negali gailėtis, kad pateko į priešų fregatą su kvaila kompanija, - pastebėjo Kufas. - Ši jauna mergaitė, matyt, italė, nes ji labai smulkaus sudėjimo.

- Tai mažoji Džita! - sušuko Vatas Vitijus. - Gražuolė Džita! Kaip jūs čia patekote?

Džita verkė, bet nežinodama, kaip Raulas buvo sugautas, pasistengė nugalėti savo susijaudinimą, kad nepakenktų mylimajam. Ji nusišluostė akis ir nusilenkusi vice gubernatoriui bei valdininkui, pasistengė atsakyti.

- Senjorai, man labai malonu sutikti savo tautiečius priešų laive. Niekuo nekaltinkite vargšės mergaitės, važiuojančios su dėde, kuris atstoja man tėvą.

- Tiesa, vice gubernatoriau, - patvirtino valdininkas, - tas jos dėdė Karlas Džiuntotardi taip paskendęs maldose ir mintyse, jog nieko bendro neturi su vargšais mirtingaisiais. Jis, galima sakyti, visai atsiskyręs nuo šio pasaulio. Jūs, Džita, privalote žinoti, kad vienas jūsų irkluotojas yra Raulas Ivarijus, vienas pavojingiausių prancūzų piratų - viso Italijos pakraščio maras ir botagas.

- Raulas Ivarijus! - pakartojo Džita su tokiu dideliu nusistebėjimu, kad net Vatą Vitijų nustebino. - Ir jūs tikrai įsitikinęs, ponas valdininke?

- Jis pats prisipažino.

- Pats prisipažino?

- Taip. Jūsų irkluotojas pareiškė, kad jis yra tos prakeiktos "Klajojančios Ugnies" kapitonas.

- Argi "Klajojanti Ugnis" yra kenksmingesnė už kitus piratus? - norėjo paklausti Džita, bet nutylėjo.

- Man rodos, kad aš tą mergaitę tikrai šiandien mačiau pas Nelsoną. Ji turėjo reikalą dėl kunigaikščio.

- Kas gali būti bendra tarp tų žmonių ir piktadario Karačioli?

- Nežinau. Mergaitė ilgai kalbėjosi su eskadros karalaite, mūsų admiroliene, bet kalbėjosi itališkai ir aš nieko nesupratau. Aš manau, kad Nelsonas mažai sužinojo iš admirolienės.

- Dėl daugelio priežasčių aš norėčiau, kad Nelsonas tą ledi atiduotų keturiems vėjams. Jūs, kapitone, turbūt nežinote, kad apie

tai kalba visoje eskadroje, tik Nelsono vardas visiems užčiaupia burnas.

- Kiekvienas yra laisvas ir atsako už savo darbus! Ne jums, Vinčesteri, kaltinti Nelsoną! Jis jus taip užjautė dėl žaizdos! Jis pats, vargšas, tapo invalidu ir kiekvieną sužeistąjį laiko savo broliu. Atvirai kalbant, aš pats sutikčiau, kad ji prarastų savo pragarišką grožį. Paklausk, Grifinai, ar tikrai ta mergaitė šį rytą buvo pas admirolą.

Džita ramiai ir neabejodama atsakė.

- Dabar paklauskite jos, kokiu būdu ji atsirado Raulo Ivarijaus draugijoje.

- Ponai, - atsakė Džita, - aš su dėde gyvenu netoli Ardžentaro kalno, kur dėdė prižiūri kunigaikščio bokštus. Praeitais metais mus vienas piratas pagavo į nelaisvę ir nuvežė į Afriką. Tada ponas Ivarijus čia atplaukė su savo liugeriu ir mus išvadavo. Nuo to laiko mes jį laikome savo draugu ir jis kartais aplanko mūsų namus. Šiandien mes jį sutikome laively prie admirolo laivo ir, kadangi mūsų pasamdytas laivininkas dingo, tai jis mus sutiko nuvežti į Sorentą pas mano motinos seserį.

Pasakojimas atrodė labai teisingas ir niekas juo neabejojo.

- Taip taip, Grifinai. Jūs, jauni žmonės, visada užtariate jaunas mergaites. Įtikink ją, kad ji nieko nebijotų.

Paskui Džita ir jos dėdė buvo nuvesti į atskiras kajutes.

Raulas, kaip jau žinome, sėdėjo stipriai saugomas. Iš jo buvo atimti visi ginklai ir visa tai, kuo galėtų nusižudyti.

- Vargšas, - gailėjosi Kufas, - jis neišvengs kartuvių.

- Aš manau, kapitone, kad jį pakars jo laive, jei pasiseks jį sugauti.

- Jūsų tiesa, Grifinai, jei tik pasiseks mums jį sugauti.

Po to abu karininkai ir jų svečiai italai nuėjo į savo kajutes, čia kapitonas prisiminė neklausinėtą belaisvį, ketvirtą laivelio keleivį, ir liepė jį atvesti.

Ituėlijus Boltas, matydamas, kad visų dėmesys nukreiptas į Džitą, manė pasiliksiąs nepastebėtas ir užmirštas, todėl apsimetė miegąs, tikėdamasis sutemus paspukti. Bet jį surado ir pažadinę nuvedė pas kapitoną.

Bijodamas pakliūti seniems priešams, Ituėlijus, vykdamas į Neapolio įlanką, numatė visus galimus pavojus. Jo plaukus dengė rudai dažytas perukas, o bakenbardai, antakiai ir pats kostiumas visai pakeitė jo išvaizdą.

Laukdamas ketvirto belaisvio, kapitonas kalbėjo Grifinui:

- Tikriausiai tai koks nors vargšas iš "Klajojančios Ugnies" ir būtų gaila jį taip žiauriai bausti. Mes jį nusiųsime į Angliją kaip paprastą prancūzų belaisvį.

Tuo metu įvedė Ituėlijų. Puikiausiai suprasdamas anglų kalbą, Ituėlijus numanė, kad jį klausinės prancūziškai, todėl nutarė būti nebyliu.

- Klausyk, drauge, atidžiai, - gražiai pradėjo pracūzų kalba Grifinas, - ir atsakinėk teisingai, nes taip bus daug geriau. Tamsta, iš "Klajojančios Ugnies"?

Ituėlijus smarkiai pakratė galvą, pasistengdamas išduoti garsą, kad atrodytų nebylys.

- Ką tas juokdarys murma? - paklausė Kufas. - Ar gali būti, kad jis nesuprastų prancūziškai? Pamėgink, Grifinai, itališkai pasikalbėti.

Grifinas pakartojo savo klausimą itališkai, bet be pasekmių: atsakymas buvo kažkoks duslus garsas, tarytum, šiam žmogui būtų burna užkimšta. Anglai pasižiūrėjo vienas į kitą. Čia Itulėjų išdavė jo ypatingas balsas pro nosį, norint pamėgdžiot nebylį. Andrėjus Berofaldas, kuriam Itulėjaus asmuo jau Benetos smuklėj pasirodė įtartinas, dabar inkstinktyviai tai prisiminė ir viską suprato. Nudžiugęs vicegubernatorius, nė žodžio netardamas, priėjo prie Itulėjaus ir drąsiai nuplėšė kaukę. Gražūs amerikiečio plaukai išsidraikė ant nugaros. Kufas nusijuokė.

- Puikiai jums sekasi, vicegubernatoriau, varyti lapes iš urvų! Grifinai, tegul mane pakaria, jeigu aš to žmogaus kada nors nemačiau!

- Man, kapitone, jo veidas irgi pažįstamas. Leiskite pašaukti kurį nors jūrininką, tas tuojau pažins.

Buvo pašauktas vyresnysis viršila misteris Roleris.

- Pažiūrėkite į tą žmogų,- kreipėsi į jį Grifinas,- ar neprisimenate jo?

- Tai žmogus, kurį nesenai paėmėte nuo laivelio.

- Visai teisingai! Mums su kapitonu atrodo, kad mes jį kažkur matėme. Ar neatsimenate?

Roleris atidžiai žiūrėjo į pastyrusį Ituėlijų ir staiga sudavė per petį.

- Visgi, drauge, grįžai!- sušuko jis.-Tikiuosiu, kad tau nebus blogiau negu pirma. Kapitone, tai Boltas, jūrininkas, pabėgęs iš mūsų laivo, kai paskutinį kartą buvome Anglijoje! Jį tada sugavo ir pasodino į kalėjimą, iš kur jis vėl su trimis pransūzų belaisviais paspruko, pavogę valdžios laivelį. Nejaugi jūs, Grifinai, jo neatsimenate? Juokdarys tada dėjosi amerikonu.

Ituėlijui nieko neliko, kaip tik pasiduoti likimo valiai.

Kapitono Kufo veidas apsiniaukė, nes jis negalėjo maloniai elgtis su dezertyrais.

- Jūs girdėjote, ką sakė misteris Rorelis?- kreipėsi kapitonas į Ituėlijų.- Aš jus dabar gerai prisimenu.

-Jūs, kap. Kufai, mano vietoj irgi būtumėt bėgęs.

- Tylėkit! Leitenante, įsakykit tam žmogui uždėti pančius. Ryt nuspresime, ką su juo daryti.

Kai tas buvo padaryta, Ituėlijų atidavė sargybai. Kapitonas atsisveikino su svečeis, atleido leitenantą ir nuėjo į savo kajutę parengti admirolui raportą apie įvykį. kapitonas admirolo prašė atsiųst dar vieną laivą, nes, tokiam menkam vėjui esant, didžiulė fregata niekada nepagaus "Klajojančios Ugnies".

Baigęs laišką, išėjo ant denio. Buvo devinta valanda vakaro.Vinčesteris stovėjo prie borto.Dauguma jūrininkų jau miegojo, viešpatavo tyla, tik lengvas vėjelis primindavo jų buvimą. Vanduo ilsėjosi, o gražuolis mėnuo apsidegė sidabru.

Kufo įsakymu viskas tuojau atgijo. Ant vandens buvo nuleistas laivelis. Pasirodė Roleris, kuriam Kufas davė nurodymus. Viršininkas greit nuplaukė.

Po pusvalandžio laivelis pranyko iš akių ir Kufas su pirmuoju leitenantu dar gerą valandą vaikščiojo deniu. Paskui įsitikinęs, kad naktis nieko blogo neatneš, nusileido į kajutę.

Pusiaunaktį Roleris pasiekė admirolo laivą. Nelsonas dar nemiegojo. Perskaitęs raportą, jis greitai pažadino savo sekretorių. Įsakymas buvo padiktuotas ir antrą valandą įteiktas. Tada tik leista tarnautojams miegoti.

Paviešėjęs Nelsono kajutėj, Roleris nuvyko į fregatą kur admirolas jį pasiuntė, ir ketvirtą valandą išplaukė į Kiprą.

Kitą rytą "Prozerpina" prisiartino per mylią nuo Kipro. Išaušus visi puolė ieškoti "Klajojančios Ugnies", bet veltui! Jos niekur nesimatė.

Kufas į denį išėjo paskutinis. Apžiūrėjęs jūrininkus, jis kreipėsi į Grifiną:

-Aš matau du laivus, plaukiančius iš įlankos. Įdomu būtų sužinoti, kas jie tokie.

-Štai, jie kaip ant delno! Tai fregata ir karvetas, matyt, mums pasiųsti į pagalbą.

Už valandėlės laivai buvo tiek arti, kad buvo galima be ruporo susikalbėti. Fregatos ir karveto viršininkai nusileido į laivelį, kurį Releris lydėjo pasiimtu iš fregatos laiveliu. Visi priplaukė prie "Prozerpinos".

Naujos fregatos "Terpsichora" kapitonas buvo ponas Frydrihas Detvudas, jaunas energingas žmogus, pamėgęs jūrą nežiūrint, kad galėjo gyventi iš 6000 svarų sterlingų, kuriuos kasmet gaudavo už kapitono laipsnį.

Karveto kapitonas buvo kažkoks Lejonas, 60 metų senis, gavęs tą vietą ilga ir sunkia tarnyba.

Abu pasikėlė į "Prozerpinos" denį, kur kap.Kufas su karininkais juos pasitiko.

- Labą rytą, Kufai! - pasveikino jį Lejonas, paduodamas pirštų galus. - ką sumanė Nelsonas, kad mus tokį gražų rytą čia atsiuntė. Man rodos, kad mums reikės sugauti liugerį, kaip man pranešė leitenantąs, paduodamas ryšulį nuo mūsų mažojo Neli, kurį, rodos, tartum mergaitę myli visi.

- Ne, pone Frydrichai,- pareiškė Lejonas. - Aš niekad nenoriu vadinit admirolo kitaip, kaip tik lordu Nelsonu arba milordu.

- Štai, pone, mums duotos instrukcijos,- pradėjo Kufas. - Mums reikia sudaryti karo teismą: man, ponui Detvudui, kap.Lejonui, leit.Vinčesteriui ir Sprugučiui, vyresniajam "Terpsichoros" fregatos leitenantui, kad ištardytumėm ir nubaustumėm prancūzų pilietį Raulą Ivarijų. Jis kaltinamas šinipinėjimu. Dar reikia nuteisti dezertyrą Ituėlijų Boltą. Štai įsakymai, kurie jus liečia.

- Dievas su mumis! Aš nenumaniau apie tokį įsakymą,- sušuko Lejonas, nemėgstąs tokių pareigų.

- Visiškai pritariu jūsų antipatijai toms apeigoms, kapitone Lejonai,- pasakė Kufas,- bet to išvengti negalima. Dabar malonėkite, ponai, grįžti į savo laivus, kadangi aš manau įmesti inkarą netoli Kaprio, kur galėsime ilgesnį laiką pabūti, o gal ir visai neilgai. Ten galėsime išspręsti mums pavestą dalyką. Jums bus duotas ženklas, kada pradėsime teismą.

Kapitonai grįžo į laivus ir visi trys laivai nuplaukė prie Kaprio. Po dešimties minučių "Prozerpinoje" pasigirido patrankos šūvis. Tai buvo ženklas pradėti teismą.

Nesigilindami į smulkmenas, pasakysime tik tiek, kad visi įstatymų reikalaujami formalumai buvo stropiai įvykdyti.

Teismo nariai atvyko parado uniformomis ir iškilmingai prisiekė. Jų veidai buvo rimti. Negaišdami liepė įvesti suimtuosius.

Raulas Ivarijus ir Ituėlijus Boltas pasirodė vienu metu, nors buvo ne toje pat laivo dalyje. Kadangi jie užėmė nurodytas vietas ir abu mokėjo angliškai, vertėjo nereikėjo. Raulą reikėjo teisti pirmą, o Ituėlijus galėjo būt tik liūdininkas, taigi jis buvo pašalintas, kad nežinotų Raulo parodymų.

- Dabar turi prisiekti Andrejus Barofaldas, todėl atveskite jį,- pareiškė Mederavdas, karininkas, atliekąs karaliaus prokuroro pareigas. - Pirma aš pats prisieksiu, kaip tarpininkas tarp teismo narių ir liūdininkų, nežinančių anglų kalbos. Štai katalikų šventraštis, ponai. Aš pasakysiu jums priesaikos žodžius itališkai, o jūs kartokite.

Po preisaikos, karaliaus gynėjas paklausė Barofladą pavardės, amžiaus, gyvenamosios vietos ir t.t. Paskui jis pradėjo rimčiau klausinėti.

- Pone vice gubernatoriau, ar pažįstate tą žmogų?

- Taip, pone! Aš turėjau garbės jį priimti Elbos saloje.

- Kokiu vardu ir kokiomis aplinkybėmis jūs jį pažinote?

- Jis save vadino ponu Smitu ir prisistatė kapitonu, tarnaujančiu anglų karaliui.

- Kaip vadino laivą, kurio kapitonu jis buvo?

- "Wing-and-Wing", bet aš vėliau sužinojau, kad tai buvo "Klajojanti Ugnis", prancūzų liugeris.

- Ar dabar jums žinoma, kad jis vadinasi Raulas Ivarijus ir kad jis yra piratų laivo, kurį neseniai paminėjote, kapitonas?

- Ar aš tai žinau? Hm! Aš tik žinau, kad ponas Smitas yra Raulas Ivarijus, o "Wing-and-Wing" - "Klajojanti Ugnis".

- Tokie parodymai mūsų negali patenkinti, nes mums neužtenka, kad ponas Barofaldas "sako". Ar jūs negalite patvirtinti parodytų faktų tikrumą.

- Ne, pone, negaliu.

Klausinėjimas buvo nutrauktas, nes buvo pašauktas Vatas Vitijus, kuris taip pat prisiekė.

- Ponas Vitijau,- kreipėsi į jį prokuroras,- ar jūs matėte suimtąjį anksčiau?

- Taip, pone! Aš gan dažnai jį matydavau. O, būtų malonu tai prisiminti! Nemanau, kad būtų daugiau tokių apgautų žmonių, kaip aš ir vice gubernatorius. Bet dažnai būna, kad protingiausi žmonės virsta jaunuoliais, tarytum migla aptemdo akis!..

- Papasakokite, ponas valdininke, kokiomis aplinkybėmis tai atsitiko!

- Štai kaip, pone! Andrejus Barofaldas, kaip jūs žinote, yra Elbos salos vice guberantorius, o aš Porto Feraždo viršininkas. Mūsų pareiga yra sekti, kas vyksta mieste ir sužinoti svetimtaučių atvykimo tikslą. Prieš dvi ar tris savaites pastebėjome liugerį ar felugą...

- Kas gi tai buvo: liugeris ar feluga? - paklausė karaliaus gyvėjas, laikydamas plunksną, kad užrašytų atsakymą.

- Ir viens ir kitas, pone!

- Reiškia, buvo du laivai?

- Ne, pone! Aš tik noriu pasakyti, kad ta feluga buvo liugeris. Tomas Tontas norėjo mane suklaidinti, bet ne veltui aš tiek metų esu jūros pakraščio miesto viršininkas. Aš suspėjau įsižiūrėti į visokias felugas: yra laivai felugos ir felugos-liugeriai...

Taip atsakinėjant, teismo nariai negalėjo sulaikyti šypsenos, o Raulas norėjo juoktis.

- Taigi, ponas valdininke, - tęsė prokuroras, - suimtasis atvyko į Portą Feraždą ligeriu?

- Bent taip man sakė, nes pats jo nemačiau to laivo deny. Jis sakė, kad "Sparno ir Sparno" kapitonas vadinasi Smitas ir tarnauja Anglijos karaliui.

- Jis tai jums pasakė? Ar jūs nežinote, kad tas liugeris yra garsusis prancūzų piratas, vardu "Klajojanti Ugnis".

- Dabar aš, pone, žinau ką tai reiškia, bet tada mes su vice guberantoriu manėme, kad jis vadinasi "Wing-and-Wing".

- Na, ar jūs patys nežinote, kad suimtasis tikrai yra Raulas Ivarijus?

-Kaip aš galiu žinoti?

Karaliaus gynėjas ir teismo nariai nustebę pasižiūrėjo viens į kitą. Niekas iš jų neabejojo, kad sugautasis tikrai yra Raulas Ivarijus, bet buvo būtinai reikalingas teisingas įrodymas, kad tinkamai galėtų padaryti sprendimą.

Prokuroras pakalausė Kufą, ar kaltinamasis neprisipažino, bet nei Kufas nei kiti karininkai negalėjo pasakyti, kad kaltinamasis tikrai būtų prisipažinęs. Žodžiu, ne viskas gerai klostėsi, nes buvo nemalonu, kad negalės įrodyti tai, ką kiekvienas žino. Staiga Kufas prisiminė Ituėlijų ir Džitą ir, parašęs jų vardus, padavė popierėlį prokurorui. Raului buvo leista pasikalbėti su liudininkais. Jis puikiai suprato savo padėtį. Nors atplaukė ne kaip šnipas, bet suprato, kad jį kaip šnipą norės nubausti, jeigu tik įrodys asmenybę.

Rankas angliškai kreipėsi į burmistrą:

- Jūs sakote, kad mane matėte Porto Feražde?

- Taip, pone, aš jus ten mačiau.

- Jūs sakote, jog aš sakiau, kad tarnauju anglų karaliui ir esu felugos "Sparnas ir Sparnas" kapitonas?

- Taip! Tą felugą jūs pavadinote "Sparnas ir Sparnas".

- Kiek aš supratau, pone, tai jūs tą laivą pavadinote ligeriu? - paklausė Lejonas.

- Feluga-ligeriu, pone kapitone, nei daugiau nei mažiau. Garbės žodis!

- Visi čia esantieji garbingi karininkai gerai žino, kad feluga-ligeris ir toks ligeris, kaip "Klajojanti Ugnis", vienas nuo kito labai skiriasi. Dabar, pone, pasakykite, ar girdėjote iš manęs kada nors, kad aš esu piratas?

- Ne, jūs nebuvote tiek kvailas, kad pasisakytumėte esąs prancūzas žmogui, kuris jų nekenčia.

- Be abejo, pone! Dabar leiskite paklausti, ar aš tą felugą vadinau kitaip kaip "Sparnas yra Sparnas".

- Niekaip kitaip, bet...

- Dovanokite, pone, aš prašau jus atskinėti į mano klausimus! Taigi felugą aš visada vadinau "Sparnas ir Sparnas", o save kapitonu Smitu?

- Tikrai, pone! "Sparnas ir Sparnas"! Kapitonas Smitas! Ponas Smitas - garbingos anglų šeimos anūkas?

Raulas nusišypsojo ir tęsė toliau:

- Kada, ponai, jaunas žmogus nori išgarsėti, tai dar nereiškia, kad jis šnipas. Jūs, pone, sakote, kad aš niekad nesakiau, jog esu prancūzas. Argi jums nesu sakęs, kad gimiau Gerusėjoj?

- Taip, jūs man sakėte, kad Smitų giminė kilusi iš tos salos. Prisipažįstu, kad niekad negirdėjau apie šią salą, bet vice gubernatorius ją žino. Jis viską žino. Aš manau, kad Italijoje neatsiras tokio mokyto, kaip jis.

- Gerai, gerai! Dabar būkite malonus, ponas valdininke, pasakyti tiems ponams, jeigu galėtumėt tvirtinti duota priesaika, kad aš ką nors bendra turiu su feluga "Sparnas ir Sparnas".

- Aš galiu tik tiek pasakyti tiems ponams, kiek žinau iš jūsų. Jūs turėjote tokį pat mundurą, kaip ir tų karininkų. Save vadinote "Sparno ir Sparno" kapitonu.

- Puiku! Štai ką reiškia tikrai atsiminti priesaiką! Jūsų parodymai stebėtinai tikslūs. Iš jų matosi, kad jūs nežinote, ar aš esu prancūzas, o juo mažiau - Raulas Ivarijus, tačiau gerai atsimenate, kad aš pasivadinau Džeku Smitu, gimusiu Gerusėjoj.

- Taip! Jūs save vadinote Džeku Smitu, o ne Raulu Ivarijum. Bet, pone, aš mačiau, kaip taikėt iš patrankų į laivelius fregatos, kurioje dabar esame. Tada pakėlėte prancūzų vėliavą.

Raulas pajuto, kd paskutinis įrodymas nukreiptas prieš jį. Kartu jis suprato, kad tam parodymui kažko trūko, kad būtų tikras.

- Ar matėte mane šaudant ar duodant įsakymus šauti? Jūs norite pasakyti, kad "Sparnas ir Sparnas" išėjo prieš "Prozerpinos" laivelius. Ar jūs įsitikinęs, kad aš tuo metu buvau denyje?

- Ne, pone, bet jūs sakėte, kad esate jos viršininks.

-Gerai ištirsime, - pasakė prokuroras. - Ar kaltinamasis prisipažįsti, jog esi prancūzas, anglų priešas.

- Aš pasiryžęs neigti visa tai, kas nebus įrodyta.

- Bet jūsų tarimas, sakiniai, pagaliau pati išvaizda rodo, kad esate prancūzas.

- Dovanokite, ponai. Dabar daugely šalių kalbama prancūziškai. Ir jūs nubausite žmogų vien už tai,kad jo tarimas ir išvaizda neatrodo angliška.

- Mes esame pasiryžę laikytis teisingumo ir įstatymų, - pasakė Kufas. - Aš turiu jums pasakyti, kad mes įsitikinę, jog jūs eate

prancūzas Raulas Ivarijus. Jeigu jums pasiseks priešingai įrodyti - jūsų laimė, bet įrodymai turi būti teisingi ir aiškūs.

- Ar aš galiu tai įrodyti? Mane areštavo naktį, o rytą jau nuvedė tardyti, nedavę net tiek laiko, kiek Karačioli. Leiskite man pasikviesti liudininkus ir aš įrodysiu, kas esu.

Tuos žodžius jis pasakė aiškiai, kaip žmogus, įsitikinęs savo nekaltumu. Tai turėjo nemaža reikšmės teisėjams, tačiau jie neabejojo, kad dabar prieš juos yra ne kas kitas, kaip tik baisiausias priešas, "Klajojančios Ugnies" kapitonas Raulas Ivarijus.

- Ar kaltinamasis daugiau neiko neturi pasakyti liudininkui?

- Nieko! Jūs, pone, galite tęsti tardymą.

- Tegu atveda Ituėlijų Boltą, - pasakė prokuroras, skaitydamas tą pavardę popieriuje, kuris gulėjo prieš jį.

Raulas sudrebėjo, nes parodymai amerikiečio, kurį jis buvo pamiršęs, galėjo jį pražudyti.

Tuo tarpu įvedė Ituėlijų, liepė prisiekti ir pradėjo tardyti.

- Jūsų pavardė - Ituėlijus Boltas? - kreipėsi prokuroras.

- Taip mane vadina čia. Kas mane liečia, į panašų klausimą neatsakau.

- Jūs neigiate, kad tai jūsų vardas?

- Aš nieko neneigiu ir nieko netvirtinu! Aš nenoriu matyti nei to laivo, nei teismo.

Raulas laisviau atsikvėpė, nes, tiesą sakant, jis mažai pasitikėjo Boltu ir bijojo, kad laisvės pažadėjimas jį nepriverstų sakyti tiesos.

- Neužmirškite, kad davėte priesaiką ir jus teis kaip nestojusį teiman, jeigu neatsakinėsite.

- Aš turiu truputį supratimo apie įstatymus, - pasakė Ituėlijus. - Žinau, kad liudininkas neprivalo duoti atsakymų, kurie gali jam pakenkti.

- Ką? Jūs bijote atsakyti?

- Aš atsisakau atsakyti į tą klausimą, - pareiškė Ituėlijus.

- Arjūs asmeniškai pažįstami su kaltinamuoju?

- Ir to aš nepasakysiu.

- Ar jūs pažįstate žmogų, kuris vadinasi Raulas Ivarijus?

- Kas kam rūpi, ar pažįstu, ar ne? Aš amerikietis ir galiu būti pažįstamas su įvarių tautų žmonėmis.

- Ar kada nors tarnavote Jo Didenybės laivuose?

- Kokios Didenybės? Kiek man žinoma, Amerikoj nėra kitos Didenybės, išskyrus tą, kuri yra danguje.

- Atsiminkite, kad jūsų visi atsakymai yra užrašomi ir juos bus galima panaudoti kitą kartą.

- Tai priešinga įstatymams.

- Ar matėte laivą, vardu "Klajojanti Ugnis"?
- Argi galima atminti visus matytus laivus?
- Ar tarnavote kada nors po prancūzų vėliava?
- Aš neprivalau gilintis į asmeniškų dalykų smulkmenas. Gimiau laisvoj šaly, galiu tarnauti kam tik noriu!
- Tam liudininkui duoti klasimus beprasmiška, - pasakė Kufas. - Jis mums gerai žinomas ir bus turbūt patrauktas į teismą po to, kai baigsime tas painiavas.
Ituėlijų Boltą išvedė. Vis dar nebuvo tikrų įrodymų, smerkiančių kaltinamąjį.
Teismas nutarė tardymą nutraukti ir pasikalbėti. Kapitons Kufas detaliai papasakojo Raulo sugavimo smulmenas.
- Tegu atveda mergaitę, vardu Džita, - įsakė prokuroras,
Raulas sudrebėjo ir jo veide pasirodė nerimo šešėlis, bet jis greit susivaldė.
Po kiek laiko durys atsidarė ir pasirodė Džita. Ją su dėde buvo nuvedę į kitą laivo galą, kur nakvojo ir negalėjo girdėti teismo eigos. Įėjusi į kambarį, Džita pažiūrėjo į Raulą. Neturėdama laiko pagalvoti, kokios gali būti jos parodymų pasekmės ir atsimindama, kad iš jos reikalavo teisingų atsakymų, prižadėjo sakyti tiesą.
Visa tai Raulą labai slėgė.
* * *
- Jūsų vardas - Džita? - paklausė karaliaus gynėjas, peržiūrinėdamas savo popierius. - Džita. O kaip toliau?
-Džita Karačioli, pone,- atsakinejo jaunoji mergaite tokiu minkštu, nekaltu balsu, kad iš karto įgijo visų simpatijas.
- Karačioli! - nustebęs paklausė prokuroras.- Tai viena garsiausių Italijos pavardžių! Ar ji jums gimininga?
- O ne, aš į nieką garsaus nepretenduoju. Aš esu varkšė, paprasta mergaitė ir gyvenu su dėde ant Ardžentaro kalno, kunigaikščių bokštuose.
-Kodėl jūs turite garsią Karačioli pavardę?
- Pone,- karštai prabilo Džita,- bet tai pavardė mano senelio, paniekinto vakar baisia gėda,kai tūkstantinės neapoliečių minios akivaizdoje mano senelis buvo jūsų laive pakartas.
- Ir jūs save laikote nelaimingo admirolo anūke?
- Tegul dangus jam dovanoja tą ramybę, kurios šioj žemėj neturėjo. Taip! Nusikaltelis, kaip jūs ji vadinate, buvo mano dėdė, nors tai, kol jis gyveno visų pagarboj, nežinojo.
- Mergaitės kalba sukėlė nusistebėjimą.
- Neužmirškite, kad prisiekėte sakyti tiesą,- kreipėsi į Džitą prokuroras.- pasakykite, ar pažinote Raulą Ivarijų, prancūzą, "Klajojančios Ugnies" kapitoną.

Džitos širdis sudrebėjo ir ji nenoromis paraudo.

- Pone, kalbėjo ji nuleisdama akis,- aš pažįstu Raulą Ivarijų, apie kurį jūs kalbate... Štai, jis sėdi tarp dviejų patrankų. Jis pracūzas ir "Klajojančios Ugnies" kapitonas.

- Ne veltui aš to tikėjausi iš liudininkės, - sušuko Kufas, neslėpdamas pasitenkinimo.

- Ir jūs sakote, kad pati tikrai tą žinote?- klasė prokuroras.

- Ponai,- kreipėsi Raulas į teisėjus,- leiskite man kalbėti. Per žiauru tęsti tardymą! Per žiauru liesti tą bragią mergaitę.Leiskite jai pasitraukti ir aš prižadu nieko neslėpti.

Teisėjai kiek pasitarę, Džitą atleido, bet ji jau spėjo kai ką įskaityti Raulo veide, kas jai sukėlė baimę.Ji tarė Raului:

- Raulai, galbūt pasakiau ką nors, kas jums galėjo pakenkti? Aš prisiekiau prieš šv. Evangeliją ir kryžių sakyti tiesą, bet jeigu aš galėčiau numatyti, kad ši tiesa jums pakenks, jokia žemiška valdžia neišgautų iš manęs priesakos ir aš tylėčiau.

- Niekai, Džita. Šiaip ar taip tiesa pasirodytų. Jūs savo laiku viską sužinosite.

- Taigi ponai,- kreipėsi Raulas į teisėją, kai Džita išėjo,- tarp mūsų nebėra daugiau nesusipratimų. Aš - Raulas Ivarijus, kaip jūs manėte.Aš, kapitone Kufai, šaudžiau į jūsų laivelius! Aš išvengiau branderio, aš jums paruošiau linksmą vijimąsi aplink Elbos salą. Aš apgavau poną Borofaldą ir jo valdininką!... Aš visą tai padariau todėl, kad myliu tą mergaitę, kuri ką tik išėjo. Jokių kitokių tikslų aš neturėjau, pasirodydamas Porto Feražde ir Neapolio įlankoj. Duodu prancūzo garbės žodį.

- Po jūsų prisipažinimo, pone Iarijau, mums daugiau nebereikia jokių liudininkų,- pasakė Kufas,- bet aš privalau jus perspėti, kad įtarimas šnipinėjimu gali turėti blogų padarinių.

- Aš paaiškinau, kokiu tikslu atsiradau Neapolio įlankoj. Savo santykių su tamsta, kuris esi mano tėvynės priešas, aš neigti nemananau! Aš tarnauju savo tėvynei, ir jūs, jei esate tikri patriotai, galite įvertinti mano tėvynės meilę. O kaip aš pakliuvau į fregatą, jūs žinote: aš patekau savo noru, nes jums pašaukus, atėjau.

Po kiek laiko prokuroras tarė:

- Jūs kaltinamas tuo, kad persirengęs patekot į Neanolio įlanką, norėdamas ką nors naudingo tėvynei sužinoti. Mums neužtenka jūsų neigimo. Mes privalome remtis tikrais įrodymais. Jeigu galite jų duoti, prašau.

Raulas abejojo.

- Ar galite, Raulai Ivarijau, tai įrodyti?- kreipėsi vėl į jį prokuroras.

- Bijau, nes man gali nepasisekti. Jeigu leistumėt pašaukti mano draugą, tai, galbūt...

- Itujėlijų Boltą? Kodėl ne! Mes išklausysime jo parodymų ir pamatysime, ar galima bus juos įvertinti.

- Taigi prašau pašaukti Itujėlijų.

Įsakymas bvo išpildytas ir Itulėjus pasirodė prieš teisėjus. Po paprasto tardymo Itulėjus pareiškė, kad jis tik tada atsakinės kaip liudininkas, kai jam bus leista laisvai kalbėti ir nuims pančius. tai sakydamas, jis pakėlė rankas aukštyn ir teisėjai ant jų pamatė retežius. Užteko dviejų Kufo žodžių ir pančiai buvo nuimti.

- Dabar aš galiu laisviau kalbėti-, pastebėjo Itulėjus juokdamasis,- o priešingai, turbūt žinote, kad,kai geležis skerbiasi į žmogaus kūną, jis nori tik apie pasigailėjimą kalbėti.Klauskite manęs!

- Jūs turbūt anglas?

- Nejaugi mano išvaizda apgaulinga? Aš- Šiaurės Amerikos sūnus.

- Ar jūs pažįstate kaltinamąjį Raulą Iverijų?

Itulėjus nežinojo ką atsakyti. Į priesaiką žiūrėjo šaltai ir buvo viskam pasiruošęs, kad tik išgelbėtų draugą, bet netikrais parodymais galėjo jam pakenkti.

Žiūrėdamas į jo veidą pradėjo viską suprasti.

- Man rodos kad taip,- tęsė pamažu Ituėlijus, bet, pamatęs, Raulo judesį, tarė:- Taip, aš jį pažįstu.

- Ar žinoma, kas privertė Raulą Ivarijų pasirodyti Neapolio įlankoj?

- Tikrai sakant, kap.Raulo kelionė man ne visiškai aiški.

Tada teismas leido Raului duoti Ituėlijui keletą klausimų.

- Ituėlijau, - kreipėsi į jį Raulas, - ar jūs nežinojot, kad aš myliu Džitą Karačioli?

- Aš, kapitone? Aš tai daug kartų esu iš jūsų girdėjęs, bet jūs žinote, aš apie tokius dalykus nieko neišmanau.

- Ar netekdavo sustoti prie priešo krantų vien tik dėl to, kad ją pamatyčiau?

Ituėlijus, iš karto nustebintas Raulo klausimų, pradėjo suprasti:

- Nieko, kapitone, negali būti tikresnio! Nors aš daug kartų priešinausi tokiems jūsų žygimas, bet jūs jų neatsisakydavot.

- Argi ne vien dėl Džitos atplaukiau į Neapolio įlanką?

- Tikrai!-Tai taip teisinga, kaip kad iš čia matomas Vezuvijus! Tai buvo vienintelė priežastis.

- Jūs pirmiau sakėt, kad kaltinamojo kelionė į Neapolio įlanką miglota ir neaiški, o dabar visai ką kitą kalbate,- pastebėjo prokuroras.

- Taip, pone! Aš puikiausiai žinojau, kad viso priežastimi buvo meilė, bet ją aš ir vadinu miglota, neaiškia ir nuesuprantama.

- Kaip jūs sužinojote, kad tikrai tas jausmas vertė Raulą čia plaukti.

- Tokie dalykai suprantami, kai gyveni su žmogumi. Iš pradžių mes priplaukėme prie kalno, kur gyvena panelės Džitos teta ir kadangi jos ten nebuvo, nuplaukėme į Neapolį. Štai ir viskas.

Visa taip buvo ir Ituėlijus kalbėjo įtikinamai.

- Jūs sakote, kad lydėjote Raulą Ivarijų pas tos mergaitės tetą, o paskui čia. Na, tai iš kur jūs atplaukėt? - paklausė jo kap.Kufas, stengdamasisi paprastu balsu užmaskuoti spąstus.

- Reikia žiūrėti, nuo kurio laiko pradėsime skaityti, - atsakė Ituėlijus. - Pirmas išvažiavimas buvo iš Amerikos.

- Ne, mes pradėsime nuo paskutinės vietos, iš kurios čia atvykot.

- Aš jus, kap.Kufai, suprantu! Mes atplaukėme nuo liugerio, kuris vadinasi "Klajojanti Ugnis".

- Aš taip ir maniau. Dabar pasakykite, kur jūs liugerį palikote.

- Mes, tiesą sakant, niekur jo nepalikome, nes vos tik mums nusileidus į vandenį, jo ir pėdsakai dingo.

- Bet kur tai buvo?

- Jūroje, kap.Kufai. Panašus įvykis žemėje negalėjo būti.

- Be abejo. Bet atsimink, kad tikras parodymas gali daug padėti kaltinamajam.

- Aš palikau liugerį maždaug per pusę kilometro nuo tos vietos, kur dabar stovi jūsų fregata, - įsiterpė Raulas.

- Kur jis dabar? Jūs prisiekėt sakyti tiesą, liudininke. Atsakykite, ko aš klausiu...

- Niekas dabar negali pasakyti, kur yra liugeris, be tų, kurie jame yra.

Kufas buvo priblokštas. Kap. Lejonas ironiškai nusišypsojo ir kreipėsi į Ituėlijų.

- Jūs visai teisingai pastebėjote, kad tik liugerio žmonės težino, kur dabar liugeris yra, bet galbūt pasakysite, kur jūs susitarėt susitikti, kai grįšit atgal į jūrą?

- Aš protestuoju prieš klausimą, nes eina prieš įstatymus, - pasakė Ituėlijus tokiu tonu, kad prokuroras net pašoko, o likusieji teismo nariai nustebę pasižiūrėjo vieni į kitus.

Po to teismas pasitraukė pasitarti. Buvo nutarta, duoti liudytojui tą patį klausimą. Teismas grįžo į kajutę ir prokuroras kreipėsi į Ituėlijų:

- Liudytojau, teismas nutarė, kad jūs privalote atsakyti į tą klausimą. Taigi kokioj vietoj Raulas Ivarijus turėjo susitikti su ekipažu.

- Nemanau, kad kap.Raulas dėl susitikimo ką nors susitarė su ekpažu, o galbūt aš negirdėjau. Taip, kaip.Raulas ne toks žmogus! Jis viską sprendžia vienas, o kiti jo klauso.

- Nėra reikalo jo klausinėti, - vėl prabilo Raulas, - nes laivą aš palikau čia, kaip jau jums sakiau, ir jeigu reikalui esant praeitą naktį būčiau davęs ženklą "Klajojančiai Ugniai", ji manęs lauktų prie Sirenų salų. Bet ženklas nebuvo duotas ir laikas pagaliau, praėjo, tai manau, kad mano vyresnysis leitenantas nuplaukė į kitą mūsų sutartą vietą, apie kurią liudytojas nieko nežino. Aš to niekada jums nepasakysiu.

Raulo atsakymas privertė nutraukti Ituėlijaus tardymą ir po kelių nereikšmingų prokroro pareiškimų liko išklausyti tik kaltinamojo pasiteisinimą.

- Ponai, - pradėjo Raulas, - aš neslėpiau nuo jūsų savo vardo, tautybės, būdo ir profesijos. Aš - prancūzas ir jūsų priešas. Esu ir Neapolio karaliaus priešas, nes vienodai naikinau jūsų ir jo laivus. Jeigu jūs leisite man grįžti į liugerį, aš dirbsiu tą pat, ką ir anksčiau. Prancūzijos priešai - mano priešai. Ponai, tokie garbingi jūrininkai, kaip jūs, gali tai suprasti. Aš jaunas, mano širdis ne iš akmens ir todėl aš pamilau Džitą Karačioli ir jau metai, kai stengiuos ją vesti, tik mūsų pažiūros į religiją yra skirtingos. Ji manęs atsisakė ir nusprendė geriau likti Ardžentare. Tokios mergaitės turbūt jums žinomos. Jos grožis, kaip magnetas patraukė mano širdį. Būtinai reikėjo plaukti į Neapolį, tarp priešų laivų, kad pamatyčiau tą, kurią myliu. Bet tai visai nepanašu į bjaurų šnipinėjimą. Kas iš jūsų, ponai, kitaip padarytų? Aš tarp jūsų matau jaunų ir jie turi pripažinti grožio jėgą! Kiti, pagyvenę ponai, turbūt savo laiku irgi turėjo panašių jausmų, kurie bendri visiems žmonėms. Ponai, man nieko daugiau nebelieka sakyti, nes toliau jūs viską žinote... Jeigu jūs mane nuteisite, tai nuteistie kaip nelaimingą prancūzą, kurio širdis pasirodė per silpna, bet ne kaip niekšą šnipą!

Įtikinanti kalba nebūtų likusi be pasekmių, jei teismo sprendimas būtų priklausęs Frydrichui, - kaltinamąjį būtų išteisinę, - bet Lejonas meilės nesuprato. Kaltinamasis buvo išvestas ir teisėjai ėmėsi darbo.

Kufas būtų mielu noru paleidęs Raulą, kad toliau galėtų persekioti "Klajojančią Ugnį", bet sprendimas priklausė ne nuo jo vieno.

Pasitarimas tęsėsi apie valandą, paskui atvedė kaltinamąjį ir perskaitė sprendimą, kuriuo Raulą Ivarijų kaltino šnipinėjimu, sugautą persirengusį prie svetimų laivų ir nubaudė jį ryt rytą pakarti vyriausio viršininko nurodytame laive.

Kadangi Raulas nieko geresnio nesitikėjo, sprendimą išklausė ramiai ir mandagiai nusilenkė teisėjams, po to jį supančiotą išvedė, nes to reikalavo papročiai.

Boltas į teismą nebuvo pašauktas, nes jo byloje buvo daug keblumų. Kufas nutarė Ituėlijų pasiimti atgal į savo laivą, žinodamas, kad jis negali būti traukiamas teisman, kol neįrodė savo tautybės. Dėl visa ko Kufas nutarė pasikalbėti su admirolu, kuris kartais būdavo nuolaidus.

Po sprendimo ir po to, kai Raulas buvo išvestas iš karo teismo, teisėjai nutarė tuojau pasiųsti laivelį pas Nelsoną, kad sprendimą pasirašytų.

Vėliau kilo smarkūs ginčai dėl "Klajojančios Ugnies" ir jos sugavimo. Visi sutiko, kad liugeris turėtų būti netoli, bet kur - niekas negalėjo pasakyti. Karininkai buvo pasiųsti į visas Kaprio aukštumas, iš kur galima matyti didelius jūros plotus, bet viskas veltui!

Kapitonas Kufas manė, kad liugeris yra kur nors netoliese. Bet štai! Grįžo ir paskutinis laivelis iš žvalgybos, bet be jokių rezultatų. Niekur nepastebėta "Klajojančios Ugnies" pėdsakų.

Kufas kalbėjosi su kitais kapitonais, kai buvo praneštos paskutinės žinios.

- Mane įtikinėdavo, kad tas žmogus yra Raulas Ivarijus ir kad jis turėjo drąsos plaukti į daugelį mūsų uostų su anglų vėliava. Ar nebus ir dabar įsmukęs kur nors į mūsų laivų tarpą. Prie miesto irgi yra daug įvarių laivų. Gal dabar "Klajojanti Ugnis" stovi, nekreipdama kitų laivų dėmesio į save. Kaip jūs manote, kapitone Lejonai?

- Iš tikrųjų, kap.Kufai, taip gali būti. Maži daiktai dingsta didelių akivazdoj. Nėra geresnio būdo pasisplėpti, kaip tik įsimaišius tarp kitų.

- Galbūt, Lejonai, tai tiesa, - prabilo ponas Frydrichas, - bet aš nemanau, kad prancūzų laivas, mažas ar didelis, drįstų įmesti inkarą prieš pat Nelsono nosį.

- Tai būtų tas pat, kaip kad atsigulti prieš vilką, - tarė Kufas.

- Vinčesteri, ar ten mūsiškis laivelis plaukia?

- Taip, kapitone, grįžta su atsakymu nuo Nelsono. Vairininke!

- Vairininke, - sušuko Kufas, - tamsta neatidus. Mūsų laivelis beveik prie laivo priplaukė, o jūs nieko neveikiat.

Vairininkas tylėjo. Karininkas iš laivelio persikėlė į laivą ir įteikė Kufui admirolo raštą.

- Pažiūrėsime, - pasakė Kufas, - atidengdamas visiems įdomų paketą.

- Kur vairininkas su jais nuėjo? Tada Kuras perskatė: "Sutinku. Sprendimas turi būti įvykdytas "Prozerpinos" denyje rytojaus dieną".

Toliau sekė visiems pažįstamas Nelsono parašas. Kufas tokio atsakymo tikėjosi, net laukė.

Kufas labai norėjo atidėti sprendimą, nes tikėjosi išgauti iš Raulo žinių apie liugerį. Jeigu Raulas prisipažintų, t.y. išduotų "Klajojančią Ugnį", tada Kufas jį laikytų savo laive kaip karo belaisvį. Kufas neturėjo geros nuomonės apie piratus ir manė, kad žmogus už savo gyvybę išduos paslaptį jūros karininkui.

Ponas Frydrichas ir Lejonas buvo tos pačios nuomonės, todėl "Klajojančios Ugnies" paėmimą laikė baigtu dalyku.

- Tačiau darosi labai baisu, - kalbėjo Frydrichas lėtai, - labai baisu, kai susidaro situacija: arba būti pakartam, arba išduoti draugus.

- Taip, taip, Detvude, - atsakinėjo Kufas, - niekas turbūt nesakytų, kad tai puiku. Aš viską duočiau, kad tik greičiau pabaigčiau darbą su tuo prakeiktu liugeriu! Na, nebeilgai lauksime.

Tuo metu, nė nepasibeldęs įlėkė Grifinas.

- Atleisk, kapitone, - pradėjo uždusęs Grifinas, - sargybinis, paliktas ant Kampanelų kalnų, pranešė, jog jis dabar matąs liugerį pietryčiuose. Mums nėra reikalo ilgiau laukti, nes vėjas jau kyla!

- Puiki naujiena! - sušuko kapitonas, trindamas iš džiaugsmo rankas. - Įsakykite, Grifinai, Vinčesteriui, kad tuojau pakeltų inkarą ir kad kitiems laivams tą pat įsakytų. Taigi, ponai, žaidimas prasideda! Belieka jį gerai baigti! Dabar pasiskirstysime darbą.

- Kadangi "Prozerpina" geriausia iš visų trijų laivų (su lyg tais žodžiais Frydrichas ironiškai nusišypsojo, o Lejonas pakėlė akis, tarytum išgirdęs kokią svarbią naujieną), tai ji plauks pirma. Jūs, pone Frydrichai, tik saulei nusileidus išplauksite po manęs, o jūs Lejonai, laukit nakties. Tuo būdu mes užtversime visus kelius ir tikriausiai liugeris bus mūsų rankose!

- Planas puikus, kap. Kufai, - pastebėjo Lejonas, - tik kitą kartą atsitinka taip, kad vietoj to, kad jį įvaryti tarp mūsų ir pakraščio, mes patys galime būti į pakraštį įvaryti, o priešas liks laisvas. Ką tada darysime?

- Tada jį vysime. Vėliau paaiškės, ką kiekvienas mūsų turi daryti. O dabar, ponai, odvanokite už nemandagumą, bet "Prozerpinai" laikas į kelionę, nes kelias ilgas, o vėju ne visai galima pasitikėti.

Kufas taip skubėjo, jog svečiai tuojau išėjo. Grįžęs į savo fregatą, Frydrichas paprašė pietų. Po pietų porą valandų smuikavo, paskui davė įsakymus pirmajam leitenantui. Daugiau nebereikėjo fregata rūpintis.

Kap, Lejonas įsakė paremti 8 ar 9 bures, o po to nuėjo pietauti.

Visai kas kita dėjosi "Prozerpinoje". Darbas virė ir greitai fregata lenkė Kaprio salą. Vėjas buvo stiprus ir laivo greitis kas valandą didėjo.

Kai saulė nusileido, ir viską aplinkui apgaubė lengvas rūkas, iš "Prozerpinos" vos buvo galima matyti tašką. Matėsi ir "Terpsichora", plaukusi pirmosios fregatos pėdsakais. Ponas Frydrichas ūžė su savo karininkais, bet denyje budėjo prityręs jūros dalykuose senas leitenantas. Jis, reikalui esant, pats galėjo laivui vadovauti.

Lejono karvetė taisė bures. Jau ir jam atėjo laikas į kelionę, ir jis pakėlė inkarą.

Kada karvetė plaukė visu smarkumu, Lejonas pašaukė į kajutę vyresnįjį leitenantą.

- Pažiūrėk, Makai Binai, - pasakė Lejonas, rodydamas žemėlapį, - kaip. Kufas jau yra prie Piano, o ponas Frydrichas štai toje vietoje. Liugeris turbūt yra vertas, kad ruošiama tokia medžioklė. Sako tie piratai dideli aukso mėgėjai! Jeigu tą laivą sučiuptume ir gerai iškratytume, aš nenustebčiau, jei tas žygis duotų 8-10 tūkstančių svarų sterligų! Nieko sau būtų karvetos įgulai! Bet jeigu padalyti tarp trijų laivų... Ką jūs apie tai manote?

- Prisieis grobį dalytis tarp trijų kapitonų ir tiek pat leitenantų...

- Štai ! jeigu liugerį įvarys į įlanką, ir jei jis norės sprukti pro kyšulį, papuls mums! Ar jūs taip manote?!

- Visiškai sutinku, kapitone!

- Jeigu mes paimsime liugerį prieš temstant, kai Kufas ir Frydrichas net nežinos kur jis, kaip jie mums padės?

- Jūs, kaip, Lejonai, norite, kad mes šią naktį sektume labai atidžiai?

- Žinoma! Jeigu mums tai pasiseks, mes pagausime geriausią liugerį! Juk gaila būtų dalyti į tris dalis tai, ką vieni galime gauti?

Taip visi trys karo laivai plaukė gaudyti liugerio. Kufas jį norėjo sučiupti dėl garbės, galbūt dėl keršto už padarytas skriaudas; ponas Frydrichas manė tik, kaip greičiau laiką praleisti, todėl viską sukrovė ant leitenanto pečių; kap.Lejoną viliojo grobis.

Saulei nusileidus, Kufas liepė pašaukti vyresnįjį leitenantą. Vinčesteris, nors buvo užimtas, tuojau atėjo.

- Labą vakarą, Vinčesteri, - draugiškai kreipėsi kapitonas. - Sėskite ir paragaukite to gardaus vyno!

- Ačiū, kapitone! Tai iš tikrųjų labai puikus vynas! Girdėjau, kad admirolas Nelsonas pasirašė sprendimą ir prancūzas rytoj "Prozerpinoj" bus pakartas.

- Taip, bet jeigu jis jums nurodys liugerio vietą, bus laisvas. Dabar aplinkybės tokios, kad mes paimsime "Klajojančią Ugnį" ir už tai būsime dėkingi tik sau!

- Tai dar geriau, kapitone! Nemalonu klausyti, kada žmogus išduoda savo draugus.

- Aš su jumis, Vinčesteri, sutinku, tačiau mums, kaip ten bebūtų, reikia sučiupti tą liugerį. Aš jus pašaukiau dėl Bolto... Reikia kaip nors baigti su tuo sukčium!

- Tai nepateisinamas dezertyras, kapitone. Aš geriau sutikčiau 10 tokių Boltų pakarti negu tą prancūzą.

- Jūs nepiktas, Vinčesteri! Gal užmiršai Porto Feraždą, vijimąsi laiveliais? O gal myli savo priešus, kaip moko Evangelija?

- Boltas mat yra kitoks! Bėglys, niekšas... Meta savo tėvynę, apgauna priešus.

- Taigi aš klausiu: ar "savo" valstybės dalykus paliko mūsų fregatoje?

- Mes jį į laivą paėmėme kaip anglą. Ar jūs tikit jo pasakojimu, jog jis yra amerikietis... Jeigu tai tiesa, tai mes padarėme jam didžiausią skriaudą. Bet aš tomis kalbomis netikiu ir jį laikau sukilėliu.

- Dalykas visai rimtas, Vinčesteri. Tai liečia žmogaus gyvybę. Aš nesu tikras, kad jis ne amerikietis.

- Tai kodėl jis neįrodo savo tautybės?

- Tai ne visada galima. Iš kur jis paims visus dokumentus?

- Vadinasi, mums nieko kito nelieka, kaip tik paleisti visus, kurių tautybė neaiški.

- Didelis skirtumas yra tarp paleidimo ir pakorimo. Mums dabar žmonės reikalingi. Man dar reikėtų 18-20 žmonių, kad viską galima būtų greitai padaryti. Boltas yra naudingas žmogus. Jis geras jūrininkas ir be jo negalime apsieiti.

- Kaip jūs, kapitone, manote pasielgti?

- Aš manau jį vėl priimti į įgulą. Jeigu jis iš tikrųjų amerikietis, tai nėra joks dezertyras ir niekšas. Nelsonas man davė visą valdžią ir ja aš pasinaudosiu, kad nuraminčiau sąžinę ir gaučiau naudos. Už metų ar dviejų galbūt mes grįšime į Angliją. Čia galėsime jo tautybę išaiškinti. Aš manau, kad Boltui reikia tik džiaugtis.

- Galbūt, kapitone! Bet ką pasakys įgula, matydama nenubaustą nusikaltėlį?

- Pasakysim, kad karalius bausmę dovanojo, nes jis išdavė Raulą Ivarijų.

- Taip gali būti, bet, kapitone, sunku bus jam vargšui, nes jūrininkai labiau nekenčia išdavikų negu nusikaltėlių.

- Tačiau ir tai geriau negu būti pakartam. Niekšas džiaugsis, kad taip lengvai išsisuko. Jūs prižiūrėsite, kad jo labai neskriaustų. Taigi, Vinčesteri, įsakykite, kad nuimtų nuo jo pančius ir pasakykit jam prieš eidamas miegoti mūsų nutarimą.

Štai kaip buvo nuspręstas Ituėlijaus Bolto likimas. Jeigu byla būtų pasiekusi Nelsoną, jis būtų Boltą visai paleidęs kaip

svetimtautį. Tačiau viskas virto kitaip! Vinčesteris liepė amerikiečiui pančius nuimti.

- Šiandien, Boltai, - kreipėsi į jį leitenantas pakeldamas balsą, kad visi girdėtų, - kapitonas liepė nuimti pančius ir jus grąžinti į savo darbą. Jūs, Boltai, turite tą įsakymą tinkamai įvertinti, nes buvote per plauką nuo mirties. Dabar jūs eisite pirmykštes pareigas.

Ituėlijus buvo gudrus ir nieko neatsakė. Jis puikiausiai suprato, kokiais sumetimais jo pasigailėjo ir nutarė progai pasitaikius pabėgti. Tačiau Kufo mintis Boltui nepatiko, nes jūrininkams tai buvo didelė nuodėmė. Vinčesteris nežinojo, ką Boltas galvojo. Kiek pagalvojęs su budinčiu karininku nuėjo miegoti.

* * *

Kitos dienos rytą Kufas ir Lejonas jau stovėjo laivų deniuose, atidžiai apžiūrėdami aplinką. Net ponas Frydrichas Detvudas įsakė budinčiam karininkui jį pažadinti ir pranešti apie įvykius.

Kufas dar saulei nepatekėjus pasikėlė į denį.

- Aš prie pakraščių nieko nematau, - pastebėjo Kufas.

- Aš kažką juodą išskiriu prie anų griuvėsiu, apie kuriuos tiek daug stebuklų girdėjom.

- Ar šitoj pusėj, Grifinai? Daiktas per didelis, kad galima būtų jį laikyti liugeriu.

- Tai turi būti "Terpsichora", kapitone, nes ji kaip tik toje vietoje turi būti. Štai ten kažkokios burės... į šiaurę... galbūt tai liugeris.

- Be abejo, liugeris! Matyt, visą laiką jis slėpėsi Amalfido apylinkėse.

"Prozerpina" visu greitumu skrido tariamo liugerio link. Kadangi nuotolis vis mažėjo, nebuvo abejonės, kad ten liugeris.

"Terpsichora" sekė pirmąją fregatą, bet po 2 valandų visi įsitikino, kad tariamasis liugeris yra Lejono karvetė, kuri norėjo abi fregatas aplenkti ir sugauti liugerį anksčiau, negu kiti jį pastebės. Lejonas sugriovė visus Kufo planus.

- Negali būti jokios abejonės, kad ten yra didelis laivas ir tikriausiai Lejono karvetė, - apmaudžiai sušuko Kufas. - Velniai žino! Mes tuojau viską sužinosime.

Visi nustojo vilties sugauti liugerį. Nutarė, kad sargybinis, pranešęs apie liugerį, suklydo. Šiaip ar taip, bet klaida buvo padaryta gabaus ir neturinčio pasitikėjimo "Prozerpinos" karininko, kuris leitenanto laipsnį jau senai būtų įsigijęs, jei neragautų vyno. Dabar jis iš sargybos posto laiveliu plaukė į fregatą ir Kufas negalėjo paslėpti savo pykčio. Kapitonas, kaip paprastai tokiais atvejais, nuėjo į kajutę, įsakęs karininką tuojau atsiųsti, kai tik pasirodys "Prozerpinos" deny.

- Ką tai, pone, reiškia! - piktai sušuko Kufas, kai duryse pasirodė karininkas. - Kodėl tamsa privertei be reikalo vytis? Per jūsų malonę čia atsidūrėme ir nežinau kada išsikrapštysim!

Klinčas žinojo, kad kol kapitono pyktis praeis, reikia tylėti. Tokiu atveju vargšas nuleisdavo galvą, perkreipdavo veidą ir tartum sakė: "Ką aš padariau? Jeigu iš tikrųjų padariau ką nors bloga, matai, jog dabar gailiuos". Taip jis geriausiai paveikdavo pykstantį kapitoną.

- Pasiaiškinkite, - baigė Kufas.

- Būkite malonus, kapitone, ir pasakykite, už ką aš turiu pasiaiškinti, - paklausė Klinčas.

- Tai man patinka! Bet pasakykite, ką reiškia jūsų signalas? Ar iš tikrųjų nematėt "Klajojančios Ugnies"?

- Mačiau ir matau, kapitone, kad mano ženklai buvo visai tesingai suprasti. Aš mačiau liugerį pietinėj Kaprio daly ir negalėjau suklysti, nes liugerio išvaizda labai charakteringa. Kas kartą jį matė, tas niekad jo neužmirš.

- Kurgi jis dingo?

- Aš, kapitone, manau, kad jis pasinaudodamas nakties tamsa nepastebėtas išplaukė į atvirą jūrą. Drąsos jis turi. Kad tai buvo tas pats liugeris, nereikia abejoti, nes jį mačiau keturių mylių atstumu!

- Keturių? Aš maniau, kad aštuonių! Kodėl jūs nepranešėte apie nuotolį mums?

- Man truko reikalingų ženklų. Pagaliau kam...

- Kam? Aš maniau, kad visi fregatos žmonės žino, kad mažas liugeris negali būti matomas 8-9 mylių atstumu.

Iš tikrųjų "Klajojanti Ugnis", kurią Klinčas tikrai matė, naktį pralėkė tarp dviejų fregatų net nepastebėta ir nuplaukė Kairo link. Raulas, liugerį apleisdamas, dėl ženklų susitarė sus vyrensiuoju leitenantu Pentaru, bet šis veltui jų laukė abiejose sutartose vietose. Jis nesulaukė jokių ženklų, nes negalėjo jų gauti. Pagaliau liugerio vyrai pastebėjo abi fragatas. Karvetę manė plaukinat į Maltą ar Siciliją. Liugeris iki nakties slėpėsi nuėmęs bures. Klinčas tolesnės "Klajojančios Ugnies" kelionės negalėjo pastebėti, nes gavęs ženklą iš "Prozerpinos", paskubėjo su jūrininkais į kaimą ieškoti nakvynės.

- Kur jūs, Klinčai, nakvojote? - paklausė Kufas.

- Kaime mus priglaudė ir pavalgydino.

- Ir jus nepagalvojote, kad galite netekti savo žmonių? Vynas ir "gerosios" panelės - mūsų jūrininkams didžiausios pinklės.

- Vis dėlto grįžome sveiki!

- Turbūt su savim buvote paėmę vedusius?

- Atvirkščiai! Mūsų vedusieji dar blogesni už kavalierius. Jie džiaugiasi savo žmonų atsikratę.

- Tai tiesa! Ar jūs, Klinčai, vedęs? Aš girdėjau apie tai kalbant.

- Prisiekiu dangumi, kad tai vieno mūsų viršilos pasaka! Jeigu nors kiek tikėti, tai galima manyti mane esant didžiausiu niekšu. Mūsų fregatos viršilos dabar tokie pasiutę! Kaip dar juos Vinčesteris gali suvaldyti.

- Mes irgi, Klinčai, buvome jauni. Nereikia per daug žiauriam būti! Papasakokite, kaip naktį praleidote.

- Labai gerai! Geriau nė Anglijoj negali būti. Šonas prie šono... su viena sena moteriške, vadinasi Džiuntotardi.

- Jūs, jeigu neklystu, itališkai suprantate?

- Aš tiek daug esu po pasaulį keliavęs! Ką išmokau, tą ir moku! Reikia mokėti kiekviena kalba paprašyti valgyti ir gerti. Taigi ta moteris papasakojo visą istoriją. Pas ją atvažiavo paviešėti brolis ir giminaitė, bet išplaukė į Neapolį. Žadėjo trečią vakarą grįžti, bet iki to laiko dar nėra. Ji klausė, ar mes nesutikome jų laivelio.

- Dievas su mumis! Jūs einat tikru keliu ir aš gailiuos, kad jūs to nežinojot. Jūs iš tos moters daug ką galėjote sužinoti. Tikiuos, kad jūs persiskyrėt nesusipykę?

- Man visada bus draugas tas, kuris mane sušildys ir pasotins.

- Neabejoju, Klinčai! Jūs esat geras žmogus.

- Aš ištikimai tarnauju savo karaliui! Už tai jis mane maitina škiperio šaukštu, - pasakė Klinčas, gerdamas grogą.

- Mes, Klinčai, abu senai tarnaujame, - maloniai kalbėjo Kufas. - Aš puikiai žinau jūsų gyvenimą ir jūs ant manęs nesupykite, jei pasakysiu, kad viskuo kalčiausias jūsų mylimas priešas, kuris jums vis labiau kenkia. Ar mane supratot, Klinčai?

- Taip, kapitone, aš nesipriešinu, tačiau gyvenimas be vilties neįmanomas.

Tie žodžiai buvo pasakyti su giliu liūdesiu ir jie giliai įsmigo į Kufo širdį. Kufas prisiminė, kaip jie abu ėjo viršilų pareigas, o dabar... Koks skirtumas tarp jų!..

- Iš tikrųjų, gyvenimas be viltie sunkus, - pradėjo vėl Kufas. - Jūs dar kartą išmėginkite savo jėgas pirma negu atsisakyti bet kokios vilties.

- Jeigu aš apie tai galvoju, kapitone, tai tik dėl savo tėvų! Kai mano tėvas, Plymuto pirklys, turįs visų pasitikėjimą, mane atidavė į laivą tarnauti, jis tikėjosi, kad su laiku aš jį pralenksiu. Dabar jųs matote: mano padėtis daug blogesnė už jo. Man neverta laukti pakėlimo kapitonu!

- Bet juk mes vienmečiai, rodos. Kiek jums metų?

- Trisdešimt du, kapitone. Mano motina tikėjosi mane vyresnį matyti... Ir dar viena jauna ypata!..

- Tai, Klinčai, man naujiena! - mielai kreipėsi į jį Kufas. Aš kažin kodėl niekad nesu galvojęs apie jūsų vestuves.

- Mes su Džene nutarėme laukti geresnių laikų!

- Ar tiesa? Taigi laikyti jauną mergaitę ant buksyro jai nežinant, kur ji vedama, tokiame amžiuje, kai ji galėtų rasti puikų uostą ir įmesti inkarą visam gyvenimui, nėra teisinga.

Klinčo akyse pasirodė ašaros.

- Tai ne mano, kapitone, kaltė, - atsakė jis tyliai. - Štai jau šešeri metai, kai aš maldauju ją užmiršti mane, bet ji ir klausyti nenori. Jai buvo daug progų ištekėti ir aš įkalbinėjau, bet ji atsakė, jog nedrįsta apie tai nė pamanyti. Ji tekės tik už jūrininko!

- Turbūt jai kalbėjo apie romantiškas idėjas,liečiančias jūsų vestuves. Todėl jums ir sunku ją įtikinti, jog tai darėte jos gerovei.

- Dženė Vestau ir romantiškos idėjos! O ne, kapitone, ne! Ji nė kiek neturi romantizmo. Ji man visiškai paaukojo savo širdį! Sunki mįslė, kaip aš ten galėjau įsitvirtinti.

Klinčas gerai atrodė ir todėl jį galima buvo vadinti gražiu, nors vėjas, saulė, nuovargis ir vynas buvo palikę savo pėdasakų. Jis buvo puikiausiais jūrininkas, visų gerbiamas ir drąsus kaip liūtas.

Kufas, užmiršęs skirtumą, ištiesė savo senajam draugui ranką ir širdingai ją paspaudė, sakydamas meilius, draugiškus žodžius.

- Mano mielas drauge, - sakė jam kapitonas, - reikia paimti save į rankas, bus pirmas žingsnis į jūsų laimę, jeigu jūs liksite ištikimas motinai, Dženei ir pats sau.

Nepraėjo nė pusė valandos, o Klinčas jau pasirodė iškilminga uniforma ant laivo denio. Gavęs iš kapitono reikalingus raštus, nuėjo į kapitono laivelį, kurį Kufas buvo liepęs nuleisti į vandenį. Vos tik jis įsėdo, laivelis nulėkė Kampanelos aukštumos link. Niekas nežinojo, kur ir kodėl jis išplaukė, bet kiekvienas manė, kad jo išvykimas siejasi su liugerio gaudymu.

* * *

Buvo aišku, kad "Klajojančios Ugnies" Salerno įlankoj nėra, nes net per žiūroną nieko panašaus į liugerį nesimatė. Įširdęs Lejonas turėjo pirmykščio plano atsisakyti ir pasuko Kampanelos kryptimi. Kufas, laukdamas vakarų vėjo, tęsė kelionę į šiaurę, tikėdamasis priplaukti Amalfą. Jį paliksime plaukti ta kryptimi, o patys grįšime prie keturių belaisvių.

Džita su Konstapoliaus žmona buvo dideliame kambary, kur joms atnešdavo valgyti, Džiutotardi buvo gretimame kambaryje. Džita ir jos dėdė nebuvo laikomi nusikaltėliais. Kapitonas laukė tik geros progos juos išlaipinti, nes įsitikino, kad iš jų liugerio sustojimo vietos nesužinos.

Ituėlijus visą rytą buvo užimtas. Jis paruošė belaisviams laivelį, nes užėmė reikalingą vietą.

Raulas, stiprios sargybos saugomas, laukė baisios bausmės. Jo likimas visiems fregatos žmonėms buvo žinomas.

Nors tuo metu mirties bausmės buvo įprastas dalykas, bet atsirado žmonių, kurie dėl to kentėjo. Vinčesteris užmiršo ir savo žaizdą, ir piratų žalą ir kiek tik galėdamas stengėsi padėti nelaimingajam. Jis Raulą pasodino tarp dviejų atvirų patrankų, kad galėtų kvėputi grynu oru, nes labai buvo karšta. Iš drobės padarė Raului uždangą, kad niekas netrukdytų galvoti ir įsakė nuimti pančius, nors prižiūrėjo, kad nelaimingasis nenusižudytų. Tą pusę, iš kur buvo atvira jūra, labiausiai saugojo, kad Raulas nešoktų į vandenį, bet jis buvo ramus ir paklusnus. Pagaliau laivas taip lėtai plaukė, kad Raulą visad suspėtų ištraukti, jei jis pamėgintų bėgti. Reikia pasakyti, kad daugumas karininkų norėjo jį matyti paskendusį, bet ne pakartą.

Taip Raulas praleido tame mažame kalėjime naktį ir kitą rytą. Vis dėlto būtų neteisinga manyti, kad Raulas nekreipė jokio dėmesio į savo padėtį. Jis norėjo vyriškai mirti, kaip prancūzui priderėjo. Vyriško būdo, daug kartų rizikavęs gyvybe, Raulas ir dabar ramiai sutiktų mirtį, jei nemylėtų gyvenimo ir savo jaunų dienų.

Kalinį aplankė Grifinas, kurį Raulas paprašė sėstis.

- Kaip matote, mane iš abiejų pusių saugoja dvi geros patrankos, ponas leitenante, ir jeigu aš turėčiau nuo jų gauti galą, dabartinė bausmė gali pavėluoti.

- Jūsų padėtį mes visai gerai suprantame, ponas Ivarijau, - atsakė susijaudinęs Grifinas, - ir kiekvienas sutiktumėm su jumis susitikti akis į akį garbingoj kovoj.

- Likimas lėmė kitaip. Kodėl nesėdate, ponas leitenante?

- Dovanokite, ponas Ivarijau, nes aš su Kufo įsakymu. Jis prašo jus keletai minučių pas save, jeigu jums tai bus nemalonu..

Raulas buvo nustebintas fregatos karininkų elgesiu, kurie iš tikrųjų rodė pagarbą savo tikram priešui. Jis išmoko gerbti ir dabar ėjo pasirengęs išpildyti kapitono norą.

Kufas jo laukė, ir kai Raulas įėjo į kajutę, paparašė jį sėstis, taip pat paprašė Grifino, kad būtų ne tik liudininkas to, kas tuojau bus pasakyta, bet jeigu bus reikalas ir vertėjas. Po trumpos tylos kapitonas angliškai pradėjo pokalbį.

- Aš labai gailiuos, ponas Ivarijau, kad toks drąsus žmogus kaip jūs atisdūrėt tokioj padėtyj, - pasakė Kufas. - Mes jūsų vyriškumą gerbiame, bet karo įstatymai labai griežti.

- Ponas kapitone, - mandagiai, bet sausai, atsakė Raulas, - prancūzas mokės mirti už laisvę ir tėvynę.

- Dėl to aš neabejoju, ponas Ivarijau, bet man rodos anglai žiauriai keršija. Galbūt atsiras kas nors, kas galėtų pasigailėti drąsaus vyro gyvybės.

- Aš savęs nelaikau didvyriu, ponas kapitone, bet jeigu atsiras kokia nors garbinga išeitis, būsiu dėkingas.

- Atsakymas protingas. Aš manau, kad mes kalbėdami atvirai, pasikalbėjimą baigsime kuo geriausiai. Grifinai, ar nenorite vyno? Tikiuos, kad ir ponas Ivarijus neatsisakys? Kaprio vynas puikus. Jis labai tinka tokiam karšty...

Grifinas nuo pasiūlymo neatsisakė, nors jo veidas nerodė jokio pasitenkinimo, kas buvo matyti Kufo veide. Raulas padėkojo ir laukė tolesnių paaiškinimų. Kufas kiek susigraudinęs delsė, bet kadangi visi tylėjo, pradėjo:

-Taip,pone, Anglija moka bausti savo priešus, bet ji moka ir jų pasigailėti. Visa bėda, kad jūs pakliuvot karo metu...

- Kokią jūs, kapitone, išeitį buvote numatę? Aš neslėpsiu, kad noriu išgelbėti gyvybę, ypatingai nuo gėdingos mirties.

- Aš laimingas, ponas Ivarijau, kad jūs taip galvojate. Tai palengvins sunkų mano uždavinį. Jums, be abejo, žinomas mūsų admirolo Nelsono būdas?

- Kam, kapitone, tas vardas nežinomas?

- Taip, jį privalu žinoti! Tai geležinis žmogus, kuris pasiekia viską, neaplenkdamas įstatymų. Taigi, ponas Ivarijau, tiesą sakant, jis būtinai nori turėti jūsų "Klajojančią Ugnį".

- A! - sušuko ironiškai Raulas. - Ne tik Nelsonas trokšta. "Klajojanti Ugnis" tokia graži, kapitone, jog turi daug garbintojų.

- Bet Nelsonas vienas labiausiai norinčių, kas gerokai palengvina jūsų reikalą. Jums telieka atiduoti liugerį į mūsų rankas. Pasakytite mums, kur jis yra dabar, o kita mes patys atliksime.

- Nelsonas, be abejo, pildo pareigas, - aštriai pasakė Raulas, - Jo pareiga - saugoti anglų prekybos reikalus, todėl jis ir turi teisę duoti tokį pasiūlymą. Ne, to aš negaliu priimti.

- Jūs galite pasakyti, kokius davėt įsakymus, palikdamas liugerį ir kur jis dabar yra.

- Ne, kapitone, aš to negaliu daryti, nes tai man atimtų garbę. Kai kalbama apie išdavystę, mano liežuvis virsta akmeniu!

Jeigu Raulas tuos žodžius būtų pasakęs teatrališku patosu, Kufui nebūtų turėję jokios reikšmės. Tačiau jo rami, pagarbi išvaizda, įtikinantis tonas sužlugdė kapitono palnus. Jis niekad nedrįstų kreiptis su panašiu siūlymu į tikrą jūros karininką, bet Kufas iš pirato nesitikėjo tokios garbės bei teisingumo ir net norėjo tai Raului pasakyti.

- Jūs gerai apsvarstykite tą pasiūlymą, ponas Ivarijau, pasakė patylėjęs kapitonas. - Dalykas labai svarbus ir ne taip lengva jį nuspręsti.

- Ponas Kufai, aš jums dovanoju, jeigu jūs pats sau galite dovanoti, - pasakė Raulas keldamasis, lyg norėdamas parodyti, kad daugiau nenori kalbėti. - Man gerai žinoma jūsų nuomonė apie mus - piratus, bet garbingas karininkas pirma turi gerai pagalvoti, paskui žudyti žmogų. Tuo labiau atsargesnis privalo būti garbigas jūrininkas, kai žmogaus gyvybė kabo ant plauko. Bet kartoju, aš jums dovanoju, jeigu sau galite dovanoti.

Kufas buvo išbalęs, širdis smarkiai plakė. Jis greit nusiramino, bet kalbėti negalėjo, tik perėjo keletą kartų per kambarį.

- Ponas Ivarijau, - tarė pagaliau pajutęs, kad jo balsas neišduos susijaudinimo, - aš atvira širdim prašau dovanoti. Aš jūsų nepažinau. Kitaip niekad nedrįsčiau jums duoti tokį įžeidžiantį pasiūlymą ir niekad nežeminčiau anglų karininkų vardo. Pats Nelsonas niekada neužgauna garbingo priešo jausmų. Mes jūsų nepažinom! Ne visi piratai tokie, kaip jūs.

- Štai ranka, kapitone Kufai. Mums reikėjo susitikti kiekvienam savo laive, garbingoj kovoj už tėvynę. Šios kovos padariniai būtų mūsų amžinos draugystės ženklas. Aš Anglijoj praleidau daug metų, kad įsitikinčiau, aip jūs blogai mus, prancūzus, surpantate. Bet... garbingi žmonės visur vieni kitus supras ir mes būsime draugai nors trumpam laikui, kuris dar man liko.

Kufas paspaudė Raulo ranką ir ašaros nuriedėjo per jo skuorstus.

- Tai pasiutęs dalykas, Grifinai, - kalbėjo kapitonas. - Niekad daugiau į panašius dalykus nesikišiu, nors man siūlytų visos eskadros vado vietą.

- Aš visad, kapitone, maniau, kad tai nepasiseks ir, atvirai pasakius, net to tikėjaus. Dovanokite, kapitone, bet tylėti negaliu! Man rodos, kad mes, anglai, per žiauriai elgiamės su kitomis Europos tautomis, o ypatingai su prancūzais. To jie visai neužsitarnavo. Aš numačiau gundymo pasekmes.

Kufas dar kartą atsiprašė, o Raulas nuėjo į burinį kalėjimą, atsisakęs pasiūlytos kajutės greta kapitono kambario. Grifinas, nuvedęs belaisvį, grįžo pas kapitoną ir jie vėl pradėjo kalbėti apie belaisvį.

- Apskritai, Grifinai, tai pasiutusiai sunkus dalyaks. Raulo Ivarijaus nuteisimas labai teisingas, nes jo kaltę, be abejo, atitinka. Bet aš vis tiek tikiu jo pasakojimu! Džita - mergaitė, kurią jis myli. Jos žodžiai patvirtina jo kaltę. Net vice gubernatorius ir senasis

valdininkas sako tą patį, todėl verta manyti, kad Raulas tik dėl jos plaukė į Porto Feraždą.

- Kapitone, aš įsitikinęs, kad Nelsonas bausmę atidės, o gal net dovanos jeigu jam prandešti apie tikrą padėtį.

- Čia visas sudėtingumas, Grifinai. Mes dabar taip toli nuo Neapolio, kad jokiu būdu negalime pasiaiškinti ženklais, o sprendimas privalo būti įvykdytas šiandien iki saulės nusileidimo... dabar jau pusiaudienis.

Grifinas sudrebėjo, jis tik dabar suprato tikrą padėtį.

- Kokia nelaimė, kapitone! - sušuko jis. - Ar nereikėtų nusiųsti pasiuntinį pas admirolą?

- Tai jau padariau: pasiunčiau pas jį Klinčą.

- Klinčą! Kapitone, tokiam dalykui reikalingas sumanus karininkas ir ... blaivus.

- Klinčas gan vikrus. Apie jo nelaimingą polinkį tik tiek žinau, kad šinadie su juo tai neatsitiks. Aš jam daviau progos pasirodyti Nelsono akyse. Be to, niekas iš mūsų greičiau už jį į Neapolį nenuplauks. Dėl ženklų mes su juo susitarėme. Jis juos duos už 8-10 mylių nuo fregatos.

- Argi Nelsonas jūsų neįgaliojo veikti savarankiškai?

- Ne, vientintelis dalykas, kuris buvo leistas - bausmę atidėti, jeigu kaltinamasis išduotų liugerį.

- Kokia nelaimė! Kapitone, ar negalėtumėt paimti tą atsakomybę sau ir veikti taip, lyg turėtumėt tokį leidimą?

- Lengviau kalbėti negu pačiam padaryti, - atrėžė Kufas. - Aš sutikčiau pakarti keturiasdešimt prancūzų, negu gauti admirolo papeikimą už pareigų neatlikimą.

Kufas negalvojo apie tai, ką kalbėjo. Jo žodžiai Grifiną kiek nuramino, bet pokalbis tęsėsi.

- Mes visi, kapitone, bausmę galime pakeisti. Dar neseniai gyrėmės, kad mūsų fregatoje nebuvo įvykdytas nė vienas mirties nuosprendis, nors jau ketverti metai, kai "Prozerpina" nuleista į vandenį, ir jau septyniuose aršiuose mūšiuose dalyvavome.

- Tikėkimės, Grifinai, kad Klinčas laiku pasieks admirolą ir grįš.

- Ar nenusiųsti suimtąjį pas vice gubernatorių. Jam galbūt pasiseks įkalbėti, kad sutiktų su jūsų pasiūlymu, tada laimėtumėm kiek laiko. Italai labai gudrūs žmonės.

- Tai vice gubernatorius įrodė pasimatymuose su Raulu Ivarijum. O gal dar kartą apklausti tą sukčių Boltą?

- Labai gerai, kapitone! Bet Boltas gudrus sutvėrimas. Pašaukti jį?

Minutę Kufas abejojo, bet jis taip troško išgelbėti Raulą nuo mirties ir sučiupti liugerį, kad nemanė praleisti jokios progos. Po kelių minučių Ituėlijus jau buvo kapitono kambary.

- Boltai, - kreipėsi į jį kapitonas, - jūs žinote, kur pasiliko liugeris?

- Aš neįsitikinęs, kapitone, ar atsiminsiu, - atsakinėjo Ituėlijus, žvalgydamasis ir nesuprasdamas kur suka kapitonas. - Tiesa, mano atmintis labai bloga.

- Tuo atveju jums reikia žinoti, kad nuo jūsų atsakymo priklauso jūsų seno draugo Raulo Ivarijaus gyvybė.

- Aš norėčiau žinoti... Dieve mano, ta Europa stebuklingas žemynas!.. Ką tokio padarė kapitonas Raulas, kad jam taip blogai einasi?

- Jis pasmerktas mirti. Baumė privalo būti įvykdyta fregatoje dar šiandie, bet jeigu jis nurodys vietą, kur randasi liugeris, gyvybė bus dovanota.

Kufas Ituėlijaus gerai napažino. Ituėlijus nemylėjo nė Raulo, nė liugerio, išskyrus save; ir jeigu tai jo neliestų, galbūt jis būtų išgelbėjęs Raulą, bet jo neapykanta anglams neleido padėti jiems sučiupti liugerį, t.y. pasiekti tikslą.

- Ir jeigu, kapitone, jums pasiseks sugauti liugerį, jūs grąžinsite Raului laisvę? - paklausė Ituėlijus.

- Taip, galbūt, nors tai priklauso nuo admirolo.

- Aš labai stengsiuos atsakyti į jūsų klausimą, kapitone, todėl, kad tas laivas visų vikriausias ir niekad negalima tikrai pasakyti, kiek spėjo nuplaukti.

- Nejaugi? - ironiškai paklausė Kufas. - Tada jūs galite duoti apytikrį atsakymą. Taigi kur, jūsų skaičiavimu, jis dabar randasi.

- Aš manau, kapitone, jog "Klajojanti Ugnis" dabar privalo būti kur nors apie Kaprio salą, laukdama kaiptono Raulo ir manęs. Arba, kur nors netoli tos salos. Bet tikėkite, kapitone, ji atidžiai viską seka, kad neprileistų prie savęs kokio nors anglų kreiserio.

Ar tai tiesa, ar ne, bet Ituėlijus manė, jog sako tiesą, ir visiškai nenorėdamas apgauti savo draugų tyčia pasakė tiesą, gerai suprasdamas, kad ta tiesa bus priimta už melą. Taip ir atsitiko.

Kufas ir Grifinas jau keletą kartų apgauti, nępatikėjo nė vienu jo žodžiu. Po to jį atleido, griežtai primindami pareigas.

- Ką gi, Grifinai, mes vis vietoj? Jeigu Klinčas pavėluos, aš niekad to sau nedovanosiu, - beviltiškai sušuko Kufas.

- Negalima, kapitone, visko numatyti. Jūs viską, ką galėjote, padarėte, ir jūsų sąžinė turi būti rami. Ar negalima būtų...

- Paaiškinkite, Grifinai, ką jūs norite pasakyti.

- Aš, kapitone, maniau, ar negalėtų mažoji italė duoti kokių nors parodymų apie liugerį. Ir kadangi ji Raulą myli, tai galbūt...

Kufas, akis įsmeigęs, žiūrėjo kokią minutę į leitenantą, o paskui, palingavęs galvą, tarė:

- Ne, Grifinai, ne! Nė už ką aš nesutiksiu. Mylinti mergaitė visai kitokia negu tas niekšas amerikietis. Ne ne, niekada!

Grifinas paraudo ir sukando lūpas, nes jam buvo nemalonu, kad kapitono širdis kilnsnė negu jo.

- Bet, man rodos, ji laimėtų, jeigu liugerį išduotų už mylimojo gyvybę. Kitas dalykas būtų, jeigu jos būtų reikaujama išduoti mylimą žmogų.

- Vis tiek, Grifinai, nenutraukime uždangos, dengiančios slaptus jausmus jaunos, atsitiktinai bejėgės prieš mus mergaitės. Kai tik priplauksime pakraštį, aš nutariau paleisti seną italą ir jo giminaitę. Taip mes jais garbingai atsikratysime. Bet kas atsitiks su prancūzu, vienas Dievas težino!

Tuo pasikalbėjimas baigėsi. Grifinas grįžo į denį, kur jo laukė tarnybos pareigos, o Kufas ėmė aštuntą ar devintą kartą skaityti admirolo gautas instrukcijas.

* * *

Jau artinosi vakaras ir Kufo nerimas vis didėjo. "Prozerpina dar niekad nebuvo taip giliai į Salerno įlangą įplaukusi. Stebuklingas gamtos paveikslas taip greit paveikė karininkus, jog jie užmiršo liūdesį, kurį buvo sukėlęs belaisvis. Milžiniškos uolos su prikibusiais prie jų medeliais, vienuolynai, bažnyčios darė dar didesnį įspūdį.

Seni jūrininkai į tai kreipė mažai dėmesio. Jais sekti norėjo ir jaunieji. Ramiausias atrodė londonietis viršila Strandas.

Tuo laiku, kai "Prozerpina" plaukė į priekį, laikydamasi pakraščio, Strandas stovėjo sargyboje ir klausėsi kitų jūrininkų kalbos. Jis vyresnybės visad klausė, bet turėjo ir savo pažiūrų, dėl kurių ir prieš Nelsoną netylėtų.

Vienas jaunesniųjų karininkų, Ketfoldas, senas jūrininkas, stovėjo su keliais jūrininkais prie bušprito. Jūrininkai stovėjo sunėrę rankas ant krūtinės ir su tabaku už dantų, kartas nuo karto patempdami kelnes, kurias nešiojo be petnešų.

- Sako, tie kalnai aukšti ir gremėzdiški, - kalbėjo senis Ketfoldas, - bet iš čia to nematau. Aš nieko stebėtino tuose kalnuose neįžiūriu! Ir visa, ką mes čia matom, galime rasti kiekvienoj saloj. Kai aš su kapitonu Kuku keliavau aplink pasaulį...

Tuo metu pasirodė Kufas. Jis retai toj laivo daly pasirodydavo , bet jį visur gražiai sutikdavo. Visi jį pagerbdami atsistojo ir Strandas užleido savo vietą. Kufas prie jo priėjo sunkiais, bet kartu ir švelniais

žingsniais, mat jam dar nebuvo nė 36 metų. Kufas buvo dar tik mičmanas*, o Strandas to paties laivo viršila. Kufas to niekad neužmiršo ir į drąsų jūrininką kreipdavosi švelniai.

-Ypatingos vietos, Strandai, - tarė sėsdamasis. - Anglijoj gali visą savaitę važinėti ir nieko panašaus nesutiksi.

Prasidėjo gan smagi kalba. Strandas laikas nuo laiko vis pažvelgdavo į toliau sėdinčius jūrininkus, tartum žvilgsniu norėjo pasakyti: ar matote, koks senas kapitono draugas yra jūsų viršila!

- Čia, Strandai, nėra kur "Klajojančiai Ugniai" pasislėpti! - tarė tarp kitko kapitonas.

Viršila gudriai nusišypsojo, kaip žmogus, nenorįs su nė kuo dalytis paslaptimi.

"Klajojanti Ugnis" ne iš tų laivų, kuriuos, mes, kapitone, vėl pamatysime, - atsakė jis,nenorėdamas pasirodyti nemandagus.

- Kodėl? "Prozerpina" visad ko ieškodavo surasdavo.

- Matote, kapitone, buvo trys progos sučiupti tą laivą, o ketvirtoji nieko gero neduos, nes viskas sekasi tik iki trijų kartų.

Nustebęs Kufas pažiūrėjo į viršilą.

- Pastebėkite, - tęsė pirmasis, - kad viskas eina po tris: admirolų trys laipsniai, trys vėliavos spalvos, trys laivo stiebai...

- Ir vienas kapitonas, - nusijuokė Kufas, kuriam ta teorija buvo naujiena.

- Taip, nes kitu atveju laivo eipažas nežinotų kurio klausyti. Viską, kaiptone, galima išjuokti.

Abu valandėlę tylėjo.

- Kaip puikiai, kapitone, atrodo anas žmogus, sėdįs tarp dviejų patrankų!

- Jūs, Strandai, kalbate apie mūsų belaisvį. Ach, aš iš visos širdies norėčiau, kad jis dabar būtų kitoj vietoj. Visų labiausiai aš norėčiau, kad jis būtų savo liugeryje ir mes kovotume su juo ketvirtą kartą, nors jūs, Strandai, to nepagirtumėt.

- Dažnai laive įvykdytos bausmės atneša tam laivui nelaimę.

Kufas susimąstęs tylėjo ir kada jis taip darydavo, niekas nedrįsdavo su juo kalbėti. Po to jis atsikėlė ir nuėjo į kitą laivo galą, nepakeldamas galvos, išsiblaškiusiu žvilgsniu. Visi skyrėsi,duodami jam kelią, ir net Vinčesteris gerbė tokią kapitono nuotaiką ir nors turėjo į jį reikalą, bet nepriėjo.

Andrejus Barofaldas ir Vatas Vitijus vis dar buvo laive ir po truputį pradėjo priprasti prie neįprastų sąlygų.

Jie degė noru sugauti liugerį, nors žinojo, jog Raulas pasmerktas mirti. Kadangi abu buvo širdingi žmonės, nutarė pamatyti belaisvį. Apie tai jie pranešė Vinčesteriui, kuris laukė patogios progos paprašyt kapitono leidimo.

Pagaliau Kufas atsibudo iš gilaus mąstymo ir Vinčesteris pranešė apie italų prašymą.

- Vargšas! Jam neilgai liko gyventi, jeigu mes negausime jokių Klinčo ženklų. Leiskite pas nuteistąjį visus, kuriuos jis nori matyti.

- Net senį Džiuntotardį ir jo giminaitę? Ir dezertyrą Boltą? Jis irgi norėtų atsisveikinti su buvusiu vadu.

- Pirmiesiems negalima daryti kliūčių, bet Boltą tada tik leisime, kai belaisvis norės jį matyti.

Vinčesteris pakartojimo nelaukė. Jis nuėjo pranešti prašantiems, jog leidimas gautas, ir įsakė sargybai juos praleisti. Tačiau Raulo sutikimo niekas neklausė.

"Prozerpinoj" visi buvo nuliūdę, visiems buvo aiški belaisvio būklė ir mažai kas tikėjo, kad Klinčas greit grįš. Iki saulės nusileidimo liko vos trys valandos, o laikas vis bėgo. Visi sekė saulės laidą ir dejavo, kad šį vakarą saulė per greitai leidžiasi. Didesnė mičmanų dalis susitelkė lavo priešaky, kad tik greičiau galėtų pamatyti atplaukiantį Klinčą.

Jau pusė šešių, o šeštą valandą saulė nusileis. Vos trisdešimt minučių liko iki bausmės įvykdymo. Kufas nesitraukė nuo laivo krašto ir sudrebėjo, kai laikrodis pradėjo mušti šeštą. Vinčesteris prie jo priėjo ir kažko akimis paklausė. Atsakymas buvo vos pastebimas gestas, bet to neužteko. Pskirtoj denio vietoj prasidėjo tylus triukšmas ir pasirodė visiems pažįstama virvė. Viską tvarkė bausmės įvykdymui.

Nors visi buvo įpratę žiūrėti mirčiai į akis ir matyti žmonių kančias, bet visų širdys liūdėjo. Iš tikrųjų Raulas buvo jų priešas. Vos tik dvi paros praėjo nuo to laiko, kai jie jo nekentė, bet dabartinė padėtis tą neapykantą pakeitė užuojauta ir gailesčiu. Triumfuojąs priešas visai kitoks negu tas žmogus, priklausąs nuo jų pasigailėjimo. Nors teisėtai nuteistas kaip šnipas, jis jų akyse buvo žmogus, įsimylėjęs iki ausų, žmogus pakliuvęs į pražūtį, kad išvystų savo mylimąją. Savaime aišku, kad į tą baisų reingimąsi visi žiūrėjo be pritarimo, bet viską viršijo nematoma galybė ir niekas negalėjo priešintis. Kufas, davęs paskutinius nurodymus, nuėjo į kajutę, norėdamas paslėpti savo susijaudinimą.

Sekančios minutės praėjo labai liūdnai. Vinčesteris laukė kapitono sugrįžimo, kad galėtų atvesti nuteistąjį. Vienas mičmanų buvo nusiųstas jam pranešti, jog jau viskas sutvarkyta ir Kufas netvirtais žingsniais pasikėlė ant platformos. Jūrininkai ir ginkluoti kareiviai stovėjo priešaky ir abiejuose šonuose, o karininkai susibūrę į vieną vietą. Sunki ir kankinanti tyla viešpatavo denyję ir retai pasigirsdavop triukšmas. Barofaldas ir Vatas Vitijus stovėjo nuošaliau, bet niekas nematė nei Karlo, nei jo giminaitės.

- Aš manau, Vinčesteri, kad mums dar liko dvidešimt penkios minutės, - tarė Kufas, baimingai žiūrėdamas į besileidžiančią saulę.

- Bijau, kapitone, jog liko tik 20 minučių.

- Manau, kad penkių užtenka viską atlikti, - drebančiu balsu kalbėjo Kufas, įsmeigęs akis į leitenantą, kuris jam atsakė pečių truktelėjimu, lyg norėdamas pasakyti, kad jis to nežino.

Tada kapitonas kiek pakalbėjo su daktaru, klausdamas kiek, esant geriausioms sąlygoms, gali išgyventi pakartas žmogus. Atsakymas turbūt natitiko jo spėjimų, nes tuojau liepė atvesti suimtąjį.

Raulas pasirodė lydimas jūreivio iš vienos pusės ir karininko, atstojančio dvasiškį, iš kitos. Jis buvo išbalęs, bet negalima buvo pastebėti nė mažiausio drebėjimo. Jis mandagiai nusilenkė karininkams ir nevalingas drebulys perbėgo jo kūną, kai žvilgsnis užkliudė virvę ir visus, bausmei vykdyti, reikmenis. Jis greitai susivaldė ir, nusilenkęs kapitonui Kufui, tvirtu žingsniu žengė į bausmės vietą, be mažiausios baimės.

Tyla. Ant kaklo jam užnėrė virvę. Po to Vinčesteris tyliai davė paskutinius įsakymus žmonėms, kuriems buvo pavesta sunki bausmės vykdymo pareiga, kad jie kuo greičiausiai baigtų.

- Gailestingasis Dieve! - sušuko Kufas. - Argi galima, kad taip žmogus mirtų! Be maldos, be prašymo į Aukščiausiąjį!

- Kapitone, jis netikįs.

- Pašaukite dar kartą nuo prietaisų, - pasakė kapitonas.

- Ar matote ką nors panašų į laivelį? Akylai žiūrėkite į Neapolio įlanką. Jums turi būti matomas įėjimas į ją.

Po valandėlės sargybinis atsakė neigiamai. Vinčesteris pažvelgė į kapitoną. Kufas užšoko ant patrankos ir nukreipė žiūronus į šiaurę.

Po minutėlės vyresnysis leitenantas pranešė:

- Viskas tvarkoje, kapitone!

Kufas jau norėjo pakelti ranką, kad pradėtų, bet iš Neapolio įlankos pusės pasigirdo kurtus patrankos šūvis.

-Sustokite! - sušuko Kufas, bijodamas, kad jūrininkai, laikantys virvių galus, nepaskubėtų. - Locmane, išimkite švilpuką iš burnos!.. Dar du šūviai, Vinčesteri, ir aš būsiu laimingiausias žmogus visoj Nelsono eskaroj.

Tuo metu, kai jis kalbėjo, pasigirdo antras šūvis, jį sekė trečias.

- Galbūt saliutuoja? - paklausė Grifinas.

- Per daug ilgi tarpai. Klausykite!

Visi atidžiai klausėsi. Kufas išėmė laikrodį, ir su kiekviena sekunde jo veidas giedrėjo. Po dviejų minučių triumfuodamas pakėlė ranką.

- Viskas eina puikiausiai,ponai, - sušuko jis. - Pone Vinčesteri, nuveskite suimtąjį į jo kajutę. Atriškite tą prakeiktą virvę ir meskite

po velnių visus pragariškus įrengimus! Ponas Strandai, atleiskit komandą.

Raulas buvo greit nuvestas į savo užtvarą tarp dviejų patrankų. Pakeliui visi karininkai jį sveikino, džiaugsmingai reiškė užuojautą ir visame laive nebuvo žmogaus, kuris dabar lengviau neatsikvėptų.

* * *

Raulas turėjo būti dėkingas Klinčui. Jeigu neu tie trys šūviai iš admirolo laivo, kuriuos tik Klinčo dėka išgirdo, dabar jis būtų lavonas. Klinčas, atvykęs į eskadrą, sužinojo, kad admirolas yra Kastelmarėj. Tenai jis nuvažiavo arkliais ir įteikė popierius. Niekas negalėjo suteikti anglų admirolui didensio malonumo, kaip kilnios širdies parodymas.

- Štai, kapitonas man rašo,- pasakė Nelsonas, du sykius perskaitęs Kufo laišką, - kad negali būti jokios abjonės, jog Ivarijus plaukė į įlanką širdies dalykų verčiamas, bet ne kaip šnipas.

- Tokia, milorde, mūsų nuomonė. Ivarijaus laively sėdėjo senis ir graži mergaitė, kurią kap.Kufas matė jūsų laive prieš keletą dienų.

Nelsonas sudrebėjo ir paraudo.

- Imkite plunksną ir rašykite, ką jums padiktuosiu.

Nelsonas prieš keletą metų neteko dešinės rankos ir galėjo ant popierių pasirašyti kairiąja ranka, bet daug rašyti negalėjo. Klinčas paklausė ir admirolas jam padiktavo įsakymą atidėti Raulo bausmę iki naujo įsakymo.

- Paimkite ir pasistenkite įteikti savo kapitonui.

- Dovanokite, milorde, bet aš galiu pavėluoti grįžti į "Prozerpiną" iki saulėlydžio. Nieko kapitonas nerašė apie tris šūvius iš jūsų laivo?

- A, tikrai! Tai geriausia pranęšimo priemonė. Šūviai ir prie dabartinio lengvo vakarų vėjo turės būti aiškiai girdimi. Imkite plunksną ir rašykite.

Jis padiktavo įsakymą iššauti tris kartus iš savo laivo kas pusė minutės.

Vos abu įsakymai buvo patvirtinti magišku vardu "Nelsonas", Klinčas atsisveikino su admirolu.

- Vardan Dievo, negaiškite,- ragino jį Nelsonas. - Ant mano sąžinės guli tas dalykas. Praneškit jūsų kapitonui, kad aš prašau kaip galima greičiau atsiųsti jus vėl pas mane, kad paaiškintumėt viską. Sudiev!

Klinčas greit nuvyko į admirolo laivą, atidavė Nelsono įsakymą, ir greit buvo palesiti trys šūviai, išgelbėję Raulo gyvybę.

Po pusvalandžio "Prozerpinoje" buvo jaučiamas linksmumas ir pasitenkinimas. Kufas vėl atgijo ir Grifinui tarpininkaujant plepėjo su italais. Jie Raulo nebuvo aplankę, nes jis norėjo būti vienas, bet

paprašius antrą kartą, sutiko. Jie atsargiai ir pamažu ėjo, nes dar nebuvo pripratę prie laivo gyvenimo.

- Senjore, Andrejau, - kalbėjo valdininkas, - galima pamanyti, kad mes gyvename stebuklų pasauly! Už pusvalandžio galima buvo tikėtis matyti tariamą poną Smitą mirusį, o dabar jis sviekutėlis.

- Geriau sakykite, kaimyne Vitijau, - giliai susimąstęs atsakė vice gubernatorius, - kad daugiau reikia stebėtis, jog mes dar visi gyvi, nes kiekviena minutė gali žmogui atnešti mirtį.

- O, su tokiomis mintimis, vice gubernatoriau, galėtumėt būti geriausias dvasininkas. Bažnyčia daug ko nustojo, neturėdama jūsų. Bet kam, pagaliau, tokios liūdnos mintys? Daugiau galvokite apie gyvenimą, tada ir jums ir jūsų artimiesiems bus linksmiau gyventi.

- Žinote, kaimyne, ką aš jums pasakysiu? Yra filosofinė teorija, tikinanti, kad pasauly nieko realaus nėra ir viskas tik mūsų vaizduotė.

- Šventas dangau! Tai aš negyvenu, o tik įsivazduoju, kad gyvenu?

- Taip, ir jūs gal ne valdininkas, bet juo vaizduojatės.

- Vadinasi, aš apgavikas kaip ponas Smitas?

- Ne, nes kito Vato Vitijaus nėra.

- Dieve mano! Ir jūs pranešite Porto Feraždo gyventojams, kad nėra valdininko Vato Vitijaus? Bet juk tada kils maištas.

- Aš, ponas Vitijau, manau, kad jums sunku iš karto tą teoriją suprasti. Iš dalies tai mano kaltė, bet nematau reikalo versti areštuotąjį mūsų laukti.

- Bet juk ir jo nėra, ir nėra kam laukti!

Tačiau Andrejus nekalbėjo ir abu italai greit nuėjo pas Raulą. Sargyba juos praleido.

Raulas juos mandagiai sutiko ir, matyt, jautė džiaugsmą bei palengvėjimą, kad bausmė buvo atidėta, nors galbūt atidėta iki bylos peržiūrėjimo.

Jam buvo duotos dvi sudedamos kėdės, kurias pasiūlė svečiams, o pats atsisėdo ant patrankos stovo. Sutemo. Lengvi debesys paslėpė žvaigždes ir į Raulo užtvarą skverbėsi žibintų šviesa. Raului buvo pasiūlyta lempa, bet jis atsisakė, nenorėdamas, kad kas nors matytų jo patenkintą veidą.

Greit tarp jų užsimezgė kalba. Paaliau ji pasidarė tiek įdomi, kad iš tolo buvo galima girdėti. Grifinas ėjo pro šalį ir susidomėjęs sustojo pasiklausyti. Prie jo prisidėjo dar keli karininkai, kuriems Grifinas aiškino karštą pokalbį italų kalba. Sargyba, gerbdama karininkus, pasitraukė toliau.

Raulas kalba domėjosi ir dažnai kišo galvą į drobulių tarpą,norėdamas pakvėpuoti vėsiu vakaro oru. Kaip jis nustebo, kai pajuto lengvą prisilietimą!

- Š...š...š! - pasigirdo šnabždesys, - tai aš, Ituėlijus! Dabar kaip tik laikas bėgti.

Raulas buvo labai atsargus ir niekas jo neįtarė. Jis Ituėlijum pasitikėjo, žinodamas jo gudrumą ir sumanumą. Amerikietis greitai sugalvojo planą, kuris jam atrodė įvykdomas, kitaip jis nieko nedarytų.

- Ką jūs norite pasakyti?- tyliai paklausė Raulas, kai jo svečiai buvo įsigilinę į kalbą.

- Italas su mergaite plaukia mūsų laiveliu ir aš manau, kad jūs galite išlįsti ir bėgti su mumis. Būkite ramus - aš viską numačiau.

- Kada, brangus Ituėlijau, kada - klausė jis drebančiu iš susijaudinimo balsu.

- Tuojau, - atsakė Ituėlijus. - Laivelis jau nuleistas, Džiuntotardi jau sėdi, o mergaitė tuojau bus nuleista. Štai, ji jau sėdasi. Girdite švilpuką?

Raulas girdėjo ir laukė tolesnių Ituėlijaus nurodymų.

- Ką man daryti? Ar stačiai kristi į vandenį ir plaukti prie laivelio?

- Nejudėk, kol nepasakysiu. Tegu tie italai gargaliuoja.

Raulas vandens nematė, nes gulėjo ant nugaros ir galėjo orientuotis tik balsu.

Laivelis jau rengėsi plaukti. Senis Karlas laivelį taip pasuko, kad niekas negalėtų pamatyti. Po to jis sustojo ir laukė tolensių nurodymų. Iš laivo jo niekas nesekė.

- Štai! Dabar laikas! - sušnabždėjo Ituėlijus.

Raulas pakėlė galvą ir apsižvalgė. Jis dar girdėjo karininkų juoką.

- Viskas tvarkoj, - pasakė jis. - Ką dabar daryti?

- Iškišk galvą pro drobių tarpą ir pasiremk kojomis.

Raulas veikė greitai ir labai atsargiai. Vos tik jo ranka pasiekė skylę, Ituėlijus ant jos užnėrė virvę. Virvės pagalba darbas ėjo sparčiau, bet už tai reikėjo labiau saugotis.

Raului tereikėjo pasispirti ir jau būtų lauke, bet Ituėlijus paklausė:

- Ar italai dar tebesipjauna?

Italų balsai buvo girdėti. Raulas tvirtai suspaudė virvę, atsirėmė kojomis į patranką ir pakibo ore. Tada lengvai nusileido į laivelį ir abu su Ituėlijum atsisėdo valtelės dugne. Džita juos apdengė savo apsiaustu. Fregata plaukė pirmyn, kas minutę nuo jų toldama per 30 metrų.

Naktis buvo labai tamsi ir abu bėgliai išdrįso net ant suolelio atsisėsti. Jie paėmė irklus ir pradėjo atsargiai irtis. Raulas sudrebėjo iš džiaugsmo, kai vienu kartu laivelis gerokai nuplaukė.

- Tyliau, kapitone Raulai, tyliau, - kalbėjo Ituėlijus, - mus dar gali iš fregatos išgirsti. Dar penkios minutės ir mes būsime laisvi.

Tuo metu iš "Prozerpinos" pasigirdo ženklas keisti sargybą, bet laive kažkodėl kilo triukšmas.

- Tai paprastas sargybos pakeitimas, - pasakė Raulas, pastebėjęs Ituėlijaus veide nerimą.

- Nebūna paprastai tokio tirukšmo.

- Kas tai?

Nebuvo abejonės: iš laivo nuleido laivelį.

* * *

Vinčesteris buvo įsakęs sargybai, kad kas pusvalandį žiūrėtų, ar Raulas tebėra. Dabar laikrodžiai kaip tik išmušė pusę valandos ir vienas sargybinis mandagiai prisiartino prie karininkų būrelio, kad įvykdytų vyr.leitenanto įsakymą. Jis buvo praleistas, nors atrodė, kad patikrinimas nereikalingas, nes iš užtvaros girdėjosi aiškūs Barofaldo ir Vato Vitijaus balsai. Vienas jaunesnių karininkų, Jelfertonas, pažvelgė per sargybinių pečius į vidų. Vieno žvilgsnio užteko, kad suprastų kas įvyko, ir Jelfertonas, kitiems nieko nesakęs, nuskubėjo su žinia pas budintį karininką. Greit tą naujieną žinojo visi.

- Kur Raulas Ivarijus, pone vice gubernatoriau? - sušuko Grifinas.

- Senjore, sere Smitai! Arba, jeigu jums patinka, Ivarijau... Kaimyne Vitijau, kur jis? Jis ką tik su mumis kalbėjo ir labai domėjosi ta teorija. Matote...

- Jis patvirtina jūsų filosofiją, senjore Andrejau! - sušuko valdininkas. - Jis tėra vaizduotėj, tai štai, jo daugiau ir nėra!

- Klausykite, kaimyne Vitijau, - pradėjo Barofaldas, bet čia jį nekantriai pertraukė Grifinas.

- Dovanokite, vice gubernatoriau, bet dabar netinka filosofiniai ginčai, o ypač mums, jūrininkams. Reikia skubėti atlikti pareigas.

Įvykis buvo praneštas Kufui. Jis supykęs paklausė:

- Kur senio italo ir jo giminaitės laivelis?

Tas klausimas viską paaiškino. Tada jaunas jūrininkas pranešė, jog matęs, kiek leido tamsa, kad senio laivelis priplaukė prie Raulo ir jam pasirodė, kad kažkas į jį nusileido.

- Greičiausiai pašaukite Boltą, - įsakė kapitonas.

Kai Ituėlijaus nerado, visiems pasidarė aišku, kaip dingo Raulas. Tuojau buvo nuleisti į vandenį penki ar šeši laiveliai. Į kiekvieną įsėdo karininkas su jūrininkais ir leidosi vytis bėglius.

Jelfertonas pirmas pastebėjo laivelį ir pasuko į jį. Pre jo prisidėjo keli kiti laiveliai ir prasidėjo pasiutęs vijimąsis.

Bėglių laivelis, kol kiti karininkai apiplaukė jį, nutolo apie 1 km. Raulo laivelis buvo pritaikytas dviem irkluotojams ir dirbant

keturioms stiprioms rankoms, greitai plaukė. Vis tik Jelfertono laivelis buvo greitesnis, nes jį irklavo keturi rinktiniai vyrai. Raulas pakeitė kryptį, kad Jelfertono laivelį praleistų į priekį, manydamas, kad liks nepastebėtas. Tai jam pavyko. Jelfertonas veržėsi į priekį, laikydamasis pakraščio ir jam kartais rodėsi, jog mato Raulą.

- Galima pamanyti, Džita, jog jūsų draugai vice gubernatorius ir valdininkas vadovauja sekimui arba sprendžia, ar yra sala,- kalbėjo tyliai juokdamasis Raulas.

- Raulai, prisimink ką tik praleistas baisias valandas ir nejuokauk, kol nebūsi laisvas.

- Garbės žodis! Dabar aš turiu pripažinti anglų kilnią širdį! Aš negaliu to neigti, nes jie su manim labai maloniai elgės.

- Pripažinti anglų širdies kilnumą - per daug, - sakė Ituėlijus. - Tai žiaurūs, be gailesčio žmonės.

Bet, Ituėlijau, reikia jiems dėkoti, kad mūsų pasigailėjo.

- O kodėl? Manęs pasigailėjo todėl, kad jiems buvo reikalingos stiprios mano rankos.

- Juos seka likusieji fregatos laiveliai, - pastebėjo Karlas, visą laiką atidžiai klausydamasis.

Nebuvo abejonės, kad juos vijosi. Bėgliai nutarė praplaukti tarp Kaprio ir Kampelos, tikėdamiesi, kad anglai plauks toliau išilgai kyšulio ir, nusibodus ieškoti, grįš į fregatą.

- Dar valandėlė ir mes jus, brangi Džita, galėsime išsodinti. Iki šventos Agotos iš ten nebetoli.

- Manim nesirūpinkite, Raulai. Skubėkite į liugerį. Ką man reiškia kelios mylios, kai jums gręsia pavojus.

- Dieviškas angele! Niekad apie save negalvoji. Mumis nesirūpink. Mes mokėsime surasti "Klajojančią Ugnį". Čia dar ne vieta sustoti.

Džita norėjo priešintis, bet veltui. Raulas buvo neperkalbamas ir reikėjo nusileisti.

Boltas ir Raulas pradėjo smarkiau irkluoti ir gerą valadną plaukė tylėdami. Po to sudėjo irklus ir ėmė linksmai plepėti. Raulas juokėsi iš Ituėlijaus, kuris vis dar klausėsi.

- Ei ei, laivas, - pasigirdo balsas, apie 20 m į šoną.

Tai buvo Klinčas, plaukęs iš admirolo ir, norėdamas susekti liugerį, arčiau priplaukęs paklausė:

-Jūs iš Kaprio?

- Ne, mes iš šv.Agotos. Vežėm į Neapolį vynuoges, - atsakinėjo Raulas.

- Iš šv.Agotos? A, tai kaimas ant kalno. Aš ten pas Mariją Džiuntotardi nakvojau.

- Kas tai gali būti? - sušnabždėjo Džita. - Teta jokių svetimšalių nepažįsta.

- Iš kalbos matyti, kad anglas, - atsakė Raulas. - Tikiuos, kad jis neprašys vynuogių.

Tuo tarpu Klinčas paklausė:

- Ar jūs nematėte liugerio su prancūzų žmonėmis ir ginklais?

- Taip, pone matėme jį plaukiant į Gaeto įlanką prieš pat saulėlydį.

- O fregatos prie Kampanelos kyšulio nematėt? Didelio anglų karo laivo?

- Matėme, pone. Antai, matyty jo žiburiai.

- Ką apie jį pasakysit? Gal žinote, ar tame laive nebuvo pakartas žmogus?

- Jeigu jums tai suteiks malonumo, pone, galiu pasakyti, kad bausmė tiktai buvo paskirta, bet kapitonas ją atmainė.

- Po to, kai iš Neapolio pusės pasigirdo trys šūviai? - gyvai paklausė Klinčas.

- Po velnių! Žiūrėkit, tai tas pats žmogus, kuris mane išgelbėjo, - pamanė Raulas. - Taip, po trijų šūvių, - atsakė jis, - tik aš nežinau, ką jie bendra turi su bausme.

- Ką bendra? Tai buvo ženklas atšaukti bausmę, kuris buvo duotas admirolo tam vargšui Raului Ivarijui. Kaip aš džiaugiuos, kad viskas gerai baigėsi. Nemėgstu aš tų bausmių!

- Tai rodo, pone, kad jūs turite gerą širdį ir už savo kilnumą kada nors gausite užmokestį. Norėčiau tokio žmogaus pavardę žinoti, kad galėčiau kasdien už jį melstis.

- Kas galėtų manyti, kad tai Raulas Ivarijus kalba? - su pašaipa murmėjo Itėlijus Boltas.

- Gerai! Mano pavardė - Klinčas, užsiėmimas - škiperio padėjėjas, nors mano bendramečiai aukščiau iškilo. Sudie!

Ir Klinčas nuplaukė savo keliu.

- Garbingas žmogus! - pastebėjo Raulas, kai laivelis nuplaukė toliau. - Tokius anglus, Ituėlijau, turėtumėt mylėti.

- Visi jie ugniniai drakonai, kap.Raulai. Netikėkite jais. Be to, Klinčas dar gana tvarkingas žmogus, tik grogas jam kenkia.

- Ei, laivas, - vėl pasigirdo Klinčo balsas.

Raulas ir Ituėlijus vėl padėjo irklus, manydami, kad tai vėl juos šaukia.

- Atsakykite! - sušuko Klinčas.

- Tai jūs, Klinčai? - pasigirido iš kitų laivelių.

- Tai jūs, Jelfertonai? Rodos jūsų balsas.

- Ir jūs neapsirikote. Bet tyliau! Nesijuokite ir pasakykite su kuo dabar kalbėjote.

Tada laiveliai prisiartino ir tyliai kažką kalbėjosi.

Raulas su Ituėlijum norėjo pasikalbėti, bet Džita perpsėjo, pajutusi, kad anie laiveliai artinasi prie jų. Greit jie pasiekė uolas ir Karlas liepė nustoti irtis. Laivelis įplaukė lyg į tyčia padarytą įlanką ir pasislėpė už uolų. Už kelių minučių anglų laiveliai praplaukė pro uolas: vienas arčiau pakraščio, kad užtvertų kelią į jūrą. Po valandėlės laiveliai išnyko.

* * *

Vieta, kurioj bėgliai pasislėpė, vadinosi Jūros Ola, nors iš tikrųjų tai nebuvo ola, nežiūrint, kad į ją galima buvo patekti pro skylę. Viduje buvo patogus baseinas, lyg tyčia padarytas laivams sustoti. Dabar nė senelis nieko nebijojo, o Džita pirmoji prašė priplaukti krantą, iš kur jie galės pasiekti šv.Agotą. Atsiskiriant Raulo ir Džitos linksmoji nuotaika dingo. Palikęs laivą Ituėlijui, Raulas su Džita ir su Karlu nuėjo. Karlas nuo jų atsiskyrė, pasakęs Džitai, jog jį rasianti jai žinomam namely. Raulas paliko su Džita vienu du. Jaunoji mergaitė neabejodama paėmė Raulą už rankos. Jos manierose ir švelniame balso tone atsispindėjo nekaltumas ir meilė.

- Raulai, - pradėjo ji, išklausiusi karštus Raulo prisipažinimus,- Raulai, mums reikia baigti. Reikia gerai vienam kitą pažinti. Mums reikia būtinai skirtis ir kuo greičiau - tuo geriau. Aš pykstu ant savęs, kad leidau įsigalėti mūsų giliam ir neperstojančiam artėjimui.

- Ir taip kalba italė! Jaunutė 18 metų mergaitė, gimusi toj šaly, kur sako širdys karštesnės negu saulė. Italai aukoja mylimiems žmonėms viską: šeimyną, tėvynę, viltį, laimę ir net patį gyvenimą!

- O, kaip aš norėčiau jums, Raulai, viską paaukoti, bet mus skiria bedugnė, kuri diena iš dienos didėja.

-Jūs, Džita, klystate. Jeigu mane mylėtumėt tikrai, sakau, žemiškos galybės mūsų neperskirtų.

- Ne žemiškos galybės, bet kažkas aukštesnio, didingesnio už žemę.

Taip kalbėdami jie priėjo namą ir turėjo skirtis. Raulas norėjo Džitą prispausti prie širdies, bet ji pabėgo.

Mūsų herojus Ituėlijų rado ramiausiai miegantį. Ilgai turėjo žadinti, kol jis atsikėlė. Greit laivelis apleido Jūros Olą ir išplaukė į atvirą jūrą. Valandėlę pasižvalgę ėmėsi irklų. Vos įplaukė į įlanką, pasigirdo burių ūžimas.

- Palaukim, Ituėlijau, - pasakė Raulas. - tai bus protingiausia!

- Mano "Klajojanti Ugnis", - sušuko Ralas, tartum norėdamas liugerį apkabinti. - Jis mūsų ieško. Ituėlijau, juk mūsų daug anksčiau jis laukė.

Laivas vis artinosi ir nebuvo jokios abejonės, kad tai buvo Raulo liugeris.

- Tegyvuoja Respublika! - sušuko Raulas.

Laive kilo triukšmas. Raulas pasuko į jį laivelį ir greit virve užlipo į viršų. Keliais žodžiais viską paaiškino.

- Aš jus, vyrai, ko į bėdą neįvėliau, - kalbėjo Raulas, - bet dabar atsilyginsiu už skriaudas. Čia pakrašty plaukioja anglų laiveliai. Neprošalį būtų juos pagąsdinti. Tegu žino, kad dar yra laivas, vardu "Klajojanti Ugnis".

Jam atsakė draugišku šauksmu.

- Kapitone, - kreipėsi į jį vairininkas, - ar jūs taip arti matėte anglus?

- Net arčiau negu galima norėti. Benua! Atvirai kalbant, priežastis, kuri mane užlaikė senai mūsų pažįstamoje fregatoje - "Prozerpinoj", buvo ta, kad karininkai nenorėjo su manimi skirtis.

- Po velnių, kapitone! Ar jūs buvote karo belaisvis?

- Panašiai, Benua. Jie mane pastatė iškilmingoje platformoje, uždėjo ant kaklo virvę ir rengėsi karti, tada trys šūviai iš Neapolio jiems pranešė, kad Nelsonas bausmę atidėjo. Kadangi perspektyvos atrodė ne kokios, aš su Ituėlijum, net neatsisveikinę, išplaukėme.

Po to Raulas liepė visiems griebtis darbo. Liugeris nuplaukė uolų link.

- Kapitone, netoli Kaprio matau ugnį, - pasakė vyr.leitenantas. - Ar nebus tik priešų laivas?

- Jūsų tiesa. Tai "Prozerpina". Ji uždegė ugnį, kad grįžtantieji laiveliai rastų kelią. Pentarai, ar mūsų žibitai gerai paslėpti? Pairūpink tuo.

- Viskas tvarkoj, kapitone.

Tyliai jie plaukė ieškodami laivelių. Staiga Raulas sudrebėjo:

- Ei, feluga! - šaukė angliškai.

- Ei! Ei! - atsakinėjo Ituėlijus, pakėlęs ranką, kad kiti tylėtų.

- Koks laivas? - paklausė iš laivelio.

- Feluga, admirolo pasiųsta ieškoti "Prozerpinos". Jos neradome ir grįžtame į įlanką.

- Palaukite truputį, pone. Aš turiu kai ką jums pasakyti.

- Skubėk, pone, nes pučia palankus vėjas.

Jūrininkas priplaukė prie liugerio ir po kiek laiko jau buvo laive.

- Ituėlijau, ar pažįstate tą žmogų? - klausė prieidamas Raulas.

- Tai Klinčas iš prakeiktos "Prozerpinos".

- Kaip! - sušuko tas drebančiu balsu. - Aš pápuoliau į prancūzų rankas?

- Tikrai, - mandagiausiai nusilenkė Raulas, - Jūs esate "Klajojančioj Ugny", o prieš jus - Raulas Ivarijus.

- O, Dieve Dieve! Sudie Džene. Sudie puikios viltys!.. Viskas žuvo!..

- Prašau jus į mano kajutę. Ten laisviau ir geriau prie ugnies pasiklabėsime.

Klinčas sutiko. Jis nuėjo į kajutę. Prieš jį stovėjo vyno butelis ir Klinčas pažvelgė į jį godžiomis akimis.

- Jūs neklystate, Ituėlijau? Ar tai tikrai tas žmogus, kuris džiaugėsi, kad suimtasis nepakartas?

- Taip, kapitone. Fregatoje kalbėjo, kad dėl jūsų jis plaukė į Neapolį.

- Gerai. Jūs senai plaukote laiveliu pone Klinčai? Paviešėkit kiek pas mus. Išgerkite stiklą, o tada galit netrukdomas grįžti į fregatą.

Klinčas klausėsi netikėdamas. Kai suprato, kad tai tiesa, pravirko.

* * *

Raulas, kol kalbėjo su Klinču, buvo įsakęs Pentarui surasti dar nors vieną fregatos laivelį. Bet visos pastangos buvo vetui. Tada pradėjo tardyti Klinčo jūrininkus, bet tie tylėjo kaip žemę pardavę. Liugeris, kaip buvo galima spręsti, jau buvo priplaukęs prie fregatos. Raulas nuvedė Klinčą į denį ir liepė pašaukti jo jūrininkus.

- Čia, pone Klinčai, mums reikia skirtis. Atsargumas man neleidžia ilgiau būti jūsų draugystėj. Iš čia iki"Prozerpinos" jums netoli, o mes lėksime prie mielosios Pranzūzijos pakraščių. Būkite geras ir mano vardu pasveikinkite kapitoną Kufą ir abu, taip karštai pamilusius Smitą, italus! Sudie!

Klinčas, kuris visų Raulo žodžių nesuprato, tarė:

- Kapitone Raulai, aš jūsų niekad neužmiršiu, bet kaip anglų karininkas sakau, jog viską darysiu, kad paimti ir sunaikinti savo priešą, jūsų liugerį.

- Jūsų atvirumas, pone Klinčai, man patinka. Pasakykite Kufui viską, ką matėte liugeryje! Sudie, brangus Klinčai, sudie!

Visi karininkai paspaudė jam ranką, ir anglas greit išnyko iš akių. "Klajojanti Ugnis", atrodė, plaukė į Prancūziją, tačiau Raulas ką kitą galvojo. Jo darbas dar buvo nebaigtas. Truputį palaukęs ir žinodamas, kad liugerio Klinčas jau nebemato, nuplaukė į rytinę Salerno įlankos dalį.

"Klajojanti Ugnis" skriste skrido ir greit buvo prie šv.Agotos kalvų, kur buvo nuolatinė Džitos gyvenama vieta. Čia Raulas lengviau galėjo sučiupti anglų prekinį laivą ir norėjo gauti žinių nuo Džitos.

Visa laivo įgula ir pats kapitonas buvo nuvargę ir norėjo miego. Raulas davė įsakymus ir nuėjęs į kajutę kietai užmigo, užmiršęs baimę ir viltis. Greit miegojo visa liugerio įgula.

Budėjo tik vieans senas, drąsus jūrininkas visad pildąs savo pareigas ir, kad greičiau laikas praeitų, niūniavo jūrininkų daineles.

Taip jis išbuvo, kol pirmieji saulės spinduliai paauksino kalnų viršūnes.

- Ponas leitenante! - tyliai pašaukė Antuanas jauną jūrininką. - Pažadinkite draugus. Tai aš, Antuanas.

- Kas? Tai jūs, Antuanai? Ko jums?

- Aš girdžiu triukšmą, kuris man nepatinka. Girdite? Vanduo plaka į uolas.

- Antuanai, mes per mylią nuo pakraščio ir viskas ramu.

- Bet eikite ir pažiūrėkite. Jau aušta. Man tas triukšmas nepatinka.

Jaunas žmogus nusižiovavo ir nenoromis nuėjo prie borto. Vos tik priėjo, jis pakėlė rankas į dangų ir sušuko:

- Laivas ant seklumos!

Sargybiniams neprižiūrint, laivas buvo užšokęs ant povandeninės Sirenų salos. Šauksmą pirmas išgirdo Raulas ir tuojau atsirado denyje. Jis nenusigando ir ėmė jūrininkams sakyti, kad viskas įvyko dėl jo kaltės, šoko į vandenį ir daugiau neiškilo.

Saulei tekant, jūrininkai pamatė nuo liugerio plaukiančią felugą, kurią Raulas įsakė Ituėlijui ir keliems jūrininkams atvežti prie liugerio. Jis tikėjosi dalį krovinių į ją perkrauti arba ten patalpinti įgulą, jeigu negalima būtų liugerio išgelbėti. Bet jis niekam to nesakė. Tada Raulas įlipo į laivelį ir apžiūrėjo liugerio "uostą". Jis dėl sargybinių kaltės buvo užšokęs ant smėlio tarp dviejų uolų.

Kaip viskas pasikeitė! Nesenai Raulas stovėjo savo mažame liugeryje pakelta galva, kupinas vilčių. Dabar nusiminęs, galva nuleista. Kol jis susimąstęs sėdėjo, prie jo priplaukė Ituėlijus. Jie felugą pririšo prie liugerio, jūrininkus atleido pusryčiams, o Raulas su Ituėlijum nuėjo į savo kajutę. Boltas papasakojo, jog felugos žmonės ją palikę pabėgo. Galima buvo tikėtis, kad anglai apie liugerio padėtį sužinos.

* * *

Ituėlijaus pranešimas viską pakeitė. Jau už valandos kitos galėjo pasirodyti ginkluoti priešų laiveliai, kuriems mažasis liugeris negalėtų priešintis. Pačių fregatų ir karvetų galima buvo nelaukti, nes nebuvo vėjo.

Po pusryčių ant felugos buvo perkeltos 4 patrankos ir Raulas su visais jūrininkais ir karininkais mėgino liugerį nustumti, bet veltui - liugeris nejudėjo. Raului atėjo į galvą mintis liugerį sudeginti, o pačiam, kol dar nevėlu sėsti į felugą ir gelbėtis. Jis tai pasakė karininkams, bet kol dar buvo vilties kibirkštėlė išsigelbėti, nenorėjo netekti tokio puikaus laivo.

Rytą lyg tyčia bangos ėmė mažėti, o reikėjo, kad jos liugerį pakeltų.

- Dar vienas mėginimas, draugai, atlekia banga! Stipriau! Štai kaip! - ragino Raulas.

Pirmą kartą laivas padarė vos pastebimą judesį. Tai suteikė įgulai drąsos ir Raulas nesnaudė.

- Puikiausiai! Dar sykį! Op! Op!

Laivas dabar jau gerokai pasikėlė. Įgula dar kartą įtempusi visas jėgas pastūmė liugerį ir laivas nusileido į gilią vietą.

Kilo didžiausias džiaugsmas. Jūrininkai spaudė vieni kitus, Raulas negalėjo paslėpti ašarų, nes visi jį apsupo sveikindami. Tai tęsėsi porą minučių, kol Raulas ištiesė ranką Kampanelų link - ten plaukė seniai laukti priešų laiveliai. Visų veidai pasikeitė, nes reikėjo ruoštis gynimuisi.

Felugos žmonės apie liugerį pranešė "Terpsichorai" ir ponas Frydrichas Detvudas degė noru skinti laurus. Jis apie tai pranešė Kufui ir buvo nutarta iš kiekvieno laivo pasiųsti po porą ginkluotų laivelių.

- Už valandos priešas bus čia, o liugerį prikrauti per tą laiką jokiu būdu negalima. Feluga buvo patalpinta tarp Sirenų salelių, kad užkirstų priešams kelią. Ant liugerio suspėjo sukrauti proviziją, balastą ir patrankas. Kai tai buvo atlikta, Raulas apėjo felugą ir liugerį, kad pastiprintų savuosius. Viskas buvo tvarkoje.

-Ituėlijau, išnaudok visas parankias progas, - kalbėjo Raulas.

- Gerai! Aš žinau, kad einu į kovą su virve ant kaklo: tie velniai manęs nepamiršo.

- Sudie, drauguži! Neužmiršk Respublikos!

Raulas paspaudė amerikiečio ranką ir grįžo į savo vietą. Salelė su griuvėsiais buvo netoli, bet reikėjo truputį paplaukti. Vienoj vietoj Raulas vos nesusidūrė su kitu laiveliu ir sudrebėjo, bet baimė buvo be pagrindo, nes laively sėdėjo senis Džiuntotardi ir Džita, kuri, rodos, verkė.

- Džita, ką tai reiškia? - sušuko jis. - Matote ten anglus. Tuojau prasidės ataka, o jūs čia!

- Mes jų iš pradžių nepastebėjome, o kai pamatėm - nenorėjom jau grįžti. Einame pas mus - ten rasime draugų.

- To, Džita, nė už ką nepadarysiu ir neapleisiu draugų, net jei ir savo ranką pasiūlytumėt.

Raulas norėjo, kad Džita jį tuojau paliktų, bet ji nesutiko ir nutarė pasilikti. Įgula jau pradėjo nerimauti, bet kai Raulas ir Džita pasirodė, juos užvaldė kiti jausmai. Raudas Džitą, jos dėdę ir daktarą įkūrė tarp uolų ir, nekaltai mergaitę pabučiavęs, juos paliko.

Tuo tarpu ponas Frydrichas priplaukė per šūvio atstumą. Septyni anglų laiveliai plaukė vienoj linijoj. Aštuntasis, kur buvo pats

vadas, buvo užpakalyje. Pasamdytu laiveliu plaukė Barofaldas ir Vatas Vitijus, kurie iš gėdos neturėjo kur akių dėti. Barofaldas buvo pasisiūlęs kovoj dalyvauti, bet Vatas Vitijus jį nuo to sulaikė, nes manė, jog nereikia kišti nosies į svetimus reikalus.

Laiveliai, priplaukę per pusę mylios nuo liugerio, sustojo. Raulas per žiūronus apžiūrėjo priešo jėgas ir kai pamatė italus, negalėjo sulaikyti juoko.

Kol paskutiniai parengimai buvo baigti viešpatavo tyla.

* * *

Skaitytojui kova bus labiau suprantama, jeigu trumpai apibūdinsime ją.

Ponas Frydrichas ruošėsi atakai iš sausumos pusės, saugodamas, kad prancūzai nepultų upės. Raulas tai numatė ir kad labiau apsaugotų savo laivus, juos pastatė už vos pastebimų, iš vandens išsikišusių uolų, darančių barikadą tarp priešų ir laivų. Ituėlijus turėjo dvi patrankas ir 15 gerai ginkluotų vyrų. "Klajojanti Ugnis" buvo pavesta Juliui Pentarui. Jis turėjo keturias patrankas ir 25 žmones. Visos patrankos buvo nukreiptos į priešus. Tarp salelės griuvėsių Raulas paslėpė likusias keturias patrankas. Kai visi pasirengimai buvo baigti, Ituėlijus per ruporą Raulo paklausė, ar neištempti buriu, nes jos užgriozdinusios denį. Raulas sutiko ir Ituėlijus džiaugėsi, kad reikalui esant abu laivai galės plaukti.

Anglų ekspedicijai vadovavo kap. Frydrichas ir abu leitenantai, keletą kartų nusikeikę, turėjo jo klausyti. Iš mums pažįstamų karininkų buvo Klinčas ir Strandas. Visi buvo pasiryžę ir manė, kad "Klajojanti Ugnis" pagaliau bus paimita, nors tai ir brangokai kainuos.

Psirengimai buvo baigti. Frydrichas pirmas davė ženklą atakuoti ir pirmas, kaip senovės riteris, puolė. Raulas viską sekė per žiūronus ir iš karto pamatė. kad Frydrichas padarė klaidų, išsklaidydamas laivelius ir tuo susilpnindamas savo jėgas.

Anglai buvo jau netoli, bet niekas nešaudė. Raului buvo sunku suvaldyti įsikarščiavusius jūrininkus ir jis pirmas iššovė. Juo pasekė liugeris. Anglai tuo pat atsakė. Pirmos salvės paprastai būna be jokių rezultatų. Anglai mažiau saugojosi ir todėl turėjo didesnių nuostolių: buvo 8 sužeisti ir užmušti. Raulo įguloje buvo vienas užmuštas.

Ituėlijaus delsimas sukėlė įtarimų ir nepasitenkinimo, ir jeigu jis nebūtų buvęs toks anglų priešs, būtų miręs išdaviko mirtimi. Mat Raului ir liugeriui iššovus, feluga tylėjo, nes Ituėlijus buvo išpylęs paraką. Aišku, Ituėlijus tai padarė visai nemanydamas išduoti. Jis, žinodamas, kad jokiu būdu negalės sulaikyti įsikarščiavusių

jūrininkų, nutarė dabar neleisti šauti, o geriau, kai bus reikalas, suduoti priešui didelį smūgį. Ir dabar laikas atėjo. Anglai, norėdami paimti salą, šaudė į ją be perstojo. Vėjas buvo mažas ir dūmai viską apdenė. Tuo tarpu Ituėlijus įpylė paraką ir netikėtai trenkė iš patrankų salvę, kuri priešams padarė daug nuostolių ir net patį Raulą nustebino. Dūmams išsisklaidžius, Raulas pamatė į visas puses bėgančius anglų laivelius. Tačiau vienas laivelis nebėgo. Jį Ituėlijus buvo pavaišinęs. Tame laively buvo 16 žmonių, iš kurių tik du liko sveiki ir juos paėmė kiti laiveliai, o likusieji buvo sužeisti. Raulas uždraudė šaudyti. Anglų laiveliai pasitraukė.

Padaryta pertrauka davė galimybių apžiūrėti nuostolius. Iš Raulo įgulos nukentėjo 11 žmonių, iš anglų 33. Raulas įsakė atvežti paliktą laivelį ir liepė jūrininkams perrišti sužeistuosius.

Po kiek laiko anglai vėl pasirodė. Detvudas sužeistuosius liepė nuvežti į laivus, o pats vėl ruošėsi į ataką. Jis padalino savo žmones į dalis, kad antrą kartą išvengtų katastrofos. Vieni laiveliai plaukė liugerio link, kiti nuplaukė prie felugos, o likusieji puolė griuvėsius. Pirmą salvę trenkė Mak Binas. Salvė buvo tokia taikli, jog nuplėšė vieną patranką, kuri sužeidė daug jūrininkų. Tai nuliūdino prancūzus, o ypač Ituėlijų, kuriam dabar nesisekė.

Prasidėjo bendra kanonada ir patrankų šūviai maišėsi su šautuvų šūviais. Tuo tarpu priešų laiveliai puolė salelę ir griuvėsius ir, dėl nesuprantamos preižasties, beveik nesutiko priešinimosi. Tik staiga sudundėjo Ituėlijaus ir Pentaro patrankos. Ypatigai šį kartą pasisekė Itėlijui ir jis atsilygino Mak Binui. Tada anglai visi kartu puolė tarp dūmų, šauksmų ir keiksmų į svarbų postą ir greit jįužėmė.

* * *

Labai sunku atpasakoti visa, kas įvyko. Pusė prancūzų buvo paplūdę kraujuose. Kova buvo labai smarki ir maža prancūzų saugelė atkakliai grūmėsi su įerzintais anglais. Ponas Frydrichas Detvudas buvo užmuštas: jį rado išsiteisusį ant uolos, peršauta galva. Grifinas buvo sunkiai sužeistas. Klinčui sekėsi geriau: jis buvo sveikas ir matėsi, kaip plėšė prancūzų vėliavas ir kabino anglų. Jo laivelis pirmas įsiveržė į salą ir jo įgula paėmė bateriją. Jis drąsiausiai kovėsi Dženės ir karjeros vardan, ir likimas šį kartą jam padėjo.

Raulas gulėjo prie baterijos, kurią jis puolė ginti nuo Klinčo ir jų kardai buvo susikryžiavę, kai Mak Bino kulka pervėrė Raulą. Jis krito ant žemės ir, kiek jėgos leido, sušuko: "Vardan visko, leitenante, gelbėkit "Klajojančią Ugnį".

Galbūt Pentaras būtų galėjęs išpildyti kapitono įsakymą, bet tuo laiku pasirodė iš už Kampanelos kyšulio anglų laivai. Feluga pradėjo judėti, nors jos deny nieko nesimatė. Ituėlijus, ją paleidęs, taip

susilenkė, kad nebuvo galima jo pastebėti. Pentaras norėjo tą pat padaryti, bet jis ir likusieji nenorėjo palikti Raulo. Kai jie pamatė Raulą gulintį, užspaudusį ranka žaizdą, manė jį esant negyvą ir pradėjo judėti. Du ar trys anglų laiveliai norėjo vytis, be Vinčesteris, kuris dabar ėmė vadovauti, liepė to laivams nedaryti,o patiems rūpintis belaisviais ir sužeistaisiais.

Ituėlijus felugą pasuko į kitą pusę negu liugerį, manydamas, kad taip lengviau apgaus laivus ir niekas nekreips dėmesio į jo felugą. Taip ir atsitiko, nors felugos savininaks buvo "Terpsichoroje"ir karininkų prašė gelbėti laivą, bet visi buvo susirūpinę "Klajojančios Ugnies" paėmimu ir kovos smulkmenomis.

Liugeris pakėlė visas bures ir lėkė į priekį. Anglų laivų vadai greit pastebėjo, kad nuotolis tarp jų nė kiek nemažėja. Feluga laimingai pasiekė Marselį, kur Ituėlijus ją su viskuo pardavė ir po kiek laiko pats dingo.

Baigdami pasakojimą, pasakysime dar keletą žodžių.

....

- Jelfertonai, man atrodo, kad ir šį kartą mes liugerio nesučiupsime, - kalbėjo Kufas, - Mūsų sąjungininkai mums nepadeda ir seka vienas kitą kaip bobos, grįždamos iš bažnyčios. Ir ko tas Detvudas žiopsojo. Kodėl jis nesulaikė liugerio, kai salą paėmė? Teks jam nuo manęs.

Kufas nebūtų taip kalbėjęs, jei būtų žnojęs, kad Detvudas jau nebegyvas. Apie jo mirtį jis sužinojo tik tada, kai ponas Frydrichas jau buvo palaidotas.

Po kiek laiko kilo audra ir liugeris dingo iš akių. Fregata vis tiek plaukė į priekį. Karininkai ir jūrininkai pusryčiavo. Vieni kalbėjo, kad liugerį pačiups kiti laivai, antri tvirtino, kad jo niekas nesugaus, jeigu nesudarys sutarties su piktąja dvasia. Liugeris ne veltui vadinosi "Klajojančia Ugnimi". Jį jūroj gaudyti tas pat, ką klajojančią ugnį baloj.

Tuo laiku sargybiniai pranešė, kad tolumoje pasirodė kažkoks laivas. Karininkai susidomėjo.

- Su mumis dangaus jėgos! - sušuko Kufas. - Tai "Klajojanti Ugnis"! Aš negaliu klysti, nes per daug gerai ją pažįstu.

Visi su tuo sutiko ir buvo labai nustebę.

- Reikią manyti, kad jie mūsų nemato ir mano, kad mes plaukiame atgal. Raikia plaukti prie jo, nes dabar patogiausias metas, - kalbėjo Kufas.

Rūkas kuriam laikui paslėpė liugerį, bet jis bėl greitai pasirodė.

- Štai jis, kapitone, - sušuko vienas jūrininkas.

Tai buvo liugeris. Negalima buvo paaiškinti, kodėl nė vienas sargybinis "Prozerpinos" anksčiau nematė. Nuvarginti ir iškankinti

25 žmonės užmigo ir atsibudo, kai "Prozerpina" nuo liugerio buvo per pusę mylios. Jau buvo vėlu bėgti. Liugeris vis tiek pasuko į šalį, bet Kufas davė ženklą ir trys salvės trenkė į liugerį. Po to kilo audra ir laivus perskyrė. Tas trumpalaikis Afrikos vėjo siutimas toks smarkus, jog "Prozerpinos" stiebai neišlaikė ir lūžo.

Audrai nurimus, pasirodė saulė, bet liugeris žuvo be pėdsakų.

Fregata ėmė ieškoti kokių nors liekanų, bet jūra prarijo liugerį, jo įgulą, bures ir patrankas. Visi jo laiveliai buvo palikti salelėje ir jei koks žmogus krito į vandenį, manydamas išsigelbėti, jis prigėrė, nes krantas buvo toli ir turėjo ištikti nelaimė. Fregata dar kurį laiką stebėjusi, išplaukė ir po kelių dienų pasiekė Neapolį.

Čia atvykęs Kufas nuskubėjo pas admirolą pranešti apie įvykius.

Admirolui buvo tik tai žinoma, kas atsitiko salelėje.

- Na, ką,Kufai, - tarė paduodamas vienintelę ranką, - liugeris vėl nuo jūsų išsprūdo. Kur jis dabar, kaip jūs manote?

Kufas jam papasakojo, kas su liugeriu atsitiko.

Nelsonas jam parodė vėliavą, kurią atrado Lejonas ir paklausė, ar ji nieko bendro neturi su liugeriu. Kufas pažino, jog tai vėliava "Wing-and-Wing", apie kurią tiek daug girdėjo iš linksmųjų italų. Štai visakas, kas liko iš "Klajojančios Ugnies".

* * *

Dabar grįšime į salelę.

Raulo žaizda buvo mirtina, bet jis dar buvo gyvas. Dauguma prancūzų buvo sužeisti. Anglai, sužinoję, kad liugerį nusivijo visi trys laivai, pradėjo rūpintis sužeistaisiais. Diena baigėsi. Visus sužeistuosius paguldė į laivelį ir nusiuntė į ligoninę.

Vinčesteris paėmė daktarą už rankos ir kiek toliau nuvedęs, paklausė, ar Raulas gyvens, jei jį perveš.

- Ponas leitenante, - atsakė daktaras, - mūsų kapitonui liko visai mažai gyventi ir jis norėtų mirti čia, kovos lauke, šalia mylimos moters. Bet jūs - nugalėtojai ir galite daryti ką norite.

Vinčesteris paraudo ir sukando lūpas. Jis pasijuto įžeistas, nes niekad Raului blogo netroško. Daktarui jis nieko neatsakė.

- Jau sutemo, ponas leitenante, ir jums teks naktį praleisti ant šitų uolų.

- Mes, jūrininkai, prie to pripratę.

Daktaras liepė Raului pataisyti patalą lygesnėj vietoj. Anglai užkūrė ugnį ir pradėjo ruošti vakarienę. Sužeistajam jie netrukdė.

Buvo 10 valdanda vakaro. Raulą paguldė aukščiausioj salos vietoj, iš kur jis galėjo matyti jūrą, skalaujančią uosto papėdę. Virš mirštančiojo galvos spindėjo milijonai žvaigždžių. Vinčesteris, nuovargio nukamuotas, paliko prie Raulo vieną Džitą, o pats nuėjo miegoti, liepęs pažadinti, jei kas nors atsitiks.

Taigi Raulas ir Džita paliko vieni. Raulas gulėjo ant nugaros ir žiūrėjo į dangų. Jis daugiau nekentėjo, bet jo gyvybė pamažu gęso. Raulas ir Džita ilgai tylėjo. Jo akys nesitraukė nuo žvaigždėto dangaus.

- Džita, - pagaliau tarė jis, - ar ne keista, kad aš, Raulas Ivarijus, piratas, tiek iškentėjęs kovose, guliu ant uolos, o visos žvaigždės žiūri į mane ir šypsos, tarytum iš jūsų dangaus.

- Ir kodėl ne jūsų, Raulai? - pasakė ji drebančiu balsu. Dievas yra mielaširdingas ir priima visus žmones, kurie tik kreipiasi į Jį.

- Ir jūs manote, kad Jis priims tokį žmogų kaip aš?

- Be abejonės, brangusis Raulai! Jeigu jūs nors kartą Jam pasimelstumėt.

Ant mirštančiojo lūpų pasirodė maloni šypsena.

- Mano "Klajojanti Ugnis"! - sušuko Raulas. - Tu paspruka nuo anglų! Tavęs neįskaitys į aukų skaičių! Tavęs neprivers eiti prieš savo tėvynę!

Raulas, tuos žodžius ištaręs, atsisikyrė su šiuo pasauliu. Tada Džita pergyveno baisų momentą. Niekas apie įvykį nežinojo, nes visi miegojo. Ji buvo sumaniusi net nusižudyti, bet religijos jausmas paėmė viršų.

Džita visą naktį praleido prie mylimojo žmogaus lavono. Niekas jai netrukdė. Preš rytą ji savo rankomis užmerkė Raulo akis, o kūną uždengė prancūzų vėliava.

Vinčesteris atbudo pirmas. Jis priėjo prie Džitos, kad sužinotų Raulo būklę. Jos žvilgsnio nustebintas, pažiūrėjo į guolį ir vėliavą, dengiančią mirusio kūną, ir viską suprato.

Karlasį Džiuntotardi nugalėtojų paprašė lavono. Vinčesteris jį padėjo į laivelį ir nuvežė iki kito kranto. Visi žmonės jį palydėjo.

Mirusįjį nunešė į vienuolyno bažnyčią ir po 3 dienų jis buvo palaidotas vienuolyno kapuose.

Dabar nedaug kas liko pasakyti.

Po visų tų įvykių visi manė, kad "Klajojanti Ugnis", jos vadas ir įgula baigė gyvenimą kaip paprastai piratai baigia. Visi anglų karininkai, dalyvavę paskutinėse kovose, buvo apdovanoti. Frydricho pavardė buvo įrašyta į garbingai žuvusių kovos lauke sąrašą. Jo giminaitis gavo barono titulą ir kas metai 6000 svarų.

Lejonas buvo paskirtas "Terpsichoros" kapitonu. Vinčesteriui, Grifinui ir Jelfertonui buvo suteikti auštesni laipsniai.

Klinčas buvo pakeltas leitenantu. Jis pasidarė visai kitas žmogus ir greit įgijo visų karininkų pagarbą.

"Prozerpina" buvo pasiųsta į Angliją ir geroji Dženė tapo ponia Klinčiene. Bet Kufui atrodė, jog Klinčas per mažai apdovanotas. Jis

gavo kapitono vietą nedideliame vieno stiebo karo laive ir po kurio laiko Klinčas buvo dar paaukštintas. Tokiu būdu jis per tris metus gavo karvetos kapitono vardą.

Ituėlijus grįžo į Ameriką su keliais milijonais, apie kuriuos jis pirma tylėjo, nusipirko žemės, vedė trutingą našlę ir liko dar didesnis puritonas.

Beliko pasakyti keletą žodžių apie Džitą. Po Raulo mirties ją mažai kas traukė gyventi, bet ji neapleido savo dėdės iki pat mirties. Jam mirus, kad paaukotų visą laiką maldoms už Raulą, įstojo į vienuolyną.

Kuperis Dž.F.
Ku226 Klajojanti ugnis: Nuotykių romanas/Vertė B.Kavaliūnas.-
2-asis leid.-K.: Varpas, 1990.-127(128)p.- (Nuotykių b-ka:NB).
ISBN5-89942-093-6

Skaitytojų pageidavimu kartojamas didelio populiarumo susilaukęs Dž.F.Kuperio nuotykių romanas, vaizduojantis XVIIIa. jūrų pirato tragišką meilę.

4703040100-
K--------------------------------Neskelbta **UDK 820(73)=31**
SL 129-59

Uždarųjų akcinių spaudos bendrovių susivienijimas „VARPAS"

Grožinės literatūros kūrinys
Serija "Nuotykių biblioteka"
Džeimsas Fenimoras Kuperis
KLAJOJANTI UGNIS
Nuotykių romanas

Redaktorė D.Zabotkienė
Dailininkas A.Sinkevičius
Techninė redaktorė L.Druskienė

Duota rinkti 1990.09.12. Pasirašyta spaudai 1990.11.26. Formatas 84x108 1/32. Popierius spaudos Nr.1. Garnitūra DutchLt 10p. Ofsetinė spauda 12.7s ąl. sp.l. 12 apskr. leid. l. Tiražas 50.000egz. Užsak [illegible] SL 129. Kaina 2,80rb.
233000, Kaunas, Savanorių pr. 18a.
Uždaroji akcinė spaudos bendrovė „VARPAS"
Spausdino Standartų leidyklos Vilniaus spaustuvė, Vilnius, Dariaus ir